

Sprawozdanie Zarządu z działalności Fortis Banku Polska Spółka Akcyjna za 2009 rok

BNP PARIBAS
FORTIS

| Bank zmieniającego się świata

Spis treści

Spis treści	2
1. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI FORTIS BANKU POLSKA SA W ROKU 2009	3
1.1. Wstęp	3
1.2. Czynniki i zdarzenia, które miały największy wpływ na wyniki finansowe Banku osiągnięte w roku 2009	3
1.3. Inne czynniki - opis integracji z Dominet Bankiem S.A.	5
1.4. Projekt optymalizacji działalności operacyjnej Fortis Bank Polska SA.....	5
1.5. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku.....	6
2. AKCJONARIAT I NOTOWANIA AKCJI NA GPW	8
2.1. Struktura akcjonariatu	8
2.2. Zmiany w strukturze akcjonariatu Fortis Banku Polska SA	8
2.3. Notowania akcji na GPW	10
3. OFERTA PRODUKTÓW I USŁUG BANKU ORAZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ W ROKU 2009 12	
3.1. Retail Banking	12
3.2. Commercial Banking – od 1 stycznia 2010 Enterprise and Transaction Banking	22
3.3. Personal Finance	25
3.4. Rynki finansowe.....	25
3.5. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów	26
3.6. Usługi powiernicze	27
3.7. Operacje na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych	27
3.8. Działalność rozliczeniowa Banku.....	28
4. DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA	30
5. ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH FORTIS BANKU POLSKA SA W ROKU 2009	33
5.1. Rachunek zysków i strat	33
5.2. Bilans	36
5.3. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe	41
5.4. Zarządzanie zasobami finansowymi	42
6. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU	44
7. OPIS PODSTAWOWYCH RODZAJÓW RYZYKA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	48
7.1. Ryzyko płynności, stopy procentowej, walutowe.....	49
7.2. Ryzyko kontrahenta	50
7.3. Ryzyko operacyjne i biznesowe.....	51
8. UMOWY ZNACZĄCE DLA DZIAŁALNOŚCI BANKU	57
8.1. Umowy pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA	57
8.2. Aneks do umowy pomiędzy Fortis Bank Polska SA a BGL BNP Paribas SA (poprzednio Fortis Banque Luxembourg SA)	57
8.3. Umowy zawarte z Dominet Bank S.A.	57
8.4. Umowy zawarte przez Dominet Bank S.A.	58
8.5. Umowa o współpracy z Fortis Lease Polska Sp. z o.o.	58
8.6. Aneks do umowy linii kredytowej z Fortis Lease Polska Sp. z o.o.	58
8.7. Aneks do Umowy o współpracy z Fortis Private Investments Polska SA	58
8.8. Znaczące umowy z podmiotami niepowiązanymi z Fortis Bankiem Polska SA	59
8.9. Umowy ubezpieczeniowe.....	60
8.10. Umowy z bankiem centralnym i organami nadzoru	61
8.11. Umowy z audytorami.....	61
9. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI	62
9.1. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu	62
9.2. Fortis Private Investments Polska SA	63
10. CORPORATE GOVERNANCE	65
11. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	67
11.1. Struktura organów Banku	67
11.2. Piony biznesowe i placówki operacyjne	67
12. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU.....	69
12.1. Zarząd Fortis Banku Polska SA.....	69
12.2. Rada Nadzorcza Fortis Banku Polska SA	69
12.3. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu oraz ich uprawnienia	70
12.4. Informacja o akcjach Banku będących w posiadaniu członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	71
12.5. Pracownicy	71
13. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU	72

1. PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI FORTIS BANKU POLSKA SA W ROKU 2009

1.1. Wstęp

Rok 2009 był dla Fortis Banku Polska SA (dalej: „Banku”) okresem zmian i wyzwań oraz stopniowego przewyższania kryzysu. Miniony rok stał pod znakiem połączenia Fortis Banku Polska SA oraz Dominet Banku S.A. Banki realizowały zadania integracyjne, zakończone fuzją operacyjną i prawną w dniu 31 lipca 2009 roku.

W wyniku połączenia obu banków pozycja Fortis Banku Polska SA na rynku polskim uległa zmianie – z banku obsługującego do tej pory głównie klientów korporacyjnych oraz zamożnych klientów indywidualnych, stał się bankiem uniwersalnym o szerokim profilu działalności.

Ze względu na trudną sytuację makroekonomiczną na rynkach światowych i spowolnienie gospodarcze w Polsce, Fortis Bank Polska SA odnotował pogorszenie wyników finansowych. Negatywny wpływ na rezultaty Banku miało głównie obniżenie się jakości portfela kredytowego. W tej sytuacji władze Banku podjęły zdecydowane działania w celu ograniczenia ryzyka, głównie ryzyka kredytowego i rynkowego oraz redukcji kosztów. W roku 2010, mając na względzie poprawiającą się sytuację makroekonomiczną i utrzymując selektywne podejście do ryzyka, Bank realizuje nową strategię biznesową, zamierzając powrócić na ścieżkę wzrostu poprzez wszystkie segmenty.

Dzięki dokapitalizowaniu w wysokości 440 milionów złotych przez Fortis Bank SA/NV, akcjonariusza większościowego, Bank utrzymał silną pozycję kapitałową. Współczynnik wypłacalności Banku na koniec 2009 roku wyniósł 13,28%.

W maju 2009 roku zakończyło się przejęcie pakietu kontrolnego Fortis Banku SA/NV przez grupę BNP Paribas SA. Tym samym, Fortis Bank Polska SA stała się częścią międzynarodowej instytucji finansowej BNP Paribas.

Fortis Bank Polska SA wyszedł z trudnego roku 2009 jako bank o silnej pozycji kapitałowej, wspierany przez stabilną grupę o globalnym zasięgu i doświadczeniu. Polska jest postrzegana jako rynek o dużym potencjale wzrostu dla grupy BNP Paribas SA. We wrześniu 2009 roku w konsekwencji zmian właścicielskich, Bank zaczął oferować swoje usługi pod marką BNP Paribas Fortis.

Efektom globalnej integracji BNP Paribas i Fortis Banku jest możliwość wzmocnienia współpracy i zwiększenia synergii pomiędzy wieloma podmiotami reprezentującymi grupę w Polsce, a w szczególności Bankiem i BNP Paribas Oddziałem w Polsce. Oba te podmioty – zachowując odrębny status prawny – będą blisko ze sobą współpracowały proponując przedsiębiorstwom w Polsce pełne spektrum usług.

1.2. Czynniki i zdarzenia, które miały największy wpływ na wyniki finansowe Banku osiągnięte w roku 2009

Fortis Bank Polska SA, po połączeniu z Dominet Bank S.A., nie prezentuje sprawozdań finansowych retrospektywnie, to jest z uwzględnieniem w danych porównawczych odpowiednich pozycji Dominet Banku S.A. Za 2008 rok zostały zaprezentowane dane Fortis Banku Polska SA.

Wynik Dominet Bank S.A. za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2009 roku do 31 lipca 2009 roku nie jest ujęty w wyniku połączonego Banku za rok 2009. Dane połączonego Banku prezentowane są od sierpnia 2009 roku.

Brak retrospektywnej prezentacji danych połączonych banków ma wpływ na wysokość dokonanych porównań i wyliczonych wskaźników.

Suma bilansowa Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 20 311 849 tys. PLN i była wyższa od stanu na koniec grudnia 2008 roku o 425 545 tys. PLN, tj. o 2%.

Przychody ogółem Banku w 2009 roku wyniosły 567 648 tys. PLN, co oznacza wzrost o 8% w stosunku do 2008 roku.

Bank odnotował 7% wzrost wyniku z tytułu odsetek oraz 16% spadek wyniku z tytułu prowizji w porównaniu do ubiegłego roku. O 37% zmniejszyła się strata na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu. Jednocześnie odpisy netto z tytułu utraty wartości wzrosły o 518 402 tys. PLN.

Przychody odsetkowe w 2009 roku wyniosły 911 091 tys. PLN, tj. spadły w porównaniu do 1 005 027 tys. PLN w 2008 roku o 9%.

Na koniec grudnia 2009 roku koszty odsetkowe spadły do kwoty 490 171 tys. PLN w porównaniu do 610 215 tys. PLN na koniec grudnia 2008, tj. o 20%.

Wskaźnik wykorzystania kapitału (ROE) zmniejszył się do -34% (w porównaniu do 6,2% na dzień 31 grudnia 2008 roku). Zwrot na aktywach (ROA) wyniósł -2,1% (w porównaniu do 0,4% na dzień 31 grudnia 2008 roku). Strata na 1 akcję wyniosła 56,74 PLN.

Należności od klientów spadły w stosunku do końca roku ubiegłego o 7%; na koniec grudnia 2009 roku wynosiły one 13 311 556 tys. PLN. Ich udział w strukturze aktywów wyniósł 68%. Największą pozycję w strukturze należności od klientów netto stanowiły kredyty komercyjne. Ich udział stanowił 57% należności od klientów netto ogółem na koniec grudnia 2009 roku i obniżył się w porównaniu z 67% na koniec 2008 roku. W ujęciu wartościowym kredyty komercyjne wykazały spadek w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku o 2 083 140 tys. PLN, tj. o 21%.

Spadki wartości wolumenu kredytów dotyczyły przede wszystkim klientów instytucjonalnych. Kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup/budowę nieruchomości na cele komercyjne) zmniejszyły się o 12% w stosunku do 31 grudnia 2008 roku.

Wartość kredytów hipotecznych wynosiła na koniec grudnia 4 532 934 tys. PLN i wzrosła o 1% w porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2008 roku.

Zwiększeniu uległy zobowiązania wobec klientów do kwoty 9 244 085 tys. PLN na koniec grudnia 2009 roku w porównaniu do 6 387 532 tys. PLN na koniec 2008 roku (wzrost o 45%). Zobowiązania wobec banków uległy zmniejszeniu o 12%. W strukturze zobowiązań wobec klientów zdecydowanie przeważają depozyty terminowe: 7 138 192 tys. PLN, co stanowi 77% wartości wszystkich zobowiązań wobec klientów. Depozyty bieżące osiągnęły na koniec grudnia 2009 roku poziom 1 917 638 tys. PLN.

Koszty osobowe Banku na koniec grudnia 2009 wyniosły 224 119 tys. PLN były wyższe o 25% od poniesionych na koniec grudnia roku ubiegłego, gdy wyniosły 179 178 tys. PLN. Wzrost poziomu kosztów wynikał głównie z zatrudnienia nowych pracowników związanego z integracją z Dominet Bank S.A.

Pozostałe koszty Banku wyniosły 224 179 tys. PLN i były wyższe o 55% od poniesionych w 2008 roku, gdy wynosiły 144 286 tys. PLN. Główne pozycje pozostałych kosztów to czynsze (46 771 tys. PLN), technologie i systemy IT (30 211 tys. PLN) oraz marketing i reklama (19 894 tys. PLN).

W 2009 roku znacznie wzrosły odpisy netto z tytułu utraty wartości - do wysokości -581 178 tys. PLN, co stanowiło wzrost o 518 402 tys. PLN w porównaniu do roku ubiegłego. Wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości należności wynika z pogorszenia jakości portfela kredytowego. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych sprawiła, że część klientów Banku nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań kredytowych. Dodatkowo na wzrost ten wpłynęła pogarszająca się spłacalność kredytów konsumenckich, a także ocena portfela kredytowego byłego Dominet Banku S.A. zgodnie z zasadami MSSF. 63% odpisów netto z tytułu utraty wartości należności dotyczy klientów korporacyjnych linii biznesowej Merchant Banking.

Strata Banku poniesiona w 2009 roku jest efektem odpisów netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych, strat poniesionych na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu oraz wyższych kosztów, związanych między innymi z integracją z Dominet Bank S.A.

W 2009 roku Bank zanotował stratę brutto w wysokości 519 928 tys. PLN w porównaniu do zysku brutto w wysokości 102 585 tys. PLN w roku 2008. Strata netto Banku wyniosła 428 670 tys. PLN w stosunku do zysku netto w wysokości 78 191 tys. PLN osiągniętego w 2008 roku.

1.3. Inne czynniki - opis integracji z Dominet Bankiem S.A.

W 2007 roku Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli zakupił 100% akcji Dominet S.A. – właściciela Dominet Banku S.A. - polskiego banku detalicznego specjalizującego się w kredytach konsumenckich. W marcu 2007 roku belgijski akcjonariusz zobowiązał się do połączenia Fortis Banku Polska SA z Dominet Bankiem S.A. jako jeden z warunków wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego zezwolenia na wykonywanie prawa głosu z posiadanych akcji obu banków.

W styczniu 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę o współpracy z Dominet Bankiem S.A., przedmiotem której było zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia obu banków w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Banku S.A. (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Bank Polska SA, wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Banku S.A., zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych.

W listopadzie 2008 r. zarządy obu banków przyjęły plan połączenia. Na walnym zgromadzeniu Fortis Banku Polska SA w dniu 26 czerwca 2009 roku akcjonariusze zatwierdzili plan połączenia oraz podjęli uchwały dotyczące podwyższenia kapitału zakładowego Fortis Banku Polska SA z kwoty 503,1 mln do kwoty 660,4 mln złotych w drodze emisji 5 243 532 akcji zwykłych na okaziciela serii L, o nominalnej wartości 30 złotych każda przeznaczonych dla spółki Dominet S.A. - akcjonariusza Dominet Banku S.A.

W dniu 8 lipca 2009 Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na połączenie obu banków.

W dniu 31 lipca 2009 nastąpiło połączenie prawne i operacyjne Fortis Banku Polska SA i Dominet Banku S.A. Na skutek połączenia, Fortis Bank Polska SA wstąpił we wszelkie prawa i obowiązki Dominet Banku, a Dominet Bank został rozwiązany bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego. Przeniesienie majątku Dominet Bank S.A. na Fortis Bank Polska SA w zamian za 5 243 532 akcje zwykłe na okaziciela serii L, przeznaczone dla akcjonariusza Dominet Banku SA (tj. Dominet SA) nastąpiło w dniu wpisania połączenia spółek do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez sąd rejestrowy w Warszawie. W tym samym dniu nastąpiło zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji połączeniowej akcji.

Po dniu połączenia Fortis Bank Polska SA i Dominet S.A. pozostają pod wspólną kontrolą Fortis Banku SA/NV, którego głównym akcjonariuszem jest BNP Paribas SA.

1.4. Projekt optymalizacji działalności operacyjnej Fortis Bank Polska SA

W związku z formalno-prawną fuzją z Dominet Bankiem S.A. w dniu 31 lipca 2009 roku, jak i jednoczesnym połączeniem systemów operacyjnych obu banków, Fortis Bank Polska SA kontynuuje projekt optymalizacji funkcjonowania. Kolejnym krokiem służącym zwiększeniu efektywności operacyjnej Fortis Banku Polska SA będzie integracja dotychczasowych funkcji i operacji realizowanych przez centralę Dominet Banku w Lubinie ze strukturami operacyjnymi Fortis Banku Polska SA. Konsekwencją tej integracji będzie redukcja zatrudnienia, która może objąć w całym Banku 361 osób i zostanie przeprowadzona w okresie: od czwartego kwartału 2009 do drugiego kwartału 2010 roku. W październiku 2009 roku Zarząd Banku złożył zawiadomienia w powiatowych Urzędach Pracy dotyczące planów redukcji zatrudnienia w trybie zwolnień grupowych.

Działania prowadzące do zwiększenia efektywności pracy Banku mają służyć poprawie wyników finansowych Fortis Banku Polska SA. Stanowią one jednocześnie część programu postępowania naprawczego przygotowanego zgodnie z art. 142 *Prawa bankowego*.

W dniu 9 marca 2010 roku Bank otrzymał informację o zaakceptowaniu przez Komisję Nadzoru Finansowego (dalej KNF) „Programu postępowania naprawczego dla Fortis Banku Polska SA”, złożonego przez Bank w dniu 16 grudnia 2009 roku z uzupełnieniami. Program został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku na posiedzeniu 10 grudnia 2009 r.

Realizacja programu ma na celu ograniczenie różnych obszarów ryzyka w dalszej działalności Banku oraz podniesienie efektywności działania, czego planowanym efektem będzie osiągnięcie począwszy od 2010 roku dodatnich wyników finansowych, poprawa głównych wskaźników ekonomiczno-finansowych a także całkowite pokrycie straty w 2010 roku z kapitału zapasowego. Realizację programu zaplanowano do 31 grudnia 2012.

Najważniejsze zrealizowane, bądź będące w trakcie realizacji, założenia programu obejmują:

- Poprawę zarządzania ryzykiem, w tym wzmocnienie zarządzania płynnością oraz przygotowanie się Banku do jej utrzymania w sytuacji kryzysowej;
- Stabilny i zrównoważony rozwój działalności Banku jako banku uniwersalnego, w tym wypracowanie docelowej struktury działalności po połączeniu Fortis Banku Polska SA i Dominet Banku SA oraz przeprowadzenie efektywnej integracji w ramach Grupy BNP Paribas w Polsce;
- Zwiększanie efektywności działania poprzez realizację programu ograniczania kosztów działania oraz wzrost efektywności procesów sprzedażowych;
- Wzmocnienie pozycji kapitałowej Banku;
- Zapewnienie źródeł utrzymania płynności, zarówno w postaci wsparcia z grupy kapitałowej jak i zapewnienia finansowania z polskiego rynku międzybankowego oraz z Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- Ograniczanie ryzyka w obszarze portfela kredytowego poprzez wzmocnienie i rozbudowanie analizy kredytowej, monitoringu i windykacji;
- Zabezpieczenie ryzyka kredytowego i ryzyka kontrahenta wynikającego z operacji zakupu i sprzedaży instrumentów pochodnych ze swoimi klientami.

KNF pozytywnie oceniła dotychczasowe działania Banku, w wyniku których uległa znacznej poprawie sytuacja kapitałowa i płynnościowa Banku. KNF zobowiązała Zarząd Banku do pełnej realizacji programu i przedstawiania kwartalnych sprawozdań z jego realizacji.

1.5. Czynniki zewnętrzne mające wpływ na działalność i rozwój Banku

Gospodarka w roku 2009

PKB – dynamika i komponenty

W 2009 roku tempo wzrostu gospodarczego uległo dalszemu spowolnieniu. Zgodnie z wstępnymi szacunkami GUS PKB wzrosło w tym okresie o 1,7%, co było wynikiem znacznie gorszym niż rok wcześniej, kiedy to PKB wzrósł o 5%. Na powyższy, słabszy wynik wpłynęło znaczne spowolnienie tempa wzrostu konsumpcji indywidualnej (do 2,3% z 5,9% w 2008 roku) jak również spadek aktywności inwestycyjnej (w 2009 roku inwestycje w polskiej gospodarce spadły o -0,3%).

Pod względem struktury sektorowej najlepsze wyniki pokazało budownictwo, gdzie w 2009 roku dynamika wartości dodanej brutto wyniosła 4,7% oraz usługi rynkowe (wzrost o 2,5%). Dużo gorsze wyniki pokazał natomiast sektor przemysłowy gdzie wartość dodana brutto spadła o -1,1%.

Rynek pracy

W 2009 roku doszło do znacznego pogorszenia sytuacji na rynku pracy. W tym okresie zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyło się o -1,2% RDR zaś średnie wynagrodzenie nominalne wzrosło o 4,4% RDR. W obu przypadkach były to wyniki znacznie słabsze niż rok wcześniej (w 2008 roku

średnioroczne zatrudnienie wzrosło o 4,8% RDR zaś wynagrodzenia nominalne o 10,1% RDR). Spadek popytu na pracę przełożył się na wzrost stopy bezrobocia. Wskaźnik ten wyniósł w grudniu 2009 roku 11,9% co oznacza wzrost o 2,4 punktu procentowego w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego.

Kurs walutowy i inflacja

W całym 2009 roku inflacja pozostawała powyżej celu Rady Polityki Pieniężnej (2,5%). Głównymi czynnikami inflacyjnymi były ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz ceny żywności. Na koniec 2009 roku dynamika cen dóbr i usług konsumpcyjnych wyniosła 3,5% RDR i zbliżona była tym samym do wyniku z grudnia roku poprzedniego (3,3% RDR).

Rok 2009 był kolejnym rokiem charakteryzującym się zwiększoną zmiennością na rynku złotego. Po znacznym osłabieniu złotego zanotowanym w pierwszym kwartale a związanym z kryzysem na globalnych rynkach finansowych, w dalszej części roku polska waluta zaczęła stopniowo odrabiać straty. Na koniec roku kurs złotego względem euro wyniósł 4,1082 zaś względem dolara amerykańskiego 2,8503. W obu

przypadkach oznaczało to niewielką aprecjację złotego w porównaniu do poziomów zanotowanych na koniec 2008 roku (umocnienie odpowiednio o 1,5% względem euro i 3,8% względem dolara).

Handel zagraniczny i bilans płatniczy

Sytuacja płatnicza polskiej gospodarki w 2009 roku uległa znaczącej poprawie. Skumulowany deficyt obrotów bieżących wyniósł w tym okresie -4,96 mld euro i był tym samym ponad trzykrotnie mniejszy niż w poprzednim roku (kiedy to wyniósł -18,29 mld euro). Bardzo dobre wyniki zanotowano również w przypadku całego salda bilansu płatniczego – skumulowany 12-miesięczny bilans tej kategorii pokazał w 2009 roku nadwyżkę w wysokości 10,3 mld euro. W rezultacie w 2009 r. miała miejsce poprawa poziomu rezerw walutowych. Na koniec 2009 roku rezerwy walutowe stanowiły równowartość 55,2 mld euro i były o 11 mld euro wyższe niż rok wcześniej.

Finanse publiczne

W 2009 roku planowany deficyt budżetowy wynosił -27,2 miliardy złotych, tym samym zbliżony był do planów fiskalnych na rok poprzedni. Wykonanie budżetu było jednak lepsze od planów zaś całoroczny deficyt zamknął się kwotą -23,79 miliardów złotych. Na wyniki budżetu centralnego wpłynęła przede wszystkim lepsza sytuacja gospodarcza. Wyższe od oczekiwań były wpływy podatkowe, przede wszystkim z podatków pośrednich.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw

W pierwszych trzech kwartałach 2009 roku miało miejsce pogorszenie wyników finansowych przedsiębiorstw. Wynik finansowy netto sektora wyniósł w tym okresie 60 mld złotych i był o 5,7% niższy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zysk netto wykazało 72,5% przedsiębiorstw wobec 73,5% rok wcześniej.

Sektor bankowy w roku 2009

Polityka pieniężna NBP i stopy procentowe banków komercyjnych

Spowolnienie gospodarcze zanotowane w pierwszej połowie 2009 roku spowodowało, że Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała proces obniżania stóp procentowych. W efekcie do połowy roku stopa referencyjna została obniżona do 3.50%. W drugiej połowie roku RPP nie zmieniała poziomu stóp procentowych. Drugim istotnym obszarem aktywności banku centralnego w 2009 roku było zapewnienie płynności systemu finansowego.

W 2009 roku wyraźnie pogorszyła się dostępność kredytów dla przedsiębiorstw. Na koniec roku wartość tej grupy kredytów była o -3.5% niższa niż rok wcześniej (dla porównania w grudniu 2008 roku dynamika ta wynosiła +28.4%). Spowolniło również tempo wzrostu kredytów dla gospodarstw domowych (do +11.8% RDR w grudniu 2009 z +44.6% RDR w grudniu 2008) w tym przypadku było to efektem zarówno bardziej restrykcyjnej polityki kredytowej jak też zmian wyceny kredytów denominowanych w walucie obcej.

Wyniki finansowe banków

W pierwszych dziewięciu miesiącach 2009 roku zanotowano znaczne pogorszenie wyników finansowych sektora bankowego. W tym okresie miał miejsce wzrost kosztów sektora wynikający w znacznej mierze z utworzenia rezerw na kredyty zagrożone oraz rozliczenie walutowych transakcji pochodnych. Równocześnie miało miejsce pogorszenie dochodów z działalności bankowej. W efekcie zysk finansowy netto sektora obniżył się w tym okresie o 44.6%.

2. AKCJONARIAT I NOTOWANIA AKCJI NA GPW

2.1. Struktura akcjonariatu

Na 31 grudnia 2008 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 503 135 400 PLN i był podzielony na 16 771 180 akcji o wartości nominalnej 30 PLN każda.

Na 31 grudnia 2009 roku kapitał zakładowy Banku wynosił 1 206 175 300 PLN i był podzielony na 24 123 506 akcji o wartości nominalnej 50 PLN każda.

Wszystkie akcje Fortis Bank Polska SA są akcjami na okaziciela i nie wynikają z nich ograniczenia w zakresie przenoszenia własności oraz wykonywania prawa głosu. Wszystkie charakteryzuje też ten sam zakres uprawnień. Ograniczenia mogą mieć jedynie miejsce na gruncie przepisów szczególnych, np. ustawy prawo bankowe lub ustawy o ofercie publicznej.

Na 31 grudnia 2008 roku struktura akcjonariatu z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przedstawiała się następująco:

Struktura akcjonariatu na 31 grudnia 2008 roku:

akcjonariusz	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZ	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank SA/NV	16 651 449	99,29%	16 651 449	99,29%
Pozostali	119 731	0,71%	119 731	0,71%
Razem:	16 771 180	100%	16 771 180	100,00%

W związku ze zmianą podmiotu dominującego wobec Fortis Bank SA/NV na Société Fédérale de Participations et d'Investissement, na 31 grudnia 2008 roku Fortis Bank SA/NV, akcjonariusz większościowy Fortis Banku Polska SA, nie mógł wykonywać prawa głosu z posiadanych akcji do czasu uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego zgodnie z art. 25 ust. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe.

Na 31 grudnia 2009 roku i na dzień przekazania raportu, tj. na 12 marca 2010 roku, struktura akcjonariatu z wyszczególnieniem akcjonariuszy posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przedstawiała się następująco:

Struktura akcjonariatu na 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień przekazania raportu, tj. na 12 marca 2010:

akcjonariusz	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZ	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank SA/NV*	18 848 593	78,13%	18 848 593	78,13%
Dominet S.A.**	5 243 532	21,74%	5 243 532	21,74%
Pozostali	31 381	0,13%	31 381	0,13%
Razem:	24 123 506	100,00%	24 123 506	100,00%

* BNP Paribas SA jest podmiotem dominującym (74,93% akcji) w stosunku do Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli.

** Fortis Bank SA/NV jest podmiotem dominującym (100% akcji) w stosunku do Dominet S.A.

2.2. Zmiany w strukturze akcjonariatu Fortis Banku Polska SA

Na przełomie drugiego i trzeciego kwartału 2008 roku, większość aktywów grupy Fortis zostało przejętych przez rządy Belgii, Holandii i Luksemburga. W wyniku tego przejęcia właścicielem 99,93% udziałów w Fortis Bank SA/NV stał się rząd Królestwa Belgii poprzez Belgijską Federalną Agencję Inwestycyjną (Société Fédérale de Participations et d'Investissement, SFPI). Od października 2008 roku Fortis Bank Polska SA nie jest powiązany kapitałowo z holdingiem Fortis.

Wezwanie ogłoszone przez Société Fédérale de Participations et d'Investissement

W dniu 10 stycznia 2009 spółka SFPI ogłosiła wezwanie do zapisywania się na sprzedaż akcji Fortis Banku Polska SA. Cena akcji proponowana w wezwaniu została ustalona na poziomie 154,85 złotych, a następnie podwyższona do 222 zł. W dniu 4 marca 2009 roku w wyniku realizacji wezwania zawarto transakcje nabycia 87 263 sztuk akcji banku. W konsekwencji powyższej transakcji Fortis Bank SA/NV posiadał 16 738 712 akcji Fortis Banku Polska SA, co stanowiło 99,81 % wszystkich akcji banku.

Nabycie akcji przez BNP Paribas SA i zezwolenie KNF na wykonywanie prawa głosu

W październiku 2008 r., belgijski rząd zawarł porozumienie z grupą finansowo-bankową BNP Paribas zarejestrowaną we Francji, które zakładało przejęcie przez BNP Paribas 75% akcji Fortis Bank SA/NV oraz 100% akcji Fortis Insurance Belgium, a także zakup 16% akcji Fortis Banque Luxembourg (zwiększający pakiet kontrolny do 67%) od Skarbu Państwa Luksemburg. Porozumienie na nieco zmienionych warunkach zostało zatwierdzone przez walne zgromadzenia akcjonariuszy holdingu Fortis w Gandawie i Utrechcie w kwietniu 2009 roku. W maju 2009 roku sfinalizowano transakcję - rząd Belgii przekazał BNP Paribas SA łącznie 74,93% udziałów Fortis Banku SA/NV z siedzibą w Brukseli, rząd Luksemburga 15,96% udziałów w Fortis Banque Luxembourg (obecnie BGL BNP Paribas), a Fortis Bank SA/NV objął 25% udziałów w Fortis Insurance Belgium (obecnie AG Insurance).

W związku z nabyciem udziałów większościowych w Fortis Bank SA/NV, BNP Paribas SA nabył pośrednio 16 738 712 akcji Fortis Banku Polska SA, które stanowiły 99,81% kapitału zakładowego banku.

W dniu 20 maja 2009 Komisja Nadzoru Finansowego udzieliła zezwolenia na wykonywanie przez BNP Paribas SA z siedzibą w Paryżu za pośrednictwem Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli i) prawa głosu na walnym zgromadzeniu Fortis Banku Polska SA z ponad 75% akcji Banku oraz ii) prawa głosu na walnym zgromadzeniu Dominet Bank S.A. z siedzibą w Lubinie z akcji uprawniających do wykonywania ponad 75% głosów na WZA. Warunkami udzielenia ww. zezwolenia są, między innymi, następujące zobowiązania:

- niepodejmowanie działań prowadzących do przekształcenia działalności obecnie prowadzonej w Polsce przez Fortis Bank Polska SA w oddział do 2017 roku; W przypadku otwarcia nowego oddziału BNP Paribas w Polsce, prowadził on będzie inną działalność, niż działalność bankowa prowadzona obecnie przez Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A.
- niepodejmowanie działań prowadzących do wycofania akcji Fortis Bank Polska SA z obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie do roku 2017 oraz zwiększenie płynności akcji Banku notowanych na GPW do poziomu co najmniej 15% w ciągu 2 lat od wydania ww. zezwoleń i utrzymanie takiego poziomu.

Wezwanie ogłoszone przez BNP Paribas SA

Następnie w dniu 4 czerwca 2009 roku BNP Paribas SA ogłosił wezwanie do zapisywania się na sprzedaż akcji Fortis Banku Polska SA. Zapisy na akcje w ramach wezwania przeprowadzono od 25 czerwca do 24 lipca 2009 roku. W dniu 29 lipca 2009 roku w wyniku realizacji wezwania zawarto transakcje nabycia 1 087 akcji po cenie 196 złotych. Podmiotem nabywającym był Fortis Bank SA/NV, który w konsekwencji uzyskał 16 739 799 akcji Fortis Banku Polska SA, co stanowiło 99,81% wszystkich akcji banku. Po uzyskaniu zezwolenia KNF oraz po ogłoszeniu wezwania, Fortis Bank SA/NV został uprawniony do wykonywania prawa głosu z wszystkich posiadanych akcji.

Emisja połączeniowa akcji serii L

W dniu 31 lipca 2009 zostało zarejestrowane w KRS połączenie prawne Fortis Bank Polska SA i Dominet Bank S.A. W wyniku połączenia Banków nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Fortis Bank Polska SA z kwoty 503 135 400 do kwoty 660 441 360 złotych w drodze emisji 5 243 532 akcji zwykłych na okaziciela serii L, każda o nominalnej wartości 30,00 złotych. Emisja akcji serii L skierowana była do spółki Dominet S.A. – dotychczasowego akcjonariusza Dominet Banku S.A. w zamian za przejęty w wyniku połączenia majątek Dominet Banku. W wyniku ich emisji w dniu 31 lipca kapitał zakładowy Banku wzrósł o 157 305 960 PLN.

Podwyższenie wartości nominalnej akcji z 30 do 50 złotych

Walne Zgromadzenie, które odbyło się 26 czerwca 2009, zdecydowało o podwyższeniu kapitału zakładowego Banku poprzez zwiększenie wartości nominalnej wszystkich wyemitowanych przez Bank akcji, łącznie z akcjami emisji połączeniowej, z kwoty 30 do 50 złotych. Rejestracja podwyższenia nastąpiła w dniu 14 września 2009 roku.

Emisja prywatna z wyłączeniem prawa poboru akcji serii M

We wrześniu zakończono prace nad bezpośrednim dokapitalizowaniem Banku w drodze emisji akcji serii M. Emisja akcji serii M została przeprowadzona w trybie subskrypcji prywatnej z wyłączeniem prawa poboru. Oferta objęcia akcji serii M została skierowana do głównego akcjonariusza Banku, czyli Fortis Bank SA/NV. Zgodnie z umową objęcia akcji podpisaną w dniu 6 sierpnia 2009 roku, Fortis Bank SA/NV objął 2 108 794 akcje zwykłe na okaziciela serii M po cenie emisyjnej 209 PLN każda. Wartość emisji wyniosła 440 737 946 PLN. Akcje zostały pokryte w całości wkładem pieniężnym.

W dniu 14 września 2009 roku nastąpiło podwyższenia kapitału zakładowego banku z kwoty 660 441 360 PLN do kwoty 1 206 175 300 PLN, z czego 440 294 240 PLN w wyniku podwyższenia wartości nominalnej akcji a 105 439 700 PLN w wyniku emisji akcji serii M.

Struktura akcjonariatu na 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień przekazania raportu, tj. na 12 marca 2010

Na 31 grudnia 2009 roku i na dzień przekazania raportu, tj. na 12 marca 2010 roku, BNP Paribas SA posiada za pośrednictwem Fortis Bank SA/NV, 24 092 125 akcji, stanowiących 99,87% kapitału zakładowego Fortis Banku Polska SA, uprawniających do wykonywania 24 092 125 głosów, stanowiących 99,87% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA.

Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli posiada bezpośrednio 18 848 593 akcji banku reprezentujących 78,13% udział w kapitale zakładowym i uprawniających do wykonywania 18 848 593 ogólnej liczby praw głosów na walnym zgromadzeniu. Dominet S.A. (spółka zależna Fortis Banku SA/NV) posiada 5 243 532, czyli 21,74% kapitału zakładowego.

Bankowi nie są znane inne umowy w wyniku, których mogłyby w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

2.3. Notowania akcji na GPW

Akcje Banku notowane są na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA od 7 listopada 1994 roku. Od 2004 roku akcje Banku notowane są w systemie notowań ciągłych.

Od 1999, tj. po objęciu przez Fortis Bank z siedzibą w Brukseli ponad 98% akcji Banku, płynność akcji kształtowała się na niskim poziomie. Na 31 grudnia 2009, w wolnym obrocie, w posiadaniu pozostałych akcjonariuszy, znajdowało się 31 381 sztuk akcji, tj. 0,13% wszystkich akcji Banku. Od października 2008 roku Bank jest uczestnikiem Programu Wspierania Płynności wprowadzonego przez GPW SA w celu zwiększenia płynności obrotu akcjami notowanymi na giełdzie.

Na pierwszej styczniowej sesji w 2009 roku, kurs akcji Banku wynosił 141,70 PLN. Kurs akcji Banku wzrósł do poziomu 164,50 PLN na 31 grudnia 2009, czyli o 16%. W roku 2008 kurs akcji spadł o 36,5%.

Średni wolumen obrotu akcjami Banku wyniósł jedynie 32 akcje na sesję w 2009 roku i był niższy od średniego wolumenu obrotu akcjami w roku 2008 (207 akcji na sesję).

Najwyższy kurs akcji Banku w 2009 roku zanotowano 5 maja 2009 roku, kiedy osiągnął poziom 230,00 PLN. Najniżej walory Banku były wyceniane 5 stycznia 2009 roku, gdy kurs akcji wynosił 141,70 PLN. Średni kurs akcji banku w roku 2009 wynosił 196,60 zł w porównaniu do kursu średniego 179,90 w roku 2008.

Średni wolumen obrotu akcjami w roku 2009 wyniósł 33 akcje w porównaniu do 207 akcji na sesję w roku 2008.

Notowania akcji Banku w okresie 05-01-2009 do 29-12-2009

Źródło: <http://www.money.pl>

Indeks giełdowy WIG wzrósł z poziomu 28 331,88 pkt w dniu 5 stycznia 2009 roku do 39 985,99 pkt na 31 grudnia 2009 roku (wzrost o ponad 41%). Najniższy poziom indeks WIG osiągnął 17 lutego 2009, co było historycznym minimum na poziomie 21 274,28 pkt.

Subindeks sektorowy WIG-banki odnotował wzrost w roku 2009 z poziomu 4 594,52 pkt na 5 stycznia 2009 do 5 869,10 pkt na 31 grudnia 2009 roku (wzrost prawie o 28%).

Ze względu na znikomą płynność akcje Banku nie są klasyfikowane do żadnego z indeksów.

Poniżej przedstawiono wskaźniki rynkowe dla akcji Banku.

Wskaźnik	31.12.2009	31.12.2008
Zwrot na aktywach (ROA)*	-2,1	0,4
Zwrot z kapitału (ROE)*	-34,0	6,2
Zysk (strata) na jedną akcję	-21,86	4,66
Wartość księgową na jedną akcję	56,74	72,56

Wartość księgową netto na jedną akcję wynosi 56,74. W celu dokonania tego wyliczenia do funduszy własnych zostały zaliczone kapitał zakładowy, kapitał zapasowy, kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały rezerwowe, niepodzielony zysk z lat ubiegłych i zysk (strata) netto roku obrotowego.

*Powyższe wskaźniki zostały wyliczone w ujęciu rocznym w następujący sposób:

Zwrot na aktywach (ROA)	Zysk (strata) netto / średnia wartość aktywów na koniec czterech kolejnych kwartałów
Zwrot z kapitału (ROE)	Zysk (strata) netto / średnia wartość funduszy własnych na koniec czterech kolejnych kwartałów

3. OFERTA PRODUKTÓW I USŁUG BANKU ORAZ ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ W ROKU 2009

3.1. Retail Banking

Oferta produktów i usług Retail Banking

Na koniec 2009 roku, po fuzji Fortis Banku Polska z Dominet Bankiem oferta dla klientów Retail Banking uległa znacznemu poszerzeniu. Obecnie Retail Banking, czyli Obszar Obsługi Małych Przedsiębiorstw, Klientów Indywidualnych oraz Bankowości Prywatnej obejmuje kompleksową obsługę następujących grup klientów: klientów indywidualnych, przedsiębiorstw spełniających kryterium rocznego obrotu nieprzekraczającego 25 mln PLN. W szczególności Bank kieruje swoją ofertą do następujących segmentów docelowych:

1. Segment Klientów Indywidualnych Masowych (Mass Retail) – Klienci o miesięcznych dochodach netto niższych niż 7 500 PLN.
2. Segment Klientów Indywidualnych Mass Affluent – Klienci o miesięcznych dochodach netto minimum 7500 PLN i/lub lokujący za pośrednictwem Fortis Bank Polska SA aktywa w wysokości min. 100 tys. PLN, nie więcej niż 1 mln PLN.
3. Segment Klientów Zamożnych (Affluent Banking) (HNWI) – Klienci lokujący za pośrednictwem Fortis Bank Polska SA aktywa w wysokości min. 1 mln PLN, w tym grupa Ultra-HNWI – klientów o aktywach powyżej 5 mln PLN.
4. Segment Mikroprzedsiębiorstw (MICRO) – podmioty gospodarcze o przychodach rocznych poniżej 500 tys. PLN.
5. Segment Małych i Średnich Przedsiębiorstw (SME) - podmioty gospodarcze o przychodach rocznych minimum 500 tys. PLN i nie większych niż 25 mln PLN.

Segmenty klientów indywidualnych Mass Retail i Mass Affluent

Po połączeniu z Dominet Bankiem, Fortis Bank Polska posiada kompleksową, odpowiadającą na wiele potrzeb klientów, ofertę produktów i usług bankowych. Oferta ta oparta jest na czterech podstawowych pakietach kont osobistych oferowanych klientom:

1. Pakiet S – dedykowany klientom do pierwszego kontaktu z bankiem, np.: małoletnim, rozpoczynającym aktywność zawodową i seniorom,
2. Pakiet M – którego podstawą jest standardowy rachunek bankowy posiadający pełną funkcjonalność transakcyjną,
3. Pakiet L- dla bardziej świadomych i wymagających klientów,
4. Pakiet XL – dedykowany głównie klientom Mass Affluent.

Wszystkie pakiety umożliwiają sprawne i bezpieczne zarządzanie finansami w oparciu o rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy. Dodatkowo Pakiety M, L, XL posiadają szeroki wachlarz usług assistance pomocnych w codziennym życiu klientów. W ramach pakietów Bank oferuje produkty oszczędnościowo – inwestycyjne, produkty kredytowe, karty płatnicze oraz bankowość internetową.

W ramach Pakietów dostępne są następujące produkty i usługi:

- Kredyt w rachunku ROR i Dopuszczalne Saldo Debetowe,
- Konto oszczędnościowe z kapitalizacją odsetek w każdy dzień roboczy,
- Usługi rozliczeniowe: zlecenia stałe, polecenia zapłaty, przelewy krajowe i zagraniczne,
- Karty debetowe: Visa i MasterCard,
- System bankowości internetowej Pl@net,
- Centrum Telefoniczne,
- Ubezpieczenia assistance (za wyjątkiem Pakietu S).

Ponadto do dyspozycji posiadaczy Pakietów są:

- Rachunki walutowe: w EUR oraz w USD;
- Rachunki Inwestora Giełdowego, które służą do obsługi portfeli inwestycyjnych (usługa typu asset

management). Bank prowadzi te rachunki dla klientów korzystających z usług Fortis Private Investments Polska SA.

- Depozyty o zróżnicowanych terminach umownych, zmiennej lub stałej stopie procentowej, standardowe i negocjowane w PLN, EUR i USD;
- lokata overnight (nadwyżka środków automatycznie deponowana na lokacie nocnej);
- Polisa ubezpieczeniowa „Czysty Zysk” o charakterze oszczędnościowym. Jest ona ubezpieczeniem, którego celem jest zabezpieczenie finansowe: ubezpieczonego – w przypadku dożycia do końca okresu ubezpieczenia lub uposażonego – na wypadek śmierci osoby ubezpieczonej.

1. Produkty inwestycyjne

Bank posiada w swojej ofercie fundusze inwestycyjne krajowe oraz zagraniczne, w tym:

- fundusz inwestycyjny otwarty Fortis FIO. Jest to fundusz parasolowy obejmujący dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu.
- fundusze inwestycyjne TFI DWS Polska, TFI BPH, TFI Skarbiec, TFI PKO, Superfund TFI oraz TFI Opera, TFI Union Investment,
- fundusze zagraniczne HSBC, jednej z największych na świecie firm zarządzających aktywami. W ramach funduszu parasolowego HSBC Global Investment Funds (HGIF) udostępnionych zostało 40 subfunduszy.

Poza stale dostępnymi w ofercie banku zagranicznymi funduszami Fortis L oraz funduszami HSBC, Bank prowadzi okresowe subskrypcje na zagraniczne fundusze inwestycyjne Fortis L Fix. Są to fundusze terminowe, głównie z ochroną kapitału, których zyski powiązane są z rynkami akcji lub innych instrumentów.

2. Zarządzanie aktywami na zlecenie (asset management)

Bank oferuje klientom we współpracy z Fortis Private Investments Polska SA (FPIP SA) usługę zarządzania aktywami na zlecenie (asset management).

3. Transakcje na bonach skarbowych

Bank oferuje możliwość dokonywania transakcji na bonach skarbowych dla transakcji o minimalnej wartości od 100.000 PLN. Bony skarbowe są instrumentami finansowymi emitowanymi na okres do 52 tygodni.

4. Produkty ubezpieczeniowe

Bank oferuje produkty ubezpieczeniowe we współpracy z towarzystwami ubezpieczeniowymi:

- majątkowe (ubezpieczenie nieruchomości, ubezpieczenia powiązane z kartami płatniczymi),
- finansowe (ubezpieczenie ponadstandardowego LTV oraz pomostowe przy produktach hipotecznych, ubezpieczenie utraty pracy, ubezpieczenie Gwarancja Dochodów),
- osobowe – głównie powiązane z produktami kredytowymi (niezdolność do pracy, następstwa nieszczęśliwych wypadków),
- na życie – głównie powiązane z produktami kredytowymi oraz stand alone – ubezpieczenie Bezpieczna Dekada,
- usługi assistance – głównie powiązane z pakietami, ale również w ofercie stand alone,
- inwestycyjno - ubezpieczeniowe: Fortis DuoProfit, Multiportfele.

5. Produkty kartowe

Bank oferuje Klientom karty płatnicze w ramach dwóch międzynarodowych organizacji płatniczych Visa i MasterCard. Bank oferuje Klientom indywidualnym linii Retail Banking następujące produkty kartowe:

- Karty kredytowe: Standard, Classic, Gold, Platinum oraz Fotokarta,
- Karty debetowe,
- Karty przedpłacone (w systemie MasterCard).

Do kart tych dołączony jest pakiet ubezpieczeń zawierający (w zależności od typu karty) między innymi: ubezpieczenie nieuprawnionego użycia karty kredytowej, ubezpieczenie gotówki pobranej z bankomatu,

ubezpieczenie towarów zakupionych przy użyciu karty, ubezpieczenie gwarancji niższej ceny, koszty leczenia i koszty transportu medycznego, koszty natychmiastowej pomocy „assistance” oraz wiele innych.

Ponadto karty kredytowe objęte są programem rabatowym pozwalającym na uzyskanie rabatów przy płatnościach kartą w wybranych punktach handlowych i usługowych.

6. Produkty kredytowe

Bank oferuje Klientom indywidualnym następujące produkty kredytowe:

- Kredyty hipoteczne. Kredyty przeznaczone są na cele mieszkaniowe, w tym: zakup mieszkania/domu na rynku wtórnym i pierwotnym, budowę, remont, refinansowanie kredytów mieszkaniowych w innych bankach oraz refinansowanie kosztów poniesionych z tytułu zakupu/budowy/remontu nieruchomości.
- Kredyty gotówkowe przeznaczone na dowolny cel.
- Kredyty samochodowe przeznaczone na sfinansowanie zakupu samochodów zarówno nowych, jak i używanych.
- Kredyt odnawialny w rachunku ROR oraz Dopuszczalne Saldo Debetowe. Przyznanie i wysokość kredytu i DSD odbywa się na podstawie analizy wpływów na rachunek.

7. Bankowość elektroniczna

Bank oferuje Klientom indywidualnym dwa zdalne kanały dostępu: system bankowości internetowej PI@net i Centrum Telefoniczne. PI@net to kompleksowa platforma internetowa do zarządzania rachunkami i innymi produktami bankowymi jak karty płatnicze, kredyty, produkty inwestycyjno-oszczędnościowe.

Centrum Telefoniczne udziela informacji na temat aktualnej oferty banku, specyfiki produktów, realizuje zlecenia płatnicze, świadczy pomoc techniczną w zakresie bankowości internetowej.

Segment Klientów Zamożnych (Bankowość Prywatna), Affluent Banking

W ramach Bankowości Prywatnej bank świadczy zintegrowane usługi i rozwiązania w zakresie zarządzania aktywami dla zamożnych Klientów Indywidualnych, jak również wszystkie produkty i usługi oferowane Klientom Indywidualnym banku. Wśród nich można wyróżnić:

- Produkty depozytowe i inwestycyjne;
- Produkty kredytowe;
- Produkty związane z bieżącą obsługą;
- Specjalne struktury prawno-podatkowe
- Fortis Club.

Klient Bankowości Prywatnej mają również dostęp do usług i produktów oferowanych w ramach międzynarodowej sieci BNP Paribas.

1. Produkty depozytowe i inwestycyjne

Bank oferuje następujące produkty inwestycyjne i depozytowe:

- Depozyty (złotowe i w walutach obcych, na różne okresy, lokaty overnight z negocjowanym oprocentowaniem) w tym depozyty strukturyzowane;
- Szeroki wybór krajowych i zagranicznych funduszy inwestycyjnych (280 funduszy);

Tabela: Zestawienie liczby funduszy w poszczególnych TFI oferowanych dla Klientów Bankowości Prywatnej w podziale na typ funduszu

Lp.	Nazwa TFI	TYP FUNDUSZU						SUMA
		Akcyjny	Zrównoważony	Obligacji	Stabilnego Wzrostu	Pieniężny	Inne	
1	BPH TFI S.A.	4	1	3	1	1	1	11
2	DWS Polska TFI S.A.	8	2	1	-	3	9	23

3	SKARBIEC TFI S.A.	5	3	2	3	2	5	20
4	HSBC Global Asset Management	58	-	16	-	-	6	80
5	ING TFI S.A.	3	2	2	2	2	9	20
6	QERCUS TFI S.A.	1	-	-	1	-	2	4
7	PKO TFI S.A.	6	3	7	2	2	3	23
8	OPERA TFI S.A.	1	1	1	1	-	3	7
9	UNION INVESTMENT TFI SA	4	3	1	3	1	7	19
10	SUPERFUND TFI S.A.	-	-	-	-	-	14	14
11	Fortis Investments	30	5	4	-	5	17	61

- Ofertę zarządzania aktywami Fortis Private Investments Polska SA obejmującą:
  - portfele modelowe i strategie inwestycyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb Klienta w zakresie akceptowalnego ryzyka, oczekiwanej stopy zwrotu z inwestycji oraz horyzontu inwestycyjnego;
  - portfele funduszy inwestycyjnych aktywnie zarządzane przez doradców inwestycyjnych, dostosowujących strukturę portfela poprzez selekcję najlepszych w ich ocenie funduszy. W ramach portfeli funduszy podjęto współpracę między innymi z następującymi firmami inwestycyjnymi: Franklin Templeton International Services S.A., HSBC Trinkaus & Burchardt AG, BlackRock Merrill Lynch Investment Managers, AIG Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.;
  - Indywidualne Konto Emerytalne;
  - Fundusz parasolowy Fortis FIO;
  - Lokatę Fortis FIO czyli połączenie 6-miesięcznej lokaty z wybranym subfunduszem Fortis FIO Akcji lub Stabilnego Wzrostu.
- Produkty strukturyzowane przygotowywane wewnątrz i na zewnątrz banku, w tym konstruowane indywidualnie dla klientów.

Oprócz oferty produktów inwestycyjnych dostępne są również produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne (aktywnie zarządzane portfele wyselekcjonowanych funduszy inwestycyjnych sprzedawanych na polskim rynku, połączone z ubezpieczeniem).

2. Produkty Kredytowe

Wśród produktów kredytowych Bank oferuje następujące kredyty:

- hipoteczne oraz budowlano-hipoteczne – kredyty długoterminowe na zakup mieszkania lub domu zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym, na budowę lub remont nieruchomości oraz na zakup działki.
- gotówkowe – krótko lub średnioterminowe kredyty na dowolny cel;
- linie kredytowe w rachunku bieżącym – maksymalny okres trwania linii to 1 rok z możliwością odnowienia;
- inne rodzaje kredytów dostosowane do indywidualnych potrzeb Klienta, np.: na zakup nieruchomości za granicą, sfinansowanie zakupu jachtu.

3. Produkty związane z bieżącą obsługą

Klienci Bankowości Prywatnej mają dostęp między innymi do:

- Rachunków złotych i w głównych walutach wymiennalnych,
- Transakcji wymiany walut na negocjowanych kursach,
- Rachunków oszczędnościowych z dzienną kapitalizacją odsetek,
- Systemu bankowości internetowej PI@net,
- Kart płatniczych Visa i MasterCard
- Kart kredytowych (Visa, MasterCard) w szczególności kart Złotych i Platynowych – w ramach tych kart oferowane są usługi ubezpieczeniowe, assistance, concierge oraz Pakiet Podróżnika,

- Kart typu „charge” (American Express) – najlepsi klienci mogą ubiegać się o kartę tytanową, Centurion. Posiadacze tej karty mogą korzystać z takich usług jak: concierge przez 24 godziny na dobę, usługa Fast Track polegająca na ominięciu kolejek przy odprawie na lotnisku, ubezpieczenie, przywileje podczas pobytu w hotelach sieci Hilton, Starwood, Intercontinental, Sofitel, Radisson SAS, Kempinski oraz wiele innych.

4. Specjalistyczne struktury prawno-podatkowe

Struktury te oferowane we współpracy z zewnętrznymi partnerami służą ochronie aktywów, optymalizacji podatkowej i uregulowaniu kwestii dziedziczenia.

5. Fortis Club

Klienci Bankowości Prywatnej mogą korzystać z oferty Fortis Club, w ramach której organizowane są różnego rodzaju imprezy oraz warsztaty. Dzięki Fortis Club klienci mogą także otrzymać zaproszenia na imprezy kulturalne (teatr, opera, koncert, itd.)

Segmenty małych i średnich przedsiębiorstw oraz mikroprzedsiębiorstw (SME, MIKRO)

Udział mikrofirm oraz małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu PKB Polski sięga około 50% i wykazuje tendencję rosnącą. Są to więc bardzo ważne segmenty rynku przedsiębiorstw w Polsce. W odniesieniu do BNP Paribas Fortis segment SME ma charakter strategiczny, co oznacza, iż Bank szczególnie wnikliwie analizuje potrzeby klientów należących do tego segmentu rynku. W konsekwencji oferta Banku kierowana do klientów SME jest sukcesywnie rozwijana i modyfikowana.

Pion RB adresuje swoją ofertę do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw o rocznych obrotach poniżej 25 mln PLN. Wachlarz produktów Banku dla tego rodzaju podmiotów obejmuje:

1. Rachunki i pakiety
2. Lokaty
3. Karty płatnicze
4. Produkty kredytowe
5. Bankowość internetową
6. Finansowanie handlu
7. Zarządzanie ryzykiem
8. Inne usługi finansowe (AIP, leasing, inkaso gotówki, umowa o finansowanie, skup/sprzedaż walut)
9. Ofertę Unijną

1. Rachunki i pakiety

Firmom poszukującym efektywnego sposobu zarządzania finansami oferujemy następujące pakiety:

1.1. Biznes Profit Moja Firma

Pakiet Biznes Profit Moja Firma przeznaczony jest dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz spółek cywilnych. W szczególności przeznaczony jest on dla podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą z obrotami rocznymi do 500 tys. PLN, które stosują uproszczoną księgowość.

W skład pakietu wchodzi rachunek bieżący prowadzony w PLN, rachunek lokat terminowych oraz lokat typu overnight, rachunek lokacyjny, karta debetowa wraz z ubezpieczeniem, dostęp do systemu bankowości internetowej BiznesPI@net w wersji podstawowej, dostęp do Centrum Telefonicznego oraz pakiet usług assistance.

1.2. Biznes Profit Class

Pakiet Biznes Profit Class przeznaczony jest dla firm z obrotami rocznymi od 500 tys. do 3 mln pln, prowadzących uproszczoną lub pełną księgowość, profesjonalistów, rolników prowadzących działalność gospodarczą.

W skład pakietu wchodzi rachunek bieżący w PLN, rachunek lokat terminowych oraz lokat typu overnight, karta debetowa wraz z ubezpieczeniem, dostęp do systemu bankowości internetowej BiznesPI@net w wersji podstawowej, dostęp do Centrum Telefonicznego oraz pakiet usług assistance w wariantach adekwatnym do potrzeb tego rodzaju firm.

1.3. Biznes Profit Premium

Pakiet Biznes Profit Premium przeznaczony jest dla firm z obrotami w skali roku od 3 mln do 25 mln pln, prowadzących pełną księgowość, korzystających aktywnie z kanałów elektronicznych, realizujących transakcje FX.

W pakiecie klient otrzymuje rachunek bieżący w PLN, rachunek lokat terminowych oraz lokat typu overnight, kartę debetową wraz z ubezpieczeniem, dostęp do systemu bankowości internetowej BiznesPI@net w wersji rozszerzonej, dostęp do Centrum Telefonicznego, rachunek walutowy, limit FX, bogaty pakiet usług assistance (office assistance, car assistance, travel assistance) oraz doradztwo finansowe świadczone przez dedykowanego doradcę.

1.4. Biznes Profit Organizacja

Pakiet Biznes Profit Organizacja przeznaczony jest dla organizacji non-profit, fundacji, jednostek samorządów terytorialnych, wspólnot mieszkaniowych, uczelni, szkół.

W skład pakietu wchodzi rachunek bieżący w PLN, rachunek lokat terminowych oraz lokat typu overnight, karta debetowa wraz z ubezpieczeniem, dostęp do systemu bankowości internetowej BiznesPI@net w wersji podstawowej, dostęp do Centrum Telefonicznego, oraz doradztwo finansowe świadczone przez dedykowanego doradcę.

2. Lokaty

W ofercie Fortis Bank Polska SA znajduje się szeroki wachlarz lokat pozwalający na efektywne gospodarowanie nadwyżkami finansowymi.

Oferujemy różnorodne rodzaje lokat zarówno złotych jak i walutowych o atrakcyjnym oprocentowaniu i terminach dopasowanych do potrzeb firmy.

Wśród lokat dla mikrofirm oraz dla małych i średnich firm, Bank oferuje:

- lokatę 21-dniową
- e-Lokaty
- lokaty w PLN zakładane przez Internet lub Centrum Telefoniczne
- lokaty w PLN o zmiennej i stałej stopie procentowej
- lokaty walutowe w USD i EUR o stałej i zmiennej stopie procentowej
- lokatę overnight - automatyczne deponowanie nadwyżek środków przy jednoczesnym stałym dostępie do nich

3. Karty płatnicze

Karty dla mikrofirm oraz małych i średnich firm

Fortis Bank Polska SA oferuje mikrofirmom oraz małym i średnim przedsiębiorstwom karty debetowe (VISA Business, MasterCard Business) oraz karty obciążeniowe (VISA Business, VISA Business Gold).

Użytkownicy karty debetowej mogą za jej pomocą dokonywać płatności za towary i usługi w punktach handlowo-usługowych oraz pobierać gotówkę w placówkach banków i bankomatów oznaczonych znakiem akceptacji VISA Electron, w kraju i za granicą.

Karty obciążeniowe umożliwiają płatności za towary i usługi w punktach handlowo-usługowych w Polsce i poza jej granicami, płatności na odległość przez Internet i telefon.

4. Produkty kredytowe

Produkty kredytowe oferowane przez Fortis Bank Polska SA umożliwiają klientom wybór najlepszego sposobu finansowania dostosowanego zarówno do potrzeb bieżącej działalności operacyjnej, jak również działalności inwestycyjnej.

4.1. Finansowanie bieżącej działalności:

W ramach finansowania bieżącej działalności Fortis Bank Polska SA oferuje:

- Limit debetowy
- Kredyt w rachunku bieżącym
- Kredyt odnawialny (obrotowy)
- Kredyt nieodnawialny (obrotowy)
- Wielocelową linię kredytową

4.2. Finansowanie inwestycji:

Istotnym elementem oferty Fortis Bank Polska SA dla małych przedsiębiorstw są produkty kredytowe służące finansowaniu inwestycji, umożliwiające firmom dynamiczny rozwój poprzez zakup oraz modernizację środków produkcji czy też nieruchomości. Firmom poszukującym finansowania inwestycji Bank oferuje:

- Kredyt inwestycyjny;
- Kredyt inwestycyjny EBI (Europejski Bank Inwestycyjny) – produkt ten charakteryzuje się z założenia niższym oprocentowaniem oraz relatywnie dłuższym okresem finansowania (do 10 lat) w porównaniu do standardowej oferty. Niższe oprocentowanie dla klienta jest wynikiem zastosowania tzw. premii EBI stanowiącej upust procentowy zagwarantowany w umowie między Fortis Bank Polska SA a EBI;
- Kredyt pod dotację z Unii Europejskiej;
- Kredyt hipoteczny - kredyt inwestycyjny przeznaczony na zakup lub budowę nieruchomości na cele komercyjne;
- Pożyczkę hipoteczną - przeznaczoną na finansowanie dowolnych celów związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą;
- Leasing;
- Kredyt samochodowy dla firm.

W ramach współpracy z Fortis Lease Polska Sp. z o.o. Bank oferuje usługę leasingu: leasing finansowy, leasing operacyjny oraz leasing zwrotny. Leasingiem mogą zostać objęte środki transportu, maszyny i urządzenia, jak również nieruchomości.

5. Bankowość internetowa

Oferty banków internetowych podlegają ciągłej ewolucji. Wdrażanie alternatywnych – elektronicznych kanałów komunikacji i dystrybucji jest niezbędnym warunkiem utrzymania wysokiego poziomu konkurencyjności oferty a także Banku. W dobie powszechnego dostępu do Internetu i coraz wyższego poziomu mobilności społeczeństwa, nieskrępowany dostęp do oferty Banku jest wręcz egzystencjonalną koniecznością.

Podstawowym wyzwaniem bankowości internetowej są systemy bezpieczeństwa. Mają one bowiem ogromne znaczenie w budowaniu zaufania pomiędzy klientem a bankiem.

Fortis Bank Polska SA oferuje funkcjonalny i bezpieczny system bankowości internetowej -BiznesPl@net.

Funkcjonalność systemu jest dostosowana do potrzeb klienta firmowego. Umożliwia między innymi różnicowanie praw użytkowników pracujących w systemie i integrację z systemem finansowo księgowym firmy (import/eksport plików).

BiznesPl@net to system:

- umożliwiający efektywne zarządzanie wszystkimi produktami bankowymi: rachunkami, kartami, kredytami, lokatami, akredytywami, transakcjami zabezpieczającymi ryzyko walutowe i stóp procentowych;
- cechujący się dużą przejrzystością prezentacji danych i intuicyjnością użytkownika, dzięki czemu korzystanie z niego nie stwarza problemów nawet tym osobom, które wcześniej nie korzystały z bankowości internetowej;
- bezpieczny - dzięki zastosowaniu wielu uzupełniających się mechanizmów bezpieczeństwa;
- zapewniający zintegrowany dostęp do wszystkich rachunków i produktów bankowych;
- gwarantujący dostęp do zawsze aktualnych danych i usług bankowych.

6. Finansowanie handlu

Nieodłączną częścią działalności przedsiębiorstw są zakupy surowców, materiałów i towarów, a następnie sprzedaż produktów lub usług w kraju bądź na rynkach zagranicznych. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa zapewnienie odpowiednich źródeł finansowania, jak również potrzeba przeprowadzenia transakcji zakupu i sprzedaży w bezpieczny sposób.

6.1. Ograniczanie ryzyka transakcji handlowych

Fortis Bank Polska SA oferuje pełen zakres instrumentów minimalizujących ryzyko współpracy handlowej z dostawcami i odbiorcami, w tym:

- inkaso dokumentowe,
- akredytywy importowe,
- obsługę akredytyw eksportowych,
- gwarancje.

Są to tradycyjne produkty bankowe, jednak przewaga oferty Fortis Bank Polska SA nad ofertą rynkową polega na szybkości działania, sprawnej obsłudze operacyjnej, indywidualnym doradztwie i pomocy w wyborze właściwego rozwiązania - zarówno z punktu widzenia kosztów, jak i minimalizacji ryzyka transakcji handlowych.

6.2. Finansowanie handlu – mikrofirmy

Mikrofirmy potrzebujące wsparcia w zakresie finansowania handlu mogą skorzystać z następujących produktów:

- Inkaso dokumentowe - warunkowa forma płatności, polegająca na pobraniu przez bank od kupującego na rzecz sprzedającego określonej należności, w zamian za wydanie powierzonych przez sprzedającego dokumentów, zgodnie z ustalonymi warunkami.
- Gwarancje bankowe - pozwalające zabezpieczyć firmę przed sytuacjami, w których partnerzy transakcji nie dotrzymują zobowiązań wynikających z kontraktu.

6.3. Finansowanie handlu - MŚP

Produkty z zakresu finansowania handlu, z jakich mogą skorzystać małe i średnie firmy to:

- inkaso dokumentowe
- akredytywa dokumentowa - uwarunkowane, pisemne zobowiązanie banku, do przekazania sprzedającemu określonej należności, w zamian za prezentację dokumentów, przy czym rodzaj dokumentów oraz termin ich prezentacji są dokładnie określone w akredytywie.
- gwarancje bankowe
- zagraniczne gwarancje bankowe – najskuteczniejsza forma zabezpieczenia płatności wynikających ze zobowiązań w kontraktach międzynarodowych.
- prefinansowanie eksportu - rozwiązanie służące przede wszystkim finansowaniu kontraktów eksportowych w fazie ich realizacji, czyli przed wyprodukowaniem lub wysłaniem przedmiotu kontraktu za granicę.

7. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Oferta Fortis Bank Polska SA to idealne rozwiązanie dla firm poszukujących możliwości ograniczenia ryzyk finansowych w prowadzonej działalności. W swojej ofercie Bank posiada produkty umożliwiające zarządzanie zarówno ryzykiem walutowym eksporterom/importerom, jak również ryzykiem stopy procentowej.

7.1. Zarządzanie ryzykiem walutowym – eksporterzy / importerzy

- Transakcja spot / outright

Transakcja spot jest umową pomiędzy Fortis Bank Polska SA a klientem, w której strony transakcji zobowiązują się do kupna bądź sprzedaży waluty w drugim dniu roboczym po dniu zawarcia transakcji.

- Transakcja terminowa forward

Transakcja terminowa forward jest umową pomiędzy Fortis Bank Polska SA a klientem, w której strony transakcji zobowiązują się do kupna bądź sprzedaży określonej waluty w przyszłości po uprzednio ustalonym kursie.

- Swap walutowy

Transakcja typu swap składa się z dwóch operacji, z których pierwsza zazwyczaj jest transakcją typu spot, natomiast druga jest transakcją terminową typu forward.

7.2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

Interest Rate Swap (IRS) – swap odsetkowy. IRS to umowa pomiędzy Fortis Bank Polska SA a klientem na zamianę w przyszłości stopy procentowej kredytu lub inwestycji ze stopy zmiennej na stałą (bądź odwrotnie).

8. Inne usługi finansowe

Inne usługi skierowane przez Fortis Bank Polska SA do segmentu mikro, małych i średnich firm to:

- Inkaso gotówki - usługa polegająca na wpłacie opisanej gotówki do Banku bez jej przeliczania w chwili wpłaty.
- Automatyczna Identyfikacja Płatności (AIP) - produkt dla firm, które otrzymują dużo transakcji uznaniowych oraz chcą zautomatyzować procesy księgowo i zredukować koszty jednostkowe związane z obsługą płatności masowych.
- Umowa o finansowanie.
- Skup / sprzedaż walut.

9. Oferta unijna

W latach 2007-2013 polskie firmy mogą bezpośrednio pozyskać - według różnych szacunków - nawet 9 mld euro z unijnych funduszy na realizację swoich projektów. Unia stawia na małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), ponieważ wytwarzają one znaczącą część PKB i zatrudniają większość czynnych zawodowo Europejczyków. Dlatego głównym beneficjentem funduszy kierowanych do sektora prywatnego mają być małe i średnie przedsiębiorstwa, ale w programach ogólnokrajowych nie pomija się dużych firm. Pieniądze dla przedsiębiorstw będą dostępne przede wszystkim w ramach następujących programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności:

- 16 regionalnych programów operacyjnych (RPO)
- Kapitał Ludzki (PO KL)
- Innowacyjna Gospodarka (PO IG)
- Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ).

Z osobnych programów mogą korzystać przedsiębiorcy działający w sektorze przetwórstwa żywności, rolnictwie i rybołówstwie:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)

- Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich”.

Rozwój usług bankowych dla klientów linii biznesowej Retail Banking

W pierwszym półroczu 2009 roku linia Retail Banking rozwijała ofertę produktów oszczędnościowo-inwestycyjnych. Na początku roku Bank zorganizował subskrypcję produktów strukturyzowanych oraz wprowadził nowe TFI do oferty funduszy inwestycyjnych dostępnych za pośrednictwem systemu bankowości internetowej PI@net. W tym okresie bank poszerzył również ofertę zagranicznych funduszy Fortis L o kolejne subfundusze. Promowane były lokaty.

W obszarze oferty firmowej linia Retail Banking znacznie uprościła procesy dla produktów kredytowych. W pierwszym półroczu 2009 Bank poszerzył ofertę funkcjonalności systemu bankowości internetowej. Klientom firmowym udostępnił dwie nowe usługi Trade on PI@net oraz Automatyczną Identyfikację Płatności (AIP). Usługa Trade on PI@net daje możliwość obsługi akredytyw. Automatyczna Identyfikacja Płatności natomiast pozwala firmom, mającym wielu – niekoniecznie stałych – klientów na pełną kontrolę spływu należności.

Bank zmodyfikował również ofertę produktów hipotecznych. W czerwcu 2009 roku zastąpiono dotychczasową ofertę czterema nowymi produktami, wprowadzając: Kredyt Mieszkaniowy, Mieszkaniowy Kredyt Refinansowy, Kredyt MULTI hipoteka, Pożyczkę Hipoteczną. Tym samym rozszerzony został dotychczasowy zakres celów kredytowania m.in. o konsolidację zobowiązań konsumpcyjnych i finansowanie dowolnych potrzeb.

Po fuzji działania banku skoncentrowane były na zapewnieniu klientom połączonego banku jak najlepszej obsługi posiadanych produktów i równoczesnym zaprezentowaniu rozszerzonej oferty produktowej, która odpowiadała na potrzeby klientów z wszystkich segmentów obsługiwanych przez Bank.

W grudniu 2009 roku bank wdrożył 4 nowe pakiety ROR dla klientów indywidualnych, co zapoczątkowało zmiany w ofercie banku, zmierzające do realizacji strategii banku przyjętej na 2010 r. Celem wprowadzanych zmian jest wdrożenie unikalnej oferty produktów, gdzie obok standardowych usług bankowych bank oferować będzie produkty zapewniające klientom bezpieczeństwo, wygodę i pomoc na co dzień (w tym ubezpieczenia medyczne, rozszerzone pakiety assistance). Zmiany te prowadzić mają do budowania trwałych relacji z klientami, opartych na przejrzystej ofercie i przyjaznych procesach obsługi.

W drugiej połowie 2009 r. i na początku 2010 r. Fortis Bank Polska SA zmodyfikował ofertę pakietową dla klientów Mikro i SME. W miejsce sześciu oferowanych pakietów w ofercie pojawiły się cztery noszące wspólną nazwę Biznes Profit:

- Biznes Profit Moja Firma,
- Biznes Profit Class
- Biznes Profit Premium
- Biznes Profit Organizacja

Ponadto oferta pakietowa została poszerzona o usługi assistance oraz konto lokacyjne dla firm.

W styczniu 2010 r. Bank wprowadził kredyt inwestycyjny oparty o linię kredytową EBI.

Aktualnie trwają prace nad wdrożeniem kredytu Stock Financing (dla dealerów samochodowych zgłaszających zwiększone zapotrzebowanie na kapitał obrotowy), uruchomieniem systemu poręczeń kredytowych we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, a także rozwojem oferty dla Jednostek Samorządu Terytorialnego.

Trwają również rozmowy z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym na temat współpracy w obszarze systemu gwarancji dla MŚP.

3.2. Commercial Banking – od 1 stycznia 2010 Enterprise and Transaction Banking

Oferta produktów i usług Commercial Banking

Od 1 stycznia 2010 roku linia biznesowa specjalizująca się w obsłudze średnich i dużych przedsiębiorstw Commercial Banking (Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw) została przekształcona w obszar obsługi przedsiębiorstw i bankowości transakcyjnej (Enterprise and Transaction Banking, ETB). Linia biznesowa specjalizuje się w obsłudze klientów poprzez sieć Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw (ang. business centers). Adresuje swoją ofertę do średnich przedsiębiorstw o rocznych obrotach powyżej 25 mln PLN. Koncentruje także swoje działania na przedsiębiorstwach wchodzących w skład międzynarodowych grup kapitałowych, niezależnie od wysokości obrotu.

Bank oferuje szerokie spektrum rozwiązań finansowych dla tego segmentu rynku. Stanowią je:

- finansowanie kapitału obrotowego;
- finansowanie inwestycji;
- zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej;
- zarządzanie płynnością;
- handel zagraniczny;
- fundusze Unii Europejskiej;
- rynki energii.

1. Finansowanie kapitału obrotowego

Działalność Banku charakteryzuje gotowość świadczenia usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb klienta w oparciu o dogłębną analizę jego oczekiwań przy wykorzystaniu międzynarodowej sieci partnerów. Możliwe formy finansowania to wielocelowa linia kredytowa, kredyt w rachunku bieżącym, kredyt odnawialny, linia gwarancji lub akredytyw.

2. Finansowanie inwestycji

Firmom poszukującym finansowania inwestycji Bank oferuje:

- Kredyty inwestycyjne;
- Leasing, w tym leasing nieruchomości oraz szerokiej gamy środków trwałych, w tym środków transportu, sprzętu budowlanego, maszyn poligraficznych oraz innych urządzeń;
- Gwarancje dobrego wykonania;
- Gwarancje zwrotu zaliczki;
- Gwarancje przetargowe.

3. Zarządzanie ryzykiem kursowym i stopy procentowej

Rozwiązania w zakresie zarządzania ryzykiem kursowym i stopy procentowej oferuje średnim i dużym przedsiębiorstwom Zespół Dealerów Departamentu Skarbu.

Średnie i duże przedsiębiorstwa mają bezpośredni, telefoniczny dostęp do dealerów Departamentu Skarbu w celu zawarcia transakcji, uzyskania informacji nt. sytuacji na rynku walutowym lub wstępnej wyceny strategii zabezpieczającej.

W ramach zarządzania ryzykiem walutowym Bank oferuje:

- Transakcje terminowe forward;
- Swap walutowy;
- Opcje walutowe.

Oprócz oferty w ramach zarządzania ryzykiem walutowym Bank oferuje także zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, w tym:

- kontrakty FRA - transakcje terminowe na stopę procentową;
- kontrakty IRS – transakcje zamiany oprocentowania pasywów lub aktywów ze zmiennego na stałe lub odwrotnie;

- kontrakty CAP / FLOOR - opcje na stopę procentową;
- kontrakty CCS – transakcje zamiany waluty aktywów lub pasywów wraz z zamianą oprocentowania zmiennego na stałe lub odwrotnie.

W ramach lokowania nadwyżek dla Klientów Banku dostępne są następujące produkty:

- Depozyty terminowe w PLN i walutach obcych (np. USD, EUR); wolne środki mogą być lokowane na lokatach jednodniowych (overnight) lub dłuższych (do jednego roku);
- Bony skarbowe na rynku pierwotnym i wtórnym; transakcje typu "buy sell back" i "sell buy back";
- Obligacje Skarbu Państwa.

4. Zarządzanie płynnością

Zarządzanie płynnością, czyli cash management to grupa produktów pozwalających usprawnić zarządzanie środkami finansowymi firmy na jej rachunkach bankowych.

Wykorzystując pełną gamę produktów cash management Klienci Banku mogą efektywnie przyspieszyć proces przepływu środków oraz zmniejszyć swoje koszty administracyjno-finansowe poprzez:

- bieżącą kontrolę spływu należności;
- bieżącą kontrolę stanu zobowiązań;
- sprawne zarządzanie informacją i płynnością.

Dzięki rozwiązaniom funkcjonującym w Banku, Klienci mają możliwość efektywnego i bieżącego kontrolowania spływu swoich należności od dużej liczby kontrahentów w danym okresie. W ramach usługi Automatycznej Identyfikacji Płatności (AIP) rozliczenie pomiędzy kontrahentem a Klientem następuje za pośrednictwem przydzielonego indywidualnego numeru rachunku. Kontrahent może dokonać zapłaty w dowolnym miejscu (poczta, oddziały Banku lub oddziały innych banków).

Bank oferuje także niezbędne narzędzia pozwalające na łatwy, szybki i bezpieczny sposób efektywnego zarządzania swoimi zobowiązaniami.

System bankowości elektronicznej MultiCash jest jednym z podstawowych narzędzi dostępu do rachunku. Klient korporacyjny nie musi odwiedzać oddziału, żeby uzyskać informację na temat obrotów na rachunkach firmy, może inicjować przelewy z uwzględnieniem podziału uprawnień do dysponowania nimi. Dodatkowo istnieje możliwość współpracy programów Banku z systemami finansowo-księgowymi Klienta.

W ramach sprawnego zarządzania informacją i płynnością Bank oferuje produkty pozwalające nie tylko na przekazywanie Klientowi informacji, ale również na zdalne zarządzanie rachunkami w innych bankach, jak również na zarządzanie płynnością na poszczególnych rachunkach w grupie kapitałowej Klienta.

- Multi Bank Reporting (MBR);
- Zdalne inicjowanie płatności (RPI);
- Notional Cash Pooling;
- Cash Collection.

Bank w ramach zarządzania płynnością oferuje również rachunek zbiorczy dla nierezydenta (non-resident collecting account), który prowadzony jest dla podmiotu gospodarczego (osoby prawnej posiadającej siedzibę za granicą). Rachunek ten może być otwarty w: PLN, USD, EUR, CHF, GBP, JPY. Rachunek przeznaczony jest do dokonywania rozliczeń w formie przelewów jak i czeków. Dyspozycje wykonywane są na podstawie zleceń SWIFT przesyłanych przez zagraniczny bank Klienta, a także w ramach stałych zleceń płatniczych i rozliczeń czekowych. Środki zdeponowane na rachunku zbiorczym w walutach obcych nie są oprocentowane.

5. Handel zagraniczny

5.1. Ograniczanie ryzyka transakcji handlowych

Bank oferuje pełen zakres instrumentów handlu zagranicznego minimalizujących ryzyko współpracy handlowej z dostawcami i odbiorcami, jak również ułatwiających rozliczenia w transakcjach

transgranicznych. W portfelu produktów znajdują się: inkaso dokumentowe, akredytywy dokumentowe (importowe i eksportowe), akredytywy stand-by oraz gwarancje zagraniczne.

5.2. Finansowanie w oparciu o wierzytelności

Pozyskanie środków finansowych poprzez sprzedaż wierzytelności wynikających z transakcji handlowych stanowi elastyczne źródło zapewnienia płynności finansowej. W przypadkach wykorzystania rozwiązań forfaitingowych bank proponuje również finansowanie bez prawa regresu w stosunku do zbywcy. Bank finansuje wierzytelności (faktury, weksle, należności wynikające z akredytów dokumentowych eksportowych) zarówno krótko- jak i długoterminowe (np. finansowanie długoterminowych kontraktów eksportowych). Atrakcyjność oferty Banku podnosi współpraca z firmami ubezpieczeniowymi (w tym przede wszystkim z Korporacją Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA (KUKE SA), jak również z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK).

5.3. Zagraniczne gwarancje bankowe

Bank ma w ofercie gwarancje zagraniczne - wystawia gwarancje własne zarówno na zlecenie swoich Klientów, jak i w ramach re-gwarancji innych banków zagranicznych oraz obsługuje gwarancje otrzymane na rzecz swoich Klientów. Bank obsługuje różne typy gwarancji: gwarancje przetargowe, gwarancje zwrotu zaliczki, gwarancje dobrego wykonania kontraktu, gwarancje płatności.

5.4. Pre-finansowanie eksportu

Usługa ta jest dogodna w sytuacji, kiedy eksporter poszukuje środków finansowych na zakup surowców niezbędnych do produkcji eksportowanego towaru lub na sfinansowanie zapasów magazynowych, przed ukończeniem produkcji czy realizacją dostawy.

Zabezpieczeniem oraz źródłem spłaty tego typu kredytów mogą być przyszłe należności eksportowe wynikające z zawartego kontraktu, a płatności kontraktowe może zabezpieczyć akredytywa dokumentowa, bankowa gwarancja zapłaty, polisa ubezpieczeniowa lub też wpływy należne eksporterowi z tytułu podpisanego kontraktu eksportowego.

5.5. Finansowanie eksportu: kredyt dla nabywcy

Dzięki współpracy Banku z wyspecjalizowanymi instytucjami powołanymi dla wspierania polskiego eksportu, takimi jak KUKE S.A oraz BGK, Bank oferuje swoim Klientom kompleksowe rozwiązania dotyczące finansowania kontraktów eksportowych o średnio i długo-terminowym horyzoncie spłaty, związanych ze sprzedażą dóbr i usług inwestycyjnych.

Wśród nich dostępne są kredyt dla nabywcy, przyznawany zagranicznemu importerowi lub jego bankowi.

6. Fundusze Unii Europejskiej

Od roku 2004 Bank prowadzi projekt informacyjny dla Klientów pod hasłem „W Unii Europejskiej z Fortis Bankiem”, który ma na celu doradzanie polskim przedsiębiorcom jak pozyskiwać środki unijne. Pieniądze dla przedsiębiorstw dostępne są przede wszystkim w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. W ramach projektu Bank finansuje projekty inwestycyjne dotowane z funduszy Unii Europejskiej, jak również prowadzi działania szkoleniowo-doradcze dla przedsiębiorców.

W 2008 roku Bank we współpracy z Gazetą Prawną przygotował projekt edukacyjny o nazwie Fundusze Unijne 2007-2013. Projekt ma na celu dostarczenie praktycznej wiedzy o możliwościach, wymaganiach i przeszkodach, jakie wiążą się z korzystaniem z funduszy unijnych. Przedsięwzięcie zostało podzielone na 19 regionalnych seminariów, które umożliwią uczestnictwo zainteresowanych przedsiębiorców z całej Polski.

7. Rynki Energii

W ramach rozwiązań dla rynków energii Bank wprowadził optymalne zarządzanie ryzykiem zmienności cen na rynkach surowców energetycznych. Ryzyko zmienności cen dotyczy wszystkich rodzajów energii: ropy naftowej i produktów ropopochodnych (olej napędowy, olej opałowy, paliwo lotnicze), gazu ziemnego, węgla, energii elektrycznej oraz praw do emisji CO².

Bank wykorzystuje tu instrumenty finansowe obsługiwane przez Departament Skarbu, takie jak Kontrakty Fixed-for-floating, Swapy Caps / Floors / Collars / Three-ways / Extendable, Formuły oparte na indeksach (łącznie z ryzykiem walutowym) oraz instrumenty pochodne zabezpieczające przed zmianami pogody.

Rozwój usług bankowych dla klientów linii biznesowej Commercial Banking

W 2009 roku Bank rozwijał szczególnie usługi z zakresu bankowości transakcyjnej. Rozszerzona została nowa funkcjonalność usługi Notional Pooling. W obecnej, usprawnionej formie usługa pozwala na zwiększenie efektywności zarządzania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunkach bankowych. Głównym założeniem jest to, iż kwota odsetek, które otrzymuje (lub płaci) klient korzystający z usługi jest zawsze korzystniejsza, niż w przypadku naliczania ich w sposób standardowy.

W ramach rozwoju systemu bankowości internetowej Bank wprowadził usługę Trade on PI@net. Korzystanie z Modułu Akredytywy w BiznesPI@net nie tylko wydatnie skraca czas dotarcia zleceń do banku, ale również merytorycznie wspomaga proces przygotowania wniosku po stronie klienta oraz eliminuje potencjalne błędy w przygotowaniu dokumentacji. W ramach modułu możliwa jest obsługa akredytyw importowych, eksportowych i krajowych.

3.3. Personal Finance

W 2009 roku rozpoczęto prace nad uruchomieniem nowej linii biznesowej Personal Finance, co wynika z integracji z BNP Paribas. Linia Biznesowa Personal Finance obejmuje kompleksową obsługę klientów indywidualnych Mass Retail w zakresie sprzedaży oraz obsługi kredytów samochodowych, gotówkowych i kart kredytowych.

Oferta produktów i usług Personal Finance

Głównymi produktami oferowanymi przez linię Personal Finance będą:

- kredyty samochodowe (zarówno na zakup samochodów nowych, jak i używanych);
- kredyty gotówkowe (sprzedawane w cross-sellingu zarówno klientom własnym, jak i klientom linii Retail Banking oraz Enterprise&Transaction Banking);
- karty kredytowe niepowiązane z rachunkiem bieżącym (sprzedawane w cross-sellingu do produktów własnych tj. kredytów samochodowych oraz kredytów gotówkowych oraz jako uzupełnienie oferty produktowej linii Retail Banking oraz Enterprise&Transaction Banking).

Sprzedaż produktów linii Personal Finance odbywać się będzie przede wszystkim poprzez oddziały Banku. Pozostałe kanały dystrybucji używane przez linię to:

- Internet
- Call center
- Instytucje ubezpieczeniowe
- Brokerzy finansowi

3.4. Rynki finansowe

Oferta produktów i usług segmentu Rynki Finansowe

Segment Rynki Finansowe (ang. GMK, Global Markets, Pion GMK) oferuje Klientom Commercial Banking, Retail Banking oraz Private Banking produkty rynków finansowych. Pion GMK specjalizuje się również w obsłudze innych banków i instytucji finansowych oraz zarządza płynnością Banku

W ramach segmentu Rynki Finansowe Bank oferuje swoim Klientom transakcje wymiany walut, a także transakcje zmierzające do zabezpieczenia ryzyka walutowego oraz ryzyka stopy procentowej.

Transakcje walutowe obejmują w szczególności:

- Transakcje spot;

- Transakcje terminowe Forward;
- Opcje walutowe;
- Struktury zerokosztowe.

Wśród transakcji związanych z ryzykiem stopy procentowej wyróżnia się:

- Transakcje Forward Rate Agreement (FRA) - transakcje terminowe na stopę procentową ;
- Transakcje Interest Rate Swap (IRS) – transakcje zamiany oprocentowania pasywów lub aktywów ze zmiennego na stałe lub odwrotnie;
- Interest Rate Options (IRO) - CAP / FLOOR - opcje na stopę procentową;
- Currency Interest Rate Swap (CIRS) – transakcje zamiany waluty aktywów lub pasywów wraz z zamiana oprocentowania zmiennego na stałe lub odwrotnie.

W ramach lokowania nadwyżek dla Klientów Banku dostępne są następujące produkty:

- Bony skarbowe na rynku pierwotnym i wtórnym; transakcje typu "buy sell back" i "sell buy back";
- Obligacje Skarbu Państwa.

Pion GMK wprowadził do oferty usługę pośredniczenia w handlu prawami do emisji dwutlenku węgla. Transakcje przeprowadzane są we współpracy z belgijskim Fortis Bankiem Bruksela. Oferta handlu uprawnieniami kierowana jest do firm, które mają nadwyżkę lub niedobór praw do emisji dwutlenku węgla i chcą zbilansować faktyczne rozmiary jego emisji z wielkością bieżącej produkcji. Bank oferuje również kompleksową ofertę w zakresie obrotu emisjami - pomaga znaleźć kontrahenta i doradza jak przeprowadzić transakcję, a także oferuje analizy rynku związane z tymi instrumentami.

W związku ze stratami na operacjach instrumentami finansowymi, spowodowanymi przede wszystkim korektą wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego instrumentów pochodnych (opcji walutowych), w I połowie 2009 roku Pion Rynki Finansowe ograniczył sprzedaż instrumentów finansowych generujących ryzyko kontrahenta lub ryzyko rynkowe do momentu wprowadzenia bardziej efektywnych procedur zarządzania ryzykiem. Ze względu na znaczące przeszłe odpisy wynikające z ryzyka kredytowego wynikającego ze sprzedaży instrumentów rynków finansowych wprowadzono lub planowane jest wprowadzenie zmian pozwalających na zapewnienie znacząco wyższego bezpieczeństwa tych transakcji w przyszłości.

Prowadzone są prace nad zmniejszeniem ryzyka w zakresie transakcji pochodnych poprzez, m.in.:

- wprowadzenie niezbędnych modyfikacji do metodyki kredytowej;
- modyfikację prawnych aspektów umów ramowych na sprzedaż instrumentów finansowych w kierunku polepszenia stosowanych zabezpieczeń;
- wprowadzenie w obszarze produktów Rynku Finansowego zasad zbieżnych z Dyrektywą MiFID (Dyrektywa w sprawie rynków instrumentów finansowych) mających na celu rozróżnienie klientów na użytkowników profesjonalnych i nieprofesjonalnych oraz stosowanie odpowiedniego podejścia do każdej z grup. Dodatkowo wprowadzono zostaną wzory ofert kierowanych do klientów, które zawierać będą symulacje efektów zakupu danych transakcji;
- modyfikację oferty produktowej i procesu akceptacji nowych produktów w Banku;
- szkolenia pracowników Banku;
- Zmiany w systemach IT wspierających proces sprzedaży i obsługi klientów.

3.5. Średnie oprocentowanie depozytów i kredytów

Podstawowe zmienne stopy procentowe stosowane w Banku dla kredytów oparte są na stopie procentowej LIBOR lub EURIBOR dla kredytów walutowych oraz WIBOR dla kredytów złotówkowych. Stosowane są również stopy stałe, które nie podlegają zmianie w okresie obowiązywania umowy.

W I półroczu 2009 roku Rada Polityki Pieniężnej obniżała poziom oficjalnych stóp procentowych NBP o 150 punktów bazowych. Stopa referencyjna NBP spadła do 3.50% bazowych i pozostała na tym poziomie do końca roku.

Reagując na sytuację na rynku pieniężnym, ofertę produktową banków konkurencyjnych (wojna depozytowa) oraz realizując cele strategiczne w zakresie bazy depozytowej oraz portfela kredytowego, Bank modyfikował odpowiednio oprocentowanie lokat i kredytów. W pierwszym półroczu 2009 roku oprocentowania oferowanych lokat wzrosły, natomiast w drugim półroczu sukcesywnie spadały. Oprocentowania kredytów spadały wskutek obniżania się międzybankowych stóp referencyjnych.

Średnie nominalne oprocentowanie depozytów bieżących i terminowych za rok 2009 wynosiło dla:

- depozytów w złotówkach – 4,68%;
- depozytów walutowych – 1,77%.

Średnie nominalne oprocentowanie dla kredytów łącznie w sytuacji normalnej i nieregularnej w podziale na waluty wynosiło:

- kredytów w PLN – 7,32%;
- kredytów w EUR – 3,63%;
- kredytów w USD – 2,81%;
- kredytów w CHF – 2,02%.

Dla porównania w roku 2008 średnie nominalne oprocentowanie depozytów bieżących i terminowych wynosiło dla:

- depozytów w złotówkach – 4,69%;
- depozytów walutowych – 2,45%.

Średnie nominalne oprocentowanie dla kredytów łącznie w sytuacji normalnej i nieregularnej w podziale na waluty wynosiło:

- kredytów w PLN – 7,57%;
- kredytów w EUR – 5,77%;
- kredytów w USD – 4,68%;
- kredytów w CHF – 3,98%.

3.6. Usługi powiernicze

Bank świadczy usługi powiernicze polegające na prowadzeniu rachunków papierów wartościowych, przechowywaniu aktywów klientów, rozliczaniu transakcji zawieranych na rynkach krajowych i zagranicznych. Działalność powiernicza prowadzona jest na mocy Decyzji Komisji Papierów Wartościowych i Giełd z dnia 14 lipca 2000 roku (KPWiG-4042-2/2000), w ramach wydzielonego ze struktur Banku Zespołu Usług Powierniczych.

Od 2005 roku Bank wykonuje obowiązki Depozytariusza dla dwóch subfunduszy otwartego funduszu inwestycyjnego FORTIS FIO utworzonego przez Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Skarbiec SA. W ramach Banku funkcję Depozytariusza pełni Zespół Usług Powierniczych. Do głównych zadań Depozytariusza należy: prowadzenie rejestru aktywów Fortis FIO, kontrola wyceny wartości netto aktywów subfunduszy i wartości jednostki uczestnictwa oraz kontrola czynności faktycznych i prawnych podejmowanych przez Fortis FIO pod kątem ich zgodności ze Statutem oraz przepisami prawa.

W związku z pełnieniem przez Bank obowiązków Agenta Serwisowego i Agenta Płatności na rzecz zagranicznych funduszy inwestycyjnych Fortis L Fix, Fortis L Fund zarządzanych przez Fortis Investment Management w Luksemburgu, Zespół Usług Powierniczych koordynuje proces dystrybucji tytułów uczestnictwa w Polsce. Na koniec grudnia 2009 r. roku oferowano 33 subfundusze wchodzące w skład funduszu Fortis L Fund.

3.7. Operacje na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych

Aktywność Banku na rynku pieniężnym i rynku papierów dłużnych podzielić można na trzy kategorie:

- aktywność wynikająca z zarządzania płynnością;
- aktywność wynikająca z zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- aktywność wynikająca z polityki inwestycyjnej Banku, dotyczącej środków pochodzących z kapitału.

Za zarządzanie płynnością Banku i ryzykiem stopy procentowej na poziomie operacyjnym odpowiada Departament Skarbu (linia biznesowa Rynki Finansowe). Dotyczy to zarówno zapewniania środków na finansowanie aktywów Banku, jak również inwestowania nadwyżek finansowych. Departament Skarbu wykorzystuje w tym celu lokaty i depozyty na rynku międzybankowym, transakcje wymiany walut (FX SWAP) jak również inwestycje w bony skarbowe, obligacje Skarbu Państwa i bony pieniężne NBP.

Departament Skarbu poprzez zawierane transakcje wymiany jest aktywnym uczestnikiem rynku walutowego. Jest jednostką odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem walutowym Banku wynikającym z pozycji własnych jak i transakcji wymiany walut zawieranych przez klientów.

Polityka inwestycyjna Banku jest ustalana przez Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami. Kapitał jest inwestowany przede wszystkim w papiery dłużne, emitowane przez Skarb Państwa lub NBP.

3.8. Działalność rozliczeniowa Banku

W ramach rozliczeń krajowych i zagranicznych, firmy obsługiwane przez Bank korzystają z następujących usług:

- płatności zagraniczne: obsługa zleceń wysłanych i otrzymanych w walutach wymiennalnych i w złotych;
- przelewy krajowe;
- polecenie zapłaty;
- bieżąca wymiana walut;
- transakcje terminowe typu forward;
- prowadzenie rachunków papierów wartościowych;
- obsługa akredytyw dokumentowych importowych i eksportowych;
- dyskonta akredytyw eksportowych;
- inkaso czeków innych banków;
- inkaso czeków ciągnionych na banki zagraniczne;
- inkaso dokumentowe.

Obecnie rozliczenia płatności krajowych w złotych wysyłanych do banków krajowych realizowane są wyłącznie w formie elektronicznej poprzez systemy ELIXIR oraz SORBNET.

Bank od początku, tj. od marca 2005 jest uczestnikiem systemu EuroELIXIR dla zleceń krajowych oraz obsługuje zlecenia otrzymane za pośrednictwem systemu SORBNET-Euro, natomiast dla transakcji transgranicznych jest uczestnikiem systemu STEP2 (od sierpnia 2004 r.).

Od lutego 2008 roku Fortis Bank Polska SA udostępnia swoim klientom usługę polecenia przelewu SEPA (w zakresie przelewów przychodzących i wychodzących).

Od lipca 2005 roku w Fortis Bank Polska SA funkcjonuje centrum rozliczeniowe (Zespół Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych) będące zapleczem operacyjnym dla zagranicznych placówek Fortis Bank SA/NV w Europie Środkowej i Wschodniej. Centrum realizuje następujące usługi:

- rozliczanie przychodzących i wychodzących przelewów krajowych (krajowych z punktu widzenia obsługiwanego BC - Business Center) w lokalnych walutach przy użyciu lokalnych systemów rozliczeniowych;
- rozliczanie przychodzących i wychodzących przelewów zagranicznych przy użyciu systemu SWIFT;
- rozliczanie wszelkiego typu transakcji zawartych przez lokalne departamenty skarbu w tym transakcji klientów oraz międzybankowych;
- uruchamianie kredytów udzielonych przez lokalne departamenty kredytów;

- wsparcie BC w pracy operacyjnej z klientami, np. obsługa reklamacji klientowskich, księgowanie opłat i prowizji, raportowanie oraz w procesach zapewnienia płynności na rachunkach nostro poszczególnych oddziałów.

Centrum rozlicza obecnie płatności klientów Centrów ds. Obsługi Średnich i Dużych Firm, tzw. Business Centers – w Czechach (Oddziału w Pradze) , Austrii (Oddziału w Wiedniu), na Węgrzech (Oddziału w Budapeszcie), Danii (Oddziału w Kopenhadze), Szwecji (Oddziału w Sztokholmie), Francji (Oddziału w Paryżu), w Rumunii (Oddziału w Bukareszcie) i Szwajcarii (Oddziału w Zurychu).

Z tytułu tych usług Bank otrzymuje wynagrodzenie pokrywające koszty związane z działaniem Zespołu Międzynarodowych Usług Rozliczeniowych powiększone o ustaloną w umowach marżę. Całkowite wynagrodzenie otrzymane przez Bank za rok 2009 wyniosło 2 261 771,62 PLN w porównaniu 2 249 298,88 PLN za rok 2008.

Współpraca z międzynarodowymi organizacjami finansowymi

Bank współpracuje z bankami zagranicznymi w zakresie wymiany walut, transakcji lokacyjnych, operacji na papierach wartościowych oraz transakcji banknotowych. Bank posiada rachunki w renomowanych bankach operujących w głównych centrach finansowych świata, prowadzi również rachunki loro w złotych dla banków zagranicznych. Współpraca z grupą BNP Paribas oraz innymi czołowymi bankami pozwala na sprawne rozliczenia zarówno płatności realizowanych na zlecenie Klientów, jak również dyspozycji otrzymywanych z zagranicy.

Bank jest uczestnikiem międzynarodowej sieci łączności międzybankowej SWIFT, co umożliwia przyspieszenie realizacji płatności, a także ułatwia kontakty z bankami zagranicznymi i umożliwia wdrażanie szeregu nowych produktów związanych z obsługą transakcji międzynarodowych. Ponadto Bank nawiązał współpracę z EBA (European Banking Association), przystępując w 2004 roku do uczestnictwa w europejskim systemie clearingowym STEP2.

Bank jest członkiem systemu TARGET2 – paneuropejskiego systemu wysokokwotowych rozliczeń w euro realizowanych w czasie rzeczywistym. Bank został uczestnikiem pośrednim korzystając z pośrednictwa Narodowego Banku Polskiego.

4. DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA

Fortis Bank Polska (Bank) w swoich przedsięwzięciach kieruje się zasadą odpowiedzialności społecznej, co w przełożeniu na działania oznacza wspieranie lokalnych społeczności przez powołaną do życia w 2006 roku Fortis Foundation Polska, realizację projektów pracowniczych angażujących pracowników Banku, współpracę z Fundacją Wspólna Droga w ramach programu dobrowolnych odpisów od pensji, czy też umożliwianie liderom lokalnych organizacji pozarządowych poszerzanie kompetencji w ramach Akademii Trzeciego Sektora wspieranej przez Bank.

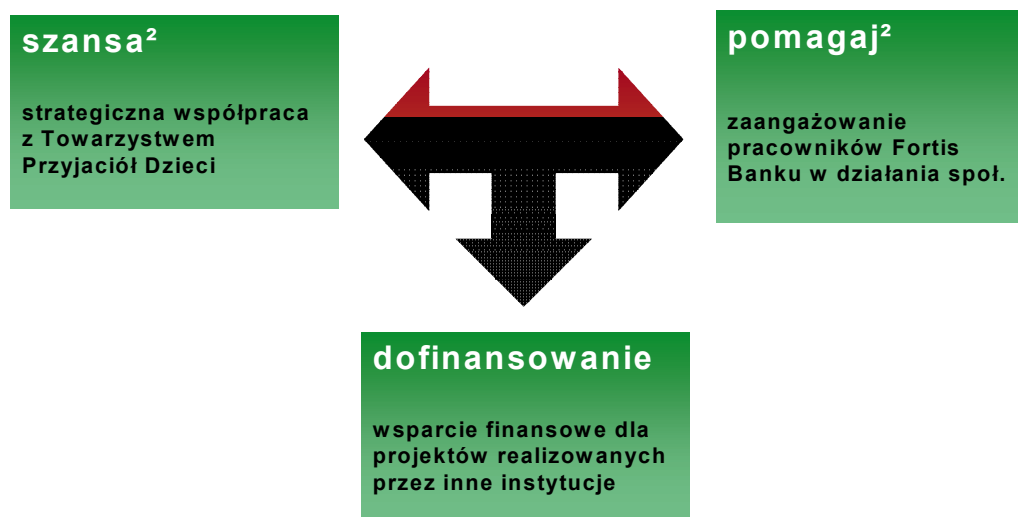
Fortis Foundation Polska

1. Podstawowe informacje i cele działania Fundacji

Celem działania Fundacji jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w szczególności wśród dzieci, młodzieży i osób starszych. Cele te są realizowane poprzez inicjowanie, wspieranie i realizowanie programów społecznych, udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego dla instytucji o zbieżnych celach, wspieranie aktywności społecznej pracowników Banku i angażowanie ich w działania Fundacji na zasadzie wolontariatu oraz promowanie idei dobroczynności.

2. Filary działania fundacji

Fortis Foundation Polska

3. pomagaj²

Z myślą o pracownikach został stworzony program **pomagaj²**. Dzięki niemu Fundacja uwrażliwia pracowników Banku na problemy społeczne i zachęca do podejmowania działań mających na celu udzielanie wsparcia i pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Angażuje pracowników do udziału w projektach edukacyjno-integracyjnych, a także proponuje konkursy grantowe na najlepsze projekty społeczne, których zwycięzcy samodzielnie realizują projekty ze środków Fundacji. Ponadto pracownicy Banku wspierali Fundację w bieżącej działalności poprzez wystawianie pozytywnych rekomendacji wnioskom o dofinansowanie składanych przez instytucje działające w ich środowisku lokalnym.

W ramach programu **pomagaj²** w 2009 roku zostały przeprowadzone następujące działania:

- akcja komunikacyjna do pracowników Banku, w związku z możliwością przekazywania 1% podatku dochodowego na rzecz Organizacji Pożytku Publicznego (styczeń 2009);
- zaangażowanie pracowników Banku w charakterze wolontariuszy przy realizacji gali finałowej konkursu „Uwolnij potęgę swojej pasji” (maj 2009);

- zbiórka darów rzeczowych - wśród pracowników Banku. Zebrane dary przekazano na rzecz dzieci najbardziej zaniedbanych, objętych pomocą TPD w regionie suwalskim (projekt lokalny, czerwiec 2009).

4. szansa² - współpraca strategiczna z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci

W 2009 roku w ramach podpisanego porozumienia Fundacja w dalszym ciągu realizowała projekty wspierające Środowiskowe Ogniska Wychowawcze i Świetlice TPD w zakresie poprawy infrastruktury placówek oraz prowadzenia działań edukacyjnych na rzecz podopiecznych TPD:

- „Futbolowe TorPeDy 2008/2009 – w terminie 3-5 kwietnia 2009 roku w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich w Spale odbyły się półfinały i finały ogłoszonych we wrześniu 2008 roku rozgrywek w piłce nożnej. W rozgrywkach finałowych wzięło udział 12 zwycięskich zespołów regionalnych z całej Polski, wyłonionych spośród 120 drużyn zgłoszonych do rozgrywek. Zwycięzcy finału – KS Potulicka ze świetlicy środowiskowej TPD w Szczecinie w lipcu 2009 pojechali w nagrodę na wycieczkę do Holandii (projekt ogólnopolski, wrzesień 2008 - lipiec 2009);
- „Uwolnij potęgę swojej pasji” – zwieńczeniem zakończonego w grudniu 2008 roku konkursu, w którym wybranych zostało 10 najlepszych pomysłów na to, jak rozwijać zainteresowania i zdobywać nowe umiejętności była uroczysta gala w teatrze „Grotoska” w Krakowie, podczas której zwycięzcy zaprezentowali swoje umiejętności, nabyte dzięki przyznanym środkom (projekt ogólnopolski, wrzesień 2008 - maj 2009);
- „Wakacje na Wyspie Granta” – projekt mający na celu wyłonienie i sfinansowanie najciekawszych pomysłów na nadchodzące wakacje. W konkursie wzięło udział ponad 50 placówek z całej Polski, spośród których wybrano 10 najciekawszych projektów. Zostały one nagrodzone przyznaniem równorzędnych grantów w wysokości 5 tysięcy złotych każdy, z przeznaczeniem na realizację zajęć. (projekt ogólnopolski, maj - sierpień 2009);
- „szkolna wyprawka” - ponad tysiąc plecaków, 2 tysiące zestawów artystycznych oraz blisko 14 tysięcy piórników trafiło do podopiecznych TPD w całej Polsce - przekazała je firma Euro-Trade we współpracy z Fundacją Fortis (projekt lokalny, wrzesień 2009);
- „Uwolnij potęgę swojej pasji” – II edycja konkursu; napłynęły 33 projekty, z których komisja konkursowa wybrała 5 najlepszych, które otrzymały granty w wysokości 5 tysięcy złotych każdy (projekt ogólnopolski, wrzesień 2009 – maj 2010);
- warsztaty kulturowe – podczas zorganizowanych w Warszawie, Krakowie i Poznaniu zajęciach poświęconych tradycjom świątecznym, uczestnicy uczyli się jak wykonywać tradycyjne ozdoby choinkowe; w warsztatach wzięło udział blisko 60 dzieci, podopiecznych TPD (projekt lokalny, listopad/grudzień 2009);
- wsparcie placówek opiekuńczo-wychowawczych poprzez dotacje bezpośrednie mające na celu podniesienie standardów ich funkcjonowania, czy też poprzez dofinansowanie zakupu wyposażenia. W 2009 roku Fundacja pomogła w wyremontowaniu i wyposażeniu placówek TPD na łączną kwotę ponad 63.000 złotych.

W sumie na całość działań nakierowanych na pomoc dla TPD Fundacja przekazała w 2009 roku ponad 220 000 złotych.

Dodatkowo wsparcia dla TPD udzielił również Fortis Bank Polska przekazując pomoc w postaci sprzętu komputerowego.

5. Dofinansowanie

Fundacja w ramach swoich działań przekazuje środki na realizację projektów społecznych przygotowywanych przez inne instytucje. W 2009 roku na posiedzeniach Zarządu Fundacji, które odbyły się w styczniu, marcu, maju, lipcu, wrześniu i grudniu Fundacja przekazała ponad 67 000 złotych.

6. Podsumowanie wydatków w 2009 roku.

Ogółem w 2009 roku Fundacja przeznaczyła ponad 290 000 złotych na realizację swoich zadań statutowych. Na działania operacyjne i bieżącą działalność wydatkowano kwotę blisko 83.000 złotych.

Akademia Trzeciego Sektora

Bank objął swoim mecenatem „Akademię Trzeciego Sektora” (ATS), projekt Fundacji dla Uniwersytetu Jagiellońskiego, mający na celu podniesienie kwalifikacji osób pracujących lub zamierzających działać na rzecz trzeciego sektora.

Projekt został zainaugurowany w październiku 2008 roku i jego I edycja trwała do maja 2009 roku. II edycja została uruchomiona w grudniu 2009 i potrwa do maja 2010 roku.

Jego celem jest podniesienie i uzupełnienie kompetencji pracowników i wolontariuszy organizacji pozarządowych. I edycja Akademii Trzeciego Sektora pozwoliła przeszkolić ponad 470 osób, przedstawicieli organizacji pozarządowych z całego kraju. Uczestnicy Akademii Trzeciego Sektora mieli możliwość wzięcia udziału w szkoleniach w 6 blokach tematycznych: zarządzanie projektami, pozyskiwanie funduszy na działalność organizacji pozarządowych, prawo i finanse w organizacjach pozarządowych, umiejętności interpersonalne, PR w organizacjach pozarządowych, oraz budowanie partnerstwa. Udział w szkoleniach zapewnił uczestnikom zdobycie nie tylko nowych umiejętności, ale również nawiązanie licznych znajomości i wymianę doświadczeń z pracy w sektorze pozarządowym.

Program zajęć II edycji jest jeszcze bardziej dopasowany do potrzeb pracowników i wolontariuszy organizacji pozarządowych, gdyż uwzględnia uwagi wynikające z ankiety ewaluacyjnej przeprowadzonej wśród uczestników I edycji Akademii Trzeciego Sektora. Zrealizowane zostaną m.in. kursy z zakresu budowania wizerunku organizacji ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z mediami, zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji pozarządowej z uwzględnieniem współpracy z wolontariuszami, zarządzania czasem, rozwoju osobistego w zakresie wystąpień publicznych, asertywności i doskonalenia zdolności przywódczych, doskonalenia umiejętności interpersonalnych.

Odpis 1% podatku – komunikacja do klientów Banku

W okresie od stycznia do marca 2009 roku klienci Banku odwiedzający oddziały Banku w Polsce mieli możliwość zapoznania się z profilem trzech instytucji OPP – Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, Fundacji Wspólna Droga i Fundacji Itaka (ulotki, plakaty i listy informacyjne) i mogli zdecydować się na przekazanie 1% podatku dochodowego za rok 2008 na rzecz organizacji pożytku publicznego.

5. ANALIZA WYNIKÓW FINANSOWYCH FORTIS BANKU POLSKA SA W ROKU 2009

Fortis Bank Polska SA, po połączeniu z Dominet Bank S.A., nie prezentuje sprawozdań finansowych retrospektywnie, to jest z uwzględnieniem w danych porównawczych odpowiednich pozycji Dominet Banku S.A. Za 2008 rok zostały zaprezentowane dane Fortis Banku Polska SA.

Wynik Dominet Bank S.A. za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2009 roku do 31 lipca 2009 roku nie jest ujęty w wyniku połączonego Banku za rok 2009. Dane połączonego Banku prezentowane są od sierpnia 2009 roku.

Brak retrospektywnej prezentacji danych połączonych banków ma wpływ na wysokość dokonanych porównań i wyliczonych wskaźników.

5.1. Rachunek zysków i strat

Dynamika wybranych wielkości rachunku zysków i strat (w tys. PLN)

Jednostkowy rachunek zysków i strat	Dynamika (w %)		
w tys. PLN	01.01.2009 - 31.12.2009	01.01.2008 - 31.12.2008	31.12.2009 - 31.12.2008
Wynik z tytułu odsetek	420 920	394 812	7%
Wynik z tytułu prowizji	147 727	174 846	-16%
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	244	0	-
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	-34 412	-54 541	-37%
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	6300	-3233	-
Wynik na transakcjach zabezpieczających	0	257	-
Pozostałe przychody	26 905	14 906	80%
Razem przychody netto	567 684	527 047	8%
Koszty osobowe	-224 119	-179 178	25%
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	-58 136	-38 222	52%
Pozostałe koszty	-224 179	-144 286	55%
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-581 178	-62 776	826%
Wynik brutto	-519 928	102 585	-607%
Podatek dochodowy	91 258	-24 394	-474%
Wynik netto	-428 670	78 191	-648%

W strukturze rachunku zysków i strat dominującą pozycją jest wynik z tytułu odsetek, który na dzień 31 grudnia 2009 roku osiągnął poziom 420 920 tys. PLN i był wyższy od wyniku osiągniętego w 2008 roku o 7%, tj. o wartość 26 108 tys. PLN. Średnie wolumeny kredytów przyszoły w analizowanym okresie o 16%, co jest przede wszystkim spowodowane wzrostem kursów walut obcych. W tym samym czasie średnie wolumeny depozytów zwiększyły się o 22%. Po spadku średnich miesięcznych sald odnotowanego w ostatnim kwartale 2008 roku od grudnia do października 2009 roku utrzymywała się tendencja wzrostowa. 7% wzrost wyniku z tytułu odsetek przy równoczesnym 16% wzroście średnich wolumenów kredytów wynika z jednej strony z wysokiego kosztu depozytów, z drugiej zaś z niższych stawek bazowych dla kredytów w roku 2009. Należy jednak wziąć pod uwagę, że wyniki te są obciążone zmianami wynikającymi z połączenia Fortis Banku Polska SA i Dominet Banku.

Znaczącą pozycją dochodów był wynik z tytułu prowizji. Na koniec grudnia 2009 roku Bank uzyskał wynik z tytułu prowizji w kwocie 147 727 tys. PLN, co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego o 16%. Wynik ten jest spowodowany mniejszą ilością transakcji dotyczących kupna i sprzedaży instrumentów

pochoďnych oraz mniejszymi przychodami z rozliczanych jednorazowo prowizji związanymi z udzielaniem kredytów.

Liczba aktywnych klientów linii biznesowych wzrosła z 57 352 na koniec roku 2008 do 388 606 na koniec grudnia 2009 roku. Wzrost liczby klientów jest spowodowany połączeniem Fortis Bank Polska S.A. z Dominet Bank S.A.

Na koniec grudnia 2009 roku Bank zanotował stratę na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu w wysokości 34 412 tys. PLN (w porównaniu do wyniku na koniec grudnia 2008 roku oznacza to zmniejszenie straty o 20 129 tys. PLN lub 37%). Na poniesioną stratę na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu składają się: korekta wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego transakcji opcyjnych zawartych z klientami Banku oraz negatywna wycena do wartości godziwej opcji zakupionych w celu ograniczenia ryzyka związanego z wzrostem kursów EUR i CHF. Całkowity wynik na instrumentach pochoďnych wyniósł -138 544 tys. PLN na koniec grudnia 2009. Strata zmniejszyła się w porównaniu do roku ubiegłego o 25 523 tys. PLN. Wynik z operacji wymiany walut w kwocie 101 965 tys. PLN zmniejszył się o 8% (o 9 367 tys. PLN) w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wynik z tytułu wyceny papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu zwiększył się w tym samym czasie o 3 973 tys. PLN i wyniósł 2 167 tys. PLN na koniec grudnia 2009.

Przychody netto

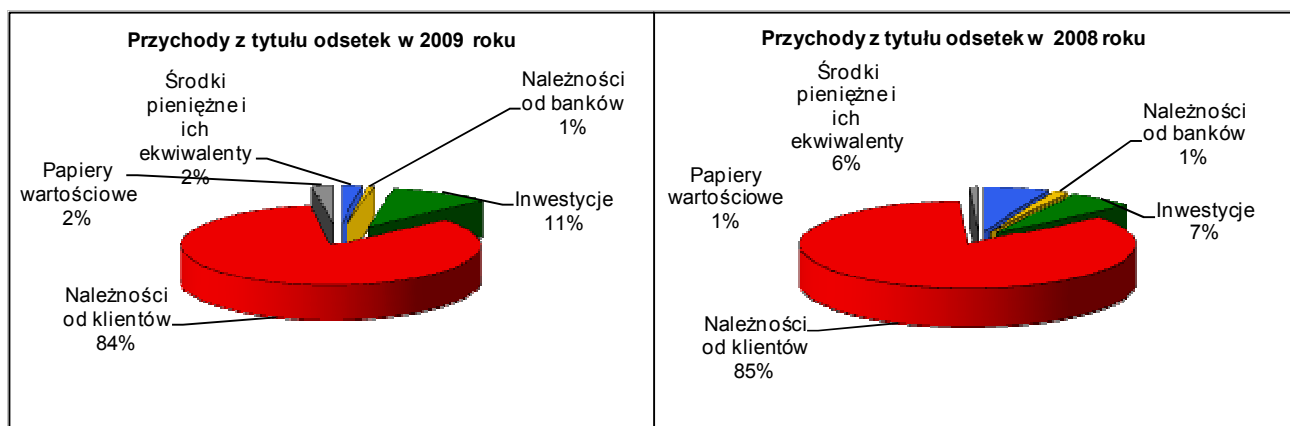
Przychody netto Banku wzrosły z 527 047 tys. PLN na koniec grudnia 2008 roku do 567 684 tys. PLN na koniec grudnia 2009 roku (wzrost o 8%).

Przychody z tytułu odsetek spadły o 9%. Pozycja ta wyniosła 911 091 tys. PLN na koniec grudnia 2009 roku w porównaniu do 1 005 027 tys. PLN w 2008 roku.

Głównym źródłem przychodów odsetkowych były kredyty i pożyczki, inwestycje oraz środki pieniężne.

Na przychody odsetkowe składają się głównie odsetki z tytułu:

- Należności od klientůw: 766 125 tys. PLN w porównaniu do 854 400 tys. PLN w 2008 roku,
- Inwestycje: 100 070 tys. PLN w porównaniu do 65 746 tys. PLN w 2008 roku
- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty: 20 306 tys. PLN w porównaniu do 62 327 tys. PLN w 2008 roku.

Koszty z tytułu odsetek spadły o 20% z 610 215 tys. PLN na koniec grudnia 2008 do kwoty 490 171 tys. PLN na koniec grudnia 2009. Na koszty odsetkowe składają się w szczególności odsetki z tytułu:

- Zobowiązań wobec klientůw: -344 466 tys. PLN w porównaniu do -288 310 tys. PLN w 2008 roku,
- Kredytůw i pożyczek otrzymanych: -86 098 tys. PLN w porównaniu do -208 917 tys. PLN w 2008 roku,
- Zobowiązań wobec banków: -30 138 tys. PLN w porównaniu do -91 619 tys. PLN w 2008 roku.

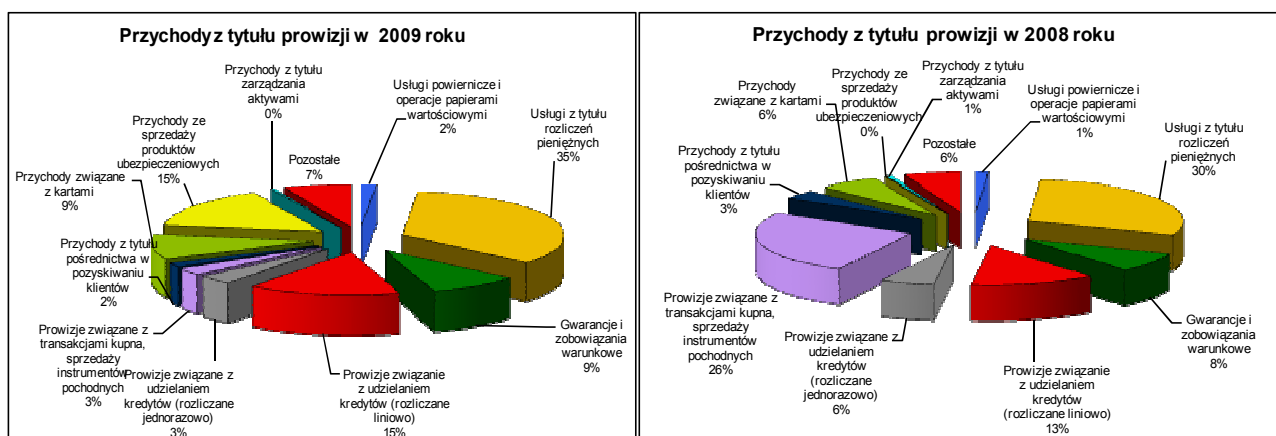
Przychody z tytułu prowizji spadły o 6%. Pozycja ta wyniosła 175 178 tys. PLN w 2009 roku w porównaniu do 186 239 tys. PLN w 2008 roku.

Głównym źródłem przychodów z tytułu prowizji były prowizje dotyczące usług z tytułu rozliczeń pieniężnych, prowizje związane z udzielaniem kredytów i gwarancji oraz prowizje związane z kartami.

Na przychody z tytułu prowizji składają się głównie:

- prowizje i opłaty z tytułu usług związanych z rozliczeniami pieniężnymi: 60 686 tys. PLN w porównaniu do 55 499 tys. PLN w 2008 roku (wzrost o 9%),
- prowizje związane z udzielaniem kredytów: 32 814 tys. PLN w porównaniu do 34 898 tys. PLN w 2008 roku (spadek o 6%),
- przychody z tytułu transakcji kartami: 16 203 tys. PLN w porównaniu do 11 687 tys. PLN w 2008 roku (wzrost o 39%),
- prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych: 4 816 tys. PLN w porównaniu do 48 395 tys. PLN w 2008 roku (spadek o 90% w związku ze znaczącym spadkiem liczby transakcji).

Koszty z tytułu prowizji wyniosły 27 451 tys. PLN w 2009 roku i były o 141% wyższe w porównaniu do roku poprzedniego, gdy wynosiły 11 393 tys. PLN.

Na koszty z tytułu prowizji składają się w szczególności:

- koszty związane z kartami: -9 871 tys. PLN w porównaniu do -4 975 tys. PLN w 2008 roku (wzrost o 98%);
- koszty prowizji od operacji gotówkowych: -1 057 tys. PLN w porównaniu do -3 193 tys. PLN w 2008 roku (spadek o 67%);
- koszty prowizji z tytułu rozliczeń: -1 537 tys. PLN w porównaniu do -1 135 tys. PLN w 2008 roku (wzrost o 35%);
- koszty prowizji związane z partnerami: -9 441 tys. PLN (w 2008 roku koszty te nie występowały, dotyczą one w całości kosztów związanych z siecią partnerską byłego Dominet Bank S.A.).

Koszty osobowe i pozostałe koszty administracyjne

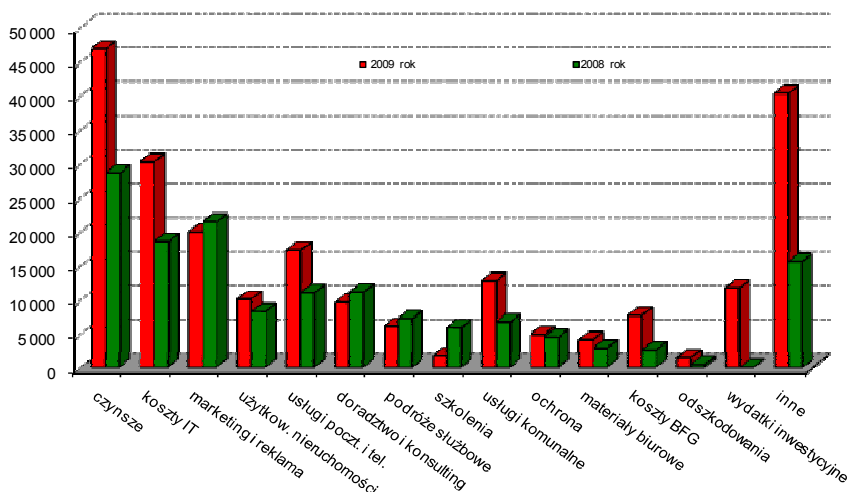
Koszty osobowe Banku na koniec grudnia 2009 roku wyniosły 224 119 tys. PLN i były wyższe o 25% od poniesionych na koniec grudnia roku ubiegłego, gdy wynosiły 179 178 tys. PLN. Wyższy poziom kosztów wynikał głównie ze zwiększenia zatrudnienia związanego z integracją z Dominet Bank S.A. oraz z utworzeniem rezerwy restrukturyzacyjnej w związku z projektem optymalizacji działalności operacyjnej banku. Z drugiej strony bank poniósł mniejsze koszty rezerw tworzonych na premie za 2009 rok oraz mniejsze, w stosunku do przychodów z rozwiązania rezerw, koszty premii i nagród wypłaconych za 2008 rok.

Koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych wyniosły 58 136 tys. PLN i były wyższe o 52% niż w 2008 roku.

Pozostałe koszty Banku wyniosły 224 179 tys. PLN i były wyższe o 55% od poniesionych w 2008 roku, gdy wynosiły 144 286 tys. PLN. Główne pozycje pozostałych kosztów to czynsze (46 771 tys. PLN), technologie i systemy IT (30 211 tys. PLN) oraz marketing i reklama (19 894 tys. PLN).

Koszty pozostałe w 2009 i 2008

Odpisy netto z tytułu utraty wartości

W 2009 roku znacznie wzrosły odpisy netto z tytułu utraty wartości - do wysokości -581 178 tys. PLN, co oznacza wzrost o 518 402 tys. PLN w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Wzrost odpisów netto z tytułu utraty wartości należności wynika z pogorszenia jakości portfela kredytowego. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych sprawiła, że część klientów Banku nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań kredytowych. Dodatkowo na wzrost ten wpłynęła ocena portfela kredytowego byłego Dominet Bank S.A. zgodnie z zasadami MSSF. 63% odpisów netto z tytułu utraty wartości należności dotyczy klientów korporacyjnych linii biznesowej Merchant Banking. Pozostałe 37% dotyczy klientów linii biznesowej Retail Banking.

Wynik

Strata Banku poniesiona w 2009 roku jest efektem odpisów netto z tytułu utraty wartości należności kredytowych, strat poniesionych na instrumentach finansowych przeznaczonych do obrotu oraz wyższych kosztów, związanych między innymi z integracją z Dominet Bank S.A. Pogarszająca się sytuacja na rynkach finansowych i słabnący złoty spowodowały, że część klientów, z którymi Bank zawarł zabezpieczające kontrakty walutowe, nie będzie w stanie wywiązać się ze zobowiązań wynikających z transakcji instrumentami pochodnymi. Część klientów, z uwagi na pogarszającą się sytuację ekonomiczno-finansową, nie będzie również w stanie wywiązać się z należności kredytowych.

W 2009 roku Bank zanotował stratę brutto w wysokości 519 928 tys. PLN w porównaniu do 102 585 tys. PLN zysku brutto osiągniętego w roku 2008.

Strata netto Banku wyniosła 428 670 tys. PLN w stosunku do zysku netto w wysokości 78 191 tys. PLN osiągniętego w 2008 roku.

5.2. Bilans

Suma bilansowa Banku na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 20 311 849 tys. PLN i była wyższa od stanu na koniec grudnia 2008 roku o 425 545 tys. PLN, tj. o 2%.

Podstawową pozycję w strukturze aktywów stanowią należności od klientów, które wykazały spadek o 1 011 561 tys. PLN, tj. o 7% w porównaniu do końca 2008 roku. Udział należności od klientów w strukturze aktywów ogółem wynosił 68% na koniec grudnia 2009 roku i odpowiednio 75% na koniec 2008 roku.

Głównym źródłem finansowania aktywów pozostają depozyty klientów oraz otrzymane kredyty i pożyczki. Depozyty od klientów wzrosły o 45%. Jednocześnie kredyty i pożyczki otrzymane spadły o 20% w porównaniu do końca 2008 roku.

Struktura i dynamika wybranych wielkości bilansowych (w tys. PLN)

Wielkości bilansowe	31.12.2009	Struktura	31.12.2008	Struktura	Dynamika
					31.12.2009-31.12.2008 (w %)
AKTYWA					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	832 724	4%	1 494 888	8%	-44%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	664 305	3%	1 372 145	7%	-52%
Należności od banków	1 573 242	8%	606 373	3%	159%
Należności od klientów	13 811 556	68%	14 823 117	75%	-7%
Inwestycje – dostępne do sprzedaży	2 804 008	14%	1 218 990	6%	130%
Rzeczowy majątek trwały	188 071	1%	112 926	1%	67%
Wartości niematerialne	42 182	0%	25 896	0%	63%
Rozrachunki z tytułu podatku dochodowego	48 554	0%			
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	227 699	1%	96 586	0%	136%
Pozostałe aktywa	119 508	1%	135 383	1%	-12%
	20 311 849		19 886 304		2%
PASYWA					
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	171 474	1%	961 601	5%	-82%
Zobowiązania wobec banków	2 011 154	10%	2 276 963	11%	-12%
Zobowiązania wobec klientów	9 244 085	46%	6 387 532	32%	45%
Kredyty i pożyczki otrzymane	6 560 893	32%	8 198 200	41%	-20%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30 000	0%			
Zobowiązania podporządkowane	582 984	3%	417 240	2%	40%
Bieżące zobowiązania podatkowe	0	0%	56 890	0%	-100%
Pozostałe zobowiązania	265 414	1%	354 092	2%	-25%
Rezerwy	77 011	0%	16 874	0%	356%
Razem kapitały własne	1 368 834	7%	1 216 912	6%	12%
	20 311 849		19 886 304		2%

Na koniec grudnia 2009 roku należności od banków wzrosły o 966 869 tys. PLN w stosunku do końca ubiegłego roku (tj. z 606 373 tys. PLN do 1 573 242 tys. PLN). Udział w strukturze aktywów ogółem należności od banków wzrósł z 3% na koniec grudnia 2008 do 8% na koniec grudnia 2009.

Wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu spadła o 52% tj. o 707 840 tys. PLN w porównaniu ze stanem na koniec grudnia 2008 roku.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty spadły w porównaniu z grudniem 2008 roku o 44%, ich udział w strukturze aktywów ogółem zmniejszył się z 8% w grudniu 2008 roku do 4% w grudniu 2009 roku.

Pozostałe aktywa spadły w porównaniu do końca grudnia 2008 roku o kwotę 15 875 tys. PLN (12%).

W stosunku do stanu na koniec grudnia 2008 roku wartość rzeczowego majątku trwałego wzrosła o 67% (o 75 145 tys. PLN).

Wzrost o 130% (1 585 018 tys. PLN) w stosunku do końca 2008 roku zanotowały inwestycje dostępne do sprzedaży. Zwiększył się także ich udział w strukturze aktywów z 6% do 14% na koniec grudnia 2009 roku.

Na koniec grudnia 2009 roku Bank posiadał dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez budżet państwa oraz Narodowy Bank Polski.

Na inwestycje dostępne do sprzedaży składały się:

- Obligacje skarbowe: 809 139 tys. PLN;
- Bony skarbowe: 957 408 tys. PLN;
- Bony Pieniężne NBP: 999 320 tys. PLN;
- Udziały i akcje: 38 141 tys. PLN.

Wartości niematerialne na koniec grudnia 2009 roku wynosiły 42 182 tys. PLN, tj. o 63% więcej niż na koniec 2008 roku.

Charakterystyka portfela kredytowego Klientów

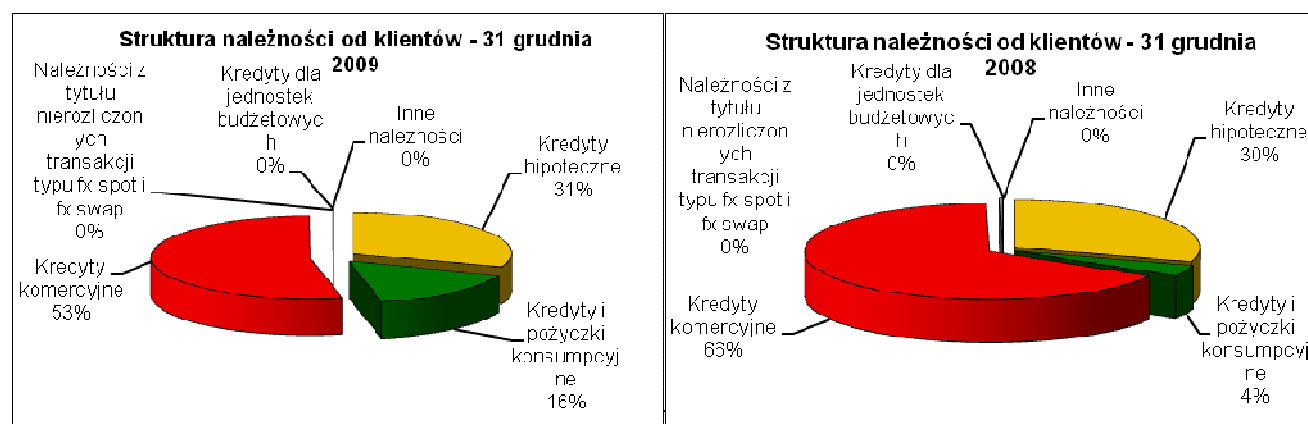
Należności od klientów netto spadły w porównaniu do końca 2008 roku o 1 011 561 tys. PLN tj. o 7%.

Największą pozycję w strukturze należności od klientów netto stanowiły kredyty komercyjne. Ich udział stanowił 57% należności od klientów netto ogółem na koniec grudnia 2009 roku i obniżył się w porównaniu z 67% na koniec 2008 roku. W ujęciu wartościowym kredyty komercyjne wykazały spadek w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku o 2 083 140, tj. o 21%.

Spadki wartości wolumenu kredytów dotyczyły przede wszystkim klientów instytucjonalnych: kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup/budowę nieruchomości na cele komercyjne) zmniejszyły się o 13% w stosunku do 31 grudnia 2008 roku.

Wartość kredytów hipotecznych wynosiła na koniec grudnia 2009 roku 4 532 934 tys. PLN w porównaniu do 4 501 796 tys. PLN na koniec 2008 roku (wzrost 1%). Ich udział w strukturze należności od klientów brutto wzrósł z 30% na koniec 2008 roku do 31% na koniec grudnia 2009 roku.

Wartość odpisów z tytułu utraty wartości i IBNR wynosiła na koniec grudnia 2009 roku 1 015 426 tys. PLN w porównaniu z 259 673 tys. PLN na koniec grudnia 2008 roku. Wzrost wartości odpisów z tytułu utraty wartości i IBNR spowodowany jest głównie pogarszającą się sytuacją na rynkach finansowych, która sprawiła, że część klientów Banku nie jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań. Dodatkowo na wzrost ten wpłynęła ocena portfela kredytowego byłego Dominet Banku S.A. zgodnie z zasadami MSSF.

Wartość kredytów brutto na dzień 31 grudnia 2009 roku wynosiła 14 826 982 tys. PLN i spadła w stosunku do końca 2008 roku o 255 808 tys. PLN.

Najwyższy udział w wolumenie kredytów posiadają, stanowiąc 52% ogółu, kredyty złotówkowe. Ich wartość na koniec grudnia 2009 roku wynosiła 7 215 331 tys. PLN i spadła w stosunku do 31 grudnia 2008 roku o 620 798 tys. PLN (spadek o 8%).

Kredyty udzielone w CHF (w równowartości w PLN) na koniec grudnia 2008 roku wynosiły 4 195 058 tys. PLN i spadły o 3% do wysokości 4 070 521 tys. PLN na koniec grudnia 2009 roku. Udział tych kredytów w saldzie kredytów netto wyniósł 29% na koniec grudnia 2009 roku.

Portfel kredytów udzielonych w EUR (w równowartości w PLN) spadł z 2 642 787 tys. PLN na koniec grudnia 2008 roku do wysokości 2 462 844 tys. PLN.

Struktura i dynamika należności od klientów (w tys. PLN)

Należności od klientów	31.12.2009	Struktura	31.12.2008	Struktura	Dynamika
					31.12.2009-31.12.2008 (w %)
Kredyty dla jednostek budżetowych	429	0%	420	0%	2%
Kredyty hipoteczne	4 532 934	31%	4 501 796	30%	1%
Kredyty i pożyczki konsumpcyjne	2 394 363	16%	562 868	4%	325%
Kredyty komercyjne	7 886 776	53%	9 969 916	66%	-21%
Należności z tytułu rozpoznania instrumentów finansowych (transakcje typu fx spot i fx swap) w dacie zawarcia transakcji	2 054	0%	44 534	0%	-95%
Inne należności	10 426	0%	3 256	0%	220%
Razem należności od klientów brutto	14 826 982	100%	15 082 790	100%	-2%
Odpisy z tyt. utraty wartości i IBNR	-1 015 426		-259 673		291%
Razem należności od klientów netto	13 811 556		14 823 117		-7%

Zaangażowanie Banku na koniec 2009 roku koncentrowało się głównie w branżach: osoby fizyczne, handel hurtowy, oświata-opieka medyczna, budownictwo gospodarcze i inżynieria oraz maszyny.

Portfel kredytowy według branż	31.12.2009		31.12.2008	
	w tys. PLN	w %	w tys. PLN	w %
Osoby fizyczne	7 118 971	39,1	5 331 892	26,76
Handel hurtowy	1 876 822	10,31	2 700 460	13,55
Oświata, opieka medyczna	1 503 933	8,26	1 747 423	8,77
Budownictwo gospodarcze i inżynieria	1 243 866	6,83	1 572 791	7,89
Maszyny	832 588	4,57	1 173 341	5,89
Inne usługi	751 197	4,13	31 798	0,16
Handel detaliczny	701 459	3,85	918 984	4,61
Żywność, tytoń, napoje	548 547	3,01	721 967	3,62
Chemikalia i tworzywa sztuczne	516 503	2,84	698 473	3,51
Statki	448 446	2,46	423 956	2,13
Drewno, wyroby z drewna	377 601	2,07	411 340	2,06
Sport, turystyka, kultura i sztuka	342 590	1,88	384 174	1,93
Pojazdy mechaniczne	273 060	1,5	333 997	1,68
Ceramika i szkło	194 773	1,07	245 759	1,23
Przemysł meblowy i elektryczny	180 572	0,99	244 798	1,23
Transport	171 628	0,94	179 288	0,9
Instytucje finansowe	143 724	0,79	430 509	2,16
Usługi administracyjne	133 237	0,73	236 298	1,19
Tekstylia, wyroby skórzane	120 223	0,66	155 536	0,78
Inne środki transportu	105 185	0,58	151 898	0,76
Produkcja metali i niemetali	101 106	0,56	115 653	0,58
Papier, wyroby papiernicze	101 218	0,56	131 818	0,66
Drukarnie i wydawnictwa	59 925	0,33	122 866	0,62
Budownictwo mieszkaniowe	30 135	0,17	43 706	0,22
Łączność	16 087	0,09	25 901	0,13
Pozostała produkcja	63 335	0,35	1 118 227	5,61
Pozostałe	248 106	1,37	272 157	1,37
Razem portfel kredytowy według branż	18 204 837	100	19 925 010	100

Udział portfela kredytowego dla osób fizycznych w całości portfela kredytowego na koniec grudnia 2009 roku wynosił 39% i wzrósł w porównaniu do grudnia 2008 roku o 34%.

Zaangażowanie w branży handel hurtowy wg stanu na 31 grudnia 2008 roku wynosiło 14% i obniżyło się do 10% według stanu na koniec 2009 roku

Tytuły egzekucyjne

W 2008 roku w Fortis Banku Polska SA wystawiono 71 tytułów egzekucyjnych o łącznej wartości 64 915,5 tys. zł. Łączna liczba bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych w segmentach przedsiębiorstw i zamożnych klientów indywidualnych w roku 2009 wynosiła 315 o wartości 97 551 tys. zł. Ponadto w segmencie klientów indywidualnych Mass Retail, który został utworzony w Banku w wyniku fuzji z Dominet Bankiem SA, w IV kwartale 2009 roku wystawiono 4 927 tytułów egzekucyjnych o łącznej wartości 36 583 tys. zł na 31 grudnia 2009.

Zobowiązania

Dominującą pozycję w strukturze pasywów stanowią zobowiązania wobec klientów z tytułu środków zdeponowanych na rachunkach bieżących i depozytach terminowych. Na koniec grudnia 2009 roku zobowiązania wobec klientów wynosiły 9 244 085 tys. PLN i wzrosły w porównaniu do końca grudnia 2008 roku o 2 856 553 tys. PLN (o 45%). Udział zobowiązań wobec klientów stanowił na koniec grudnia 2009 roku 46% ogółu pasywów i zwiększył się w porównaniu z końcem 2008 roku o 14 p.p.

W strukturze zobowiązań wobec klientów zdecydowanie przeważają depozyty terminowe: 7 138 192 tys. PLN, co stanowi 77% wartości wszystkich zobowiązań wobec klientów. Depozyty bieżące osiągnęły na koniec grudnia 2009 roku poziom 1 917 638 tys. PLN (21% zobowiązań wobec klientów).

Kredyty i pożyczki otrzymane wyniosły na koniec grudnia 2009 roku 6 560 893 tys. PLN i stanowią 32% ogółu pasywów w porównaniu z 8 198 200 tys. PLN na koniec grudnia 2008 roku (41% ogółu pasywów).

87% kredytów i pożyczek otrzymanych stanowią kredyty i pożyczki otrzymane od banków z Banku Fortis Bank SA/NV, które wzrosły o 8% (408 768 tys. PLN) w porównaniu ze stanem na koniec 2008 roku. Saldo tych kredytów na koniec grudnia 2009 roku wynosi 5 686 288 tys. PLN.

Istotną pozycję w strukturze pożyczek i kredytów otrzymanych (32%) stanowiła pożyczka otrzymana z Fortis Finance Belgium SCRL. Jej wartość wynosiła na koniec grudnia 2008 roku 2 920 680 tys. PLN (równowartość 700 000 tys. EUR). Na koniec grudnia 2009 roku część pożyczki w wysokości 500 000 tys. EUR została spłacona, a wartość pozostałej części wynosi 821 640 tys. PLN.

Udział zobowiązań wobec banków w ogólnej sumie pasywów spadł z 11% w 2008 roku do poziomu 10% w 2009 roku.

Wg stanu na 31 grudnia 2009 roku udział w sumie bilansowej pozostałych zobowiązań wynosił 1%.

Udział zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu w strukturze pasywów ogółem spadł z 5% na koniec grudnia 2008 do 1% na koniec grudnia 2009. Ich wartość spadła w porównaniu do końca 2008 roku o 82%. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu w całości swojej wartości stanowiły pochodne instrumenty finansowe. Wartość bilansowa instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu spadła z 961 601 tys. PLN na koniec 2008 roku do 171 474 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2009 roku.

Rezerwy

Widoczna w bilansie kwota rezerw, która wzrosła z poziomu 16 874 tys. PLN na koniec grudnia 2008 roku do poziomu 77 011 tys. PLN na koniec grudnia 2009 roku, dotyczy: rezerwy na zobowiązania pozabilansowe w wys. 42 258 tys. PLN, rezerwy na poniesione, lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR) z tytułu zobowiązań pozabilansowych w wys. 6 137 tys. PLN, rezerwy na ryzyko prawne w wysokości 4 886 tys. PLN, rezerwy na podnajem lokali w wysokości 3 492 tys. PLN oraz rezerwy na przyszłe zobowiązania w wysokości 20 238 tys. PLN (jest to rezerwa restrukturyzacyjna zawiązana w związku z projektem optymalizacji działalności operacyjnej Banku). Wartość rezerw wzrosła o 356% w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2008.

Kapitały własne

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kapitały własne Banku wynosiły 1 368 834 tys. PLN, tj. o 12% więcej w porównaniu do 1 216 912 tys. PLN na 31 grudnia 2008 roku. Ich udział w pasywach ogółem zwiększył się z 6% na koniec 2008 roku do 7% na koniec grudnia 2009 roku.

Walne Zgromadzenie Fortis Bank Polska SA w dniu 26 grudnia 2009 r. przeznaczyło zysk Banku po opodatkowaniu (wynik finansowy netto), który za zakończony rok obrotowy 2008 wyniósł 78,2 mln PLN w następujący sposób: część zysku w wysokości 33,2 mln PLN na kapitał zapasowy, pozostałą część zysku w wysokości 45 mln PLN na fundusz ogólnego ryzyka.

Współczynnik wypłacalności

Na dzień 31 grudnia 2009 roku współczynnik wypłacalności Banku wynosił 13,28% w porównaniu z 9,78% na koniec 2008 roku.

Ponieważ poniesione przez Bank w 2009 roku straty negatywnie wpłynęły na poziom współczynnika wypłacalności Bank podjął szereg działań w celu poprawienia sytuacji kapitałowej.

W celu podniesienia funduszy własnych, uwzględnianych w kalkulacji adekwatności kapitałowej i współczynnika wypłacalności Bank zaciągnął w pierwszej połowie roku 2009 pożyczkę z Fortis Finance Belgium SCRL w kwocie 20 mln EUR. Komisja Nadzoru Finansowego w dniu 30 czerwca 2009 roku wyraziła zgodę na zaliczenie ww. pożyczki podporządkowanej do funduszy uzupełniających banku. W efekcie całkowita wartość zobowiązań podporządkowanych zaciągniętych przez Bank na dzień bilansowy 31 grudnia 2009 r. wyniosła 582 984 tys. PLN.

W dniu 31 lipca kapitał zakładowy Banku wzrósł o 157,3 mln PLN w wyniku emisji akcji serii L skierowanych do dotychczasowego akcjonariusza Dominet Banku w zamian za przejęty w wyniku połączenia majątek Dominet Banku.

We wrześniu 2009 roku Bank uzyskał bezpośrednie dokapitalizowanie w drodze emisji akcji. Całość nowej emisji akcji serii M w kwocie 440,7 mln PLN została objęta przez głównego akcjonariusza Banku (Fortis Bank Belgium). Bank zaliczył do kapitału środki pozyskane w ramach nowej emisji po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego, z chwilą rejestracji jego podwyższenia przez Krajowy Rejestr Sądowy w dniu 14 września 2009 roku.

Ponadto we wrześniu 2009 roku w wyniku podwyższenia wartości nominalnej dotychczasowych akcji z 30 do 50 PLN kapitał zakładowy Banku został podwyższony o 440,3 mln PLN.

5.3. Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania z tytułu umów kredytu

Na koniec grudnia 2009 roku wartość zobowiązań warunkowych udzielonych wynosiła 3 433 845 tys. PLN i spadła o 30% w stosunku do 31 grudnia 2008 roku.

Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane (w tys. PLN)	31.12.2009	31.12.2008
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane		
- finansowe	4 242 177	1 606 913
- gwarancyjne	259 672	282 933
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	4 501 849	1 889 846
Zobowiązania warunkowe udzielone		
- finansowe	2 628 355	4 018 046
- gwarancyjne	805 490	908 430
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	3 433 845	4 926 476
Razem zobowiązania warunkowe	7 935 694	6 816 322

Do ww. zobowiązań zaliczane są między innymi: przyznane linie kredytowe, limity na kartach kredytowych oraz umowy ramowe o charakterze finansowym.

Stan zobowiązań warunkowych otrzymanych na koniec grudnia 2009 roku kształtował się na poziomie 4 501 849 tys. PLN. i był wyższy o 2 612 003 tys. PLN (o 138%) w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku.

5.4. Zarządzanie zasobami finansowymi

Podstawowe źródła finansowania działalności kredytowej Banku to depozyty klientów, które Bank przyjmuje zarówno od przedsiębiorstw jak i osób fizycznych oraz długoterminowe pożyczki od instytucji finansowych, w tym linie kredytowe i pożyczki podporządkowane od podmiotów grupy Fortis Bank SA/NV.

Struktura źródeł finansowania

	31-12-2009	31-12-2008	zmiana
Depozyty klientów	9 244 085	6 387 532	45%
Długoterminowe linie i pożyczki podporządkowane	7 143 877	8 615 440	-17%
Kapitał własny	1 368 834	1 216 912	12%

W roku 2009 Bank zanotował znaczną dynamikę wzrostu bazy depozytowej (wzrost o 2,9 mld PLN, tj. o 45% w porównaniu do stanu na koniec roku 2008), co wynikało w głównej mierze z połączenia bazy depozytowej Fortis Banku Polska SA oraz Dominet Banku SA. Saldo depozytów klientów Dominet Banku na dzień połączenia obu banków wynosiło 2 182 242 tys. PLN. Wysoką dynamikę wzrostu depozytów Bank zamierza realizować dzięki utrzymywaniu atrakcyjnej oferty cenowej i produktowej oraz poprzez skuteczne działania marketingowe. Jednocześnie Bank czyni starania, aby dynamiczny wzrost bazy depozytowej nie odbył się kosztem utraty jej stabilności. Preferowane jest pozyskiwanie drobnych depozytów terminowych o dłuższych terminach zapadalności względem krótszych dużych depozytów. Celem Banku jest utrzymanie aktualnej relacji pomiędzy depozytami stabilnymi i niestabilnymi, wyrażonej jako procent (depozytów stabilnych)/(depozyty ogółem).

Według oceny Banku poziom stabilności źródeł finansowania jest zadowalający. Bank ocenia swoją bazę depozytową jako stabilną (według miar statystycznych wykorzystywanych w Banku) i dobrze rozdrobnioną, zarówno pod względem branżowym, jak i na poziomie poszczególnych klientów.

Na koniec roku 2009 Bank miał otwarte i wykorzystane następujące linie kredytowe w grupie Fortis Bank SA/NV:

Data umowy	Strona umowy	Kwota	Data spłaty
30.01.2004	BGL BNP Paribas Luxembourg	200 mln EUR	30.06.2012
30.01.2004	BGL BNP Paribas Luxembourg	200 mln EUR	31.10.2010
03.07.2006	BGL BNP Paribas Luxembourg	300 mln EUR	03.07.2011
16.01.2007	BGL BNP Paribas Luxembourg	1 300 mln PLN	01.06.2012
04.01.2008	Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA	200 mln EUR	04.01.2010
25.02.2008	BGL BNP Paribas Luxembourg	300 mln EUR	05.03.2010
18.04.2008	FORTIS BANK SA/NV	150 mln PLN	31.03.2014
18.04.2008	FORTIS BANK SA/NV	240 mln PLN	30.03.2029

W pierwszej połowie 2009 roku Bank podpisał z Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA umowę w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej w kwocie 20 mln EUR, wyemitował obligacje o nieokreślonym terminie wykupu, których wartość nominalna wyniosła 30 mln EUR, objęte przez Fortis

Finance Belgium SCRL/CVBA a także otrzymał dokapitalizowanie w kwocie 440 mln PLN. Jednocześnie Dominet Bank uzyskał pożyczkę podporządkowaną w wysokości 60 mln PLN.

W drugim półroczu 2009 roku, Bank znacznie zmniejszył skalę swoich zobowiązań względem grupy Fortis Bank SA/NV. Dokonano wcześniejszych spłat pożyczek długoterminowych w wysokości 500 mln EUR, 100 mln PLN oraz 40 mln CHF, charakteryzujących się wysokim kosztem odsetkowym. Ograniczenie finansowania w formie pożyczek długoterminowych było możliwe dzięki aktywnej polityce gromadzenia depozytów wdrożonej zarówno w Fortis Bank Polska jak i Dominet Bank jeszcze przed datą integracji.

Zaciągnięte pożyczki podporządkowane z grupy Fortis Bank SA/NV na koniec roku przedstawiały się następująco:

Data umowy	Strona umowy	Kwota	Data spłaty
21.04.2009	FORTIS BANK SA/NV	60 mln PLN	22.04.2019
23.10.2007	BGL BNP Paribas Luxembourg	100 mln EUR	28.09.2017
21.04.2009	Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA	20 mln EUR	22.04.2019

Bank zapewnia sobie płynność również poprzez dostępne linie zarówno na krajowym, jak i zagranicznym rynku międzybankowym.

Ponadto Bank nawiązał współpracę z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, z którym w dniu 30 listopada 2009 podpisał umowę w zakresie długoterminowego finansowania dla małych i średnich przedsiębiorstw, zapewniając tym samym źródła finansowania w wysokości do 50 mln EUR.

Przyjęta w Banku polityka związana ze wsparciem finansowym z podmiotów grupy kapitałowej, zaakceptowana przez właściciela, zakłada aktywne finansowanie części portfela kredytowego, w szczególności aktywów w walucie obcej, ze środków pochodzących bezpośrednio z grupy kapitałowej.

6. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI BANKU

Na perspektywy rozwoju działalności Banku istotny wpływ będzie miała poprawiająca się sytuacja makroekonomiczna i kondycja branży finansowej oraz zmiany, jakie zaszły w grupie Fortis Bank SA/NV w roku 2009, tzn. przejęcie przez BNP Paribas kontroli nad Fortis Bank SA/NV wraz z jego międzynarodowymi spółkami zależnymi (w tym Fortis Bankiem Polska SA).

Grupa BNP Paribas to wiodąca europejska instytucja finansowa o międzynarodowym zasięgu, która prowadzi działalność w zakresie m.in. bankowości detalicznej, korporacyjnej, inwestycyjnej oraz zarządzania aktywami i majątkiem oraz ubezpieczeń. Grupa BNP Paribas obecna jest w 85 krajach na świecie. Kluczowe rynki grupy w Europie to Belgia, Francja, Włochy i Luksemburg. W Polsce grupa prowadzi działalność poprzez szereg spółek, w szczególności Fortis Bank Polska SA oraz BNP Paribas Oddział w Polsce.

Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli, pozostał podmiotem bezpośrednio dominującym wobec Fortis Bank Polska SA. Fortis Bank SA/NV, działający obecnie pod marką BNP Paribas Fortis specjalizuje się w bankowości detalicznej (Retail Banking), bankowości inwestycyjnej (Private Banking i Asset Management), oraz bankowości kupieckiej (Merchant Banking), której część stanowi bankowość komercyjna (Commercial Banking) i rynki finansowe (Global Markets). Poszczególne rodzaje działalności bankowej zostały zintegrowane, zaś wynikający z tego efekt synergii ma korzystny wpływ na obniżenie poziomu kosztów. Strategia biznesowa bazuje na liniach biznesowych (ang. business lines). W Polsce BNP Paribas Fortis prowadzi działalność jako bank uniwersalny, który klientom indywidualnym oferuje produkty oszczędnościowo-inwestycyjne oraz kredytowe, klientom firmowym dostarcza rozwiązania z zakresu finansowania działalności na rynku lokalnym oraz międzynarodowym. Oprócz Fortis Banku Polska SA, w Polsce działają również inne spółki należące do Fortis Banku SA/NV, w tym: Fortis Lease Polska oraz Fortis Investment Management.

Strategia Banku jest ściśle związana z ogólną strategią grupy Fortis Bank SA/NV oraz strategią rozwoju grupy BNP Paribas na rynku polskim. Strategia BNP Paribas w odniesieniu do działalności w Polsce opiera się na następujących głównych założeniach:

- BNP Paribas będzie rozwijał zintegrowany „Uniwersalny Model Działalności Bankowej” w celu dotarcia do wszystkich rodzajów klientów (indywidualnych, średnich i małych przedsiębiorstw, klientów korporacyjnych), wzbogacając swoją ofertę produktów w oparciu o połączoną specjalistyczną wiedzę BNP Paribas i Fortis .
- BNP Paribas wykorzysta obecną bazę klientów Fortis Bank Polska (w tym klientów przejętego przez Bank Dominet Banku) oraz rozwinie promowanie produktów oferowanych w ramach grupy (sprzedaż krzyżowa).
- BNP Paribas będzie realizować wcześniejsze plany Fortis dotyczące zwiększenia udziału w rynku oraz rozwoju sieci oddziałów, dodając specjalistyczną wiedzę BNP Paribas w obszarach
  - Consumer finance (w tym w zakresie bancassurance)
  - Bankowość Korporacyjna i Inwestycyjna.

Po przeprowadzonym w połowie roku 2009 połączeniu Fortis Bank Polska z Dominet Bank S.A., kolejny etap realizacji strategii to określenie nowego zintegrowanego planu strategicznego opartego na wspólnych umiejętnościach po dokonaniu szczegółowej analizy rentowności i ryzyka. Plany BNP Paribas wobec Banku ujęte są w tzw. Industrial Plan-ie” obejmującym zakres integracji wybranych biznesowych i operacyjnych części działalności prowadzonej w Polsce w ramach grupy BNP Paribas. Industrial Plan zakłada utworzenie w Banku linii biznesowej Personal Finance. Wprowadzona zostanie koncepcja jednej organizacji pozwalająca na wzmocnieniu współpracy i wykorzystywaniu synergii pomiędzy wieloma podmiotami reprezentującymi grupę w Polsce. W szczególności Fortis Bank Polska SA i BNP Paribas Oddział w Polsce - zachowując odrębny status prawny – będą blisko ze sobą współpracowały proponując przedsiębiorstwom w Polsce pełne spektrum usług.

Strategia Banku na lata 2009-2010 zakłada realizację poniższych głównych celów:

- Budowa banku uniwersalnego z wykorzystaniem przewag konkurencyjnych oferowanych przez Fortis Bank (klient zamożny i biznesowy) oraz Dominet Bank (klient masowy, mikroprzedsiębiorstwa) dzięki integracji banków.

- Zmniejszenie kosztów operacyjnych Banku po połączeniu w ciągu 2 lat o 100 mln PLN rocznie głównie dzięki efektowi synergii, w tym eliminacji dublujących się stanowisk w Banku, integracji oferty produktowej i systemów IT.
- Poprawę jakości zarządzania ryzykiem w Banku, przede wszystkim w obszarze ryzyka kredytowego i rynkowego poprzez przegląd aktualnych metodyk oceny ryzyk i ich modyfikację, szczególnie w obszarze ryzyka kredytowego w zakresie zobowiązań pozabilansowych. W rezultacie planowane jest przyjęcie bardziej konserwatywnego podejścia do oceny ryzyk i selektywnego wyboru kredytowanych klientów. Bank będzie również przeprowadzał regularne działania w celu poprawy efektywności monitoringu istniejących zaangażowań oraz procesów windykacyjnych.
- Koncentrację na zapewnieniu efektywności działań z obszaru rozwoju biznesu i szeroko rozumianego marketingu, w tym przede wszystkim selektywne podejście do modyfikacji oferty banku. Priorytetem będzie koncentracja na pełnym biznesowym wykorzystaniu produktów już znajdujących się w ofercie. Ponoszenie kosztów na rozwój produktów przewidziane jest jedynie w obszarach strategicznych w latach 2009-2010, takich jak:
  - oferta depozytowa, celem wzrostu salda depozytów terminowych (w szczególności: wzrost salda depozytów w relacji do salda kredytów);
  - oferta z zakresu bankowości transakcyjnej (bankowość bieżąca, w tym bankowość internetowa, jak również tzw. cash management) - jako wsparcie dla rozwoju relacji z obecnymi Klientami, wsparcie dla zarządzania ryzykiem (pełna wiedza o Kliencie dzięki zaawansowanej relacji w zakresie bankowości transakcyjnej), wsparcie dla budowy bazy depozytowej (wzrost sald na rachunkach bieżących).
- Budowa silnej bazy depozytowej. Bank pozyskuje depozyty zarówno od klientów detalicznych, ze szczególnym uwzględnieniem klientów masowych, jak i klientów korporacyjnych. Ponieważ Bank nie planuje prowadzenia agresywnej polityki cenowej, głównym silnikiem wzrostu depozytów będą zwiększone wydatki marketingowe. Wzrost liczby depozytów będzie wykorzystywany w celu zwiększenia płynności Banku i zmiany źródeł finansowania, jako że w latach 2009-2010 Bank zamierza ograniczyć kwotę środków pozyskiwanych z grupy.
- Zwiększenie efektywności procesów biznesowych funkcjonujących w Banku po połączeniu, w tym koncentracja na zapewnieniu efektywności działań sprzedażowych.

Zgodnie z wolą akcjonariusza większościowego i jego zobowiązaniem wobec Komisji Nadzoru Finansowego, 31 lipca 2009 roku z sukcesem zostało przeprowadzone połączenie Fortis Bank Polska SA z Dominet Bankiem S.A., zakończone z jednoczesną fuzją prawną i operacyjną. W wyniku połączenia pozycja Banku na rynku polskim uległa zmianie – Fortis Bank Polska SA z banku obsługującego do tej pory głównie klientów korporacyjnych oraz zamożnych klientów indywidualnych, stał się bankiem uniwersalnym o szerszym niż dotychczas profilu działalności. Za obszary strategiczne dla realizacji długofalowych celów rozwojowych Banku uznawane są poniższe segmenty:

- Segment Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP), jak również osoby wykonujące wolne zawody („profesjonaliści”) - przede wszystkim ze względu na potencjał ww. segmentów w zakresie przychodów oraz doświadczenie Banku w obsłudze tych segmentów.
- Segment Klientów Masowych, przede wszystkim ze względu na potencjał tego segmentu na polskim rynku oraz doświadczenie Dominet Banku w obsłudze tego segmentu.
- Korporacje.

Strategicznym celem Banku po połączeniu na najbliższe lata jest zwiększenie efektywności działań sprzedażowych. W tym celu:

- Bank będzie koncentrował się na rozwoju relacji z już pozyskanymi klientami zamiast ponoszenia wysokiego kosztu pozyskiwania nowych klientów. Priorytetem będzie sprzedaż krzyżowa (cross-selling) do istniejącej bazy klientów, ma ona na celu wzrost uproduktowania klientów, a poprzez to wzrost zarówno ich lojalności jak i dochodowości.
- Do wzrostu dochodowości na klientach przyczyni się również efektywne zarządzanie historycznym, niskomarżowym saldem kredytowym zarówno w odniesieniu do Klientów Instytucjonalnych, jak i Indywidualnych.
- W zakresie kanałów dystrybucji, istotne jest wdrożenie wielokanałowej, zintegrowanej sieci dystrybucji oferty produktowej opartej na ogólnokrajowej sieci placówek i wspieranej przez kanały

elektroniczne, Call Center oraz placówki partnerskie. Priorytetowo traktowana będzie bankowość internetowa (w zakresie systemu bankowości internetowej Bank bazować będzie na dzisiejszych, zaawansowanych już rozwiązaniach).

- Rozwój sieci oddziałów własnych w celu realizacji strategii bliskości wobec klienta, przy czym dynamika otwierania nowych oddziałów będzie uzależniona od warunków rynkowych oraz wyników finansowych Banku. Strategia Banku zakłada regularny monitoring dochodowości oddziałów i eliminację placówek, które nie będą zapewniały wymaganych wyników. Z uwagi na bieżące wyniki finansowe Bank ograniczył w horyzoncie krótkoterminowym uruchamianie nowych placówek.

W obszarze bankowości korporacyjnej i bankowości prywatnej strategia i pozycjonowanie Banku nie uległy zmianie w wyniku połączenia. Zachowane zostały również w obecnym kształcie relacje z pozostałymi podmiotami zależnymi oraz innymi podmiotami w ramach grupy Fortis Bank SA/NV, w tym oferującymi w Polsce usługi, z dziedzin bankowości, leasingu i zarządzania aktywami, skierowanych do klientów indywidualnych, podmiotów gospodarczych oraz sektora publicznego.

W ramach integracji grupy BNP Paribas w Polsce w obszarze bankowości korporacyjnej wprowadzony zostanie nowy podział kompetencji pomiędzy Oddziałem BNP a Bankiem. Nowy podział zapewni przejrzystość działania i brak konkurencji między jednostkami grupy BNP Paribas w Polsce. Podział kompetencji będzie oparty na następujących założeniach:

- Produkty związane z Bankowością Transakcyjną, Trade Finance, proste produkty kredytowe i proste produkty skarbowe będą oferowane przez Bank dla wszystkich klientów;
- Produkty bankowości inwestycyjnej (tj. np. structured finance, doradztwo przy fuzjach i przejęciach, zaawansowane instrumenty pochodne i produkty skarbowe) będą oferowane przez Oddział BNP wybranym klientom w Polsce.

W związku z nowym podziałem kompetencji pomiędzy jednostki organizacyjne grupy BNP Paribas w Polsce w ciągu 2010 r. nastąpi również przeniesienie, części klientów (umów dot. produktów, z których korzystają ci klienci), za ich zgodą, z Oddziału BNP do Banku. Po przeniesieniu klienci ci będą obsługiwani w Banku przez Doradców.

Bank zamierza wzmocnić swoją pozycję na rynku bankowości detalicznej. Bank pozycjonuje się jako Bank przyjazny i uniwersalny, wspierający aspirujących klientów w budowaniu ich przyszłości, oferując im usługi i doradztwo finansowe w przyjaznym i nowoczesnym otoczeniu. Bank planuje różnicować strategię działania w odniesieniu do poszczególnych segmentów klientów, koncentrując się na aktywnym pozyskiwaniu nowych klientów z segmentu Mass Retail, a także Profesjonalistów i Małych Przedsiębiorstw. Zakłada się znaczący wzrost liczby klientów w ciągu najbliższych 5 lat. W przypadku klientów Affluent, połączony Bank przyjmie strategię zwiększania liczby posiadanych produktów przez obecnych klientów oraz budowania ich lojalności.

W zakresie cross-sellingu istotne będzie wykorzystanie potencjału detalicznych klientów masowych i aktywna sprzedaż do klientów tego segmentu. Drugim obszarem koncentracji działań będzie cross-selling pomiędzy różnymi segmentami klientów w Banku – na przykład rozwój współpracy z Klientem firmowym równoległe w zakresie finansów firmowych oraz osobistych.

Rozwój oferty produktowej zakłada:

- zrewidowanie oferty kont i pakietów dla klientów indywidualnych i firm, w tym uzupełnienie tradycyjnej oferty o szeroki zakres usług assistance
- konkurencyjne warunki oferowania kredytów hipotecznych
- rozwój oferty kredytów samochodowych oraz kart kredytowych.

Bank zamierza promować koncepcję odpowiedzialnego kredytowania biorąc pod uwagę całość relacji z Klientem.

W ramach zmian organizacyjnych w Banku utworzona została, zgodnie z modelem przyjętym w grupie BNP Paribas, nowa linia biznesowa Personal Finance. Celem utworzenia linii Personal Finance jest stworzenie w Banku wyspecjalizowanego centrum kompetencji odpowiedzialnego za produkty Personal Finance oraz wykorzystanie wiedzy i doświadczeń w tym obszarze w ramach grupy BNP Paribas. Linia stanowi samodzielne centrum specjalizujące się w obszarze finansowania klientów, odpowiedzialne za rozwój produktów, zarządzanie (przyznawanie i windykacja) portfelem kredytów gotówkowych, kredytów

samochodowych oraz kart kredytowych dla klienta indywidualnego. W zakresie sprzedaży oraz kanałów dystrybucji linia Personal Finance odpowiedzialna jest za zarządzanie sprzedażą w kanałach zewnętrznych (tj. dilerzy samochodowi, komisje samochodowe, pośrednicy finansowi) oraz sprzedażą z wykorzystaniem kanałów alternatywnych (tj. centrum telefoniczne, internet, droga pocztowa). Ponadto linia Personal Finance będzie współpracować z linią biznesową Retail Banking poprzez sprzedaż swoich produktów w sieci oddziałów własnych i partnerskich.

Bank nadal współpracuje w zakresie pośrednictwa w wykonywaniu rozliczeń oraz innych usług finansowych na rzecz zagranicznych oddziałów Fortis Bank SA/NV. Bank będzie kontynuował współpracę z Fortis Investments w zakresie sprzedaży usług oferowanych przez zagraniczne fundusze inwestycyjne.

W konsekwencji formalno – prawnej fuzji z Dominet Bankiem i jednoczesnego połączenia systemów operacyjnych obu banków, Bank prowadzi projekt optymalizacji funkcjonowania. Kolejnym krokiem służącym zwiększeniu efektywności operacyjnej Banku jest integracja dotychczasowych funkcji i operacji realizowanych przez centralę Dominet Banku w Lubinie ze strukturami operacyjnymi Fortis Banku Polska SA. W wyniku projektu nastąpi redukcja zatrudnienia, która w okresie: od czwartego kwartału 2009 do drugiego kwartału 2010 roku może objąć w całym Banku 361 osób.

Działania prowadzące do zwiększenia efektywności pracy Banku mają służyć poprawie wyników finansowych Grupy Kapitałowej Fortis Banku Polska. Stanowią one jednocześnie część programu postępowania naprawczego przygotowywanego zgodnie z art. 142 Prawa bankowego, który został złożony do Komisji Nadzoru Finansowego. Najważniejszymi założeniami programu jest podjęcie działań zapewniających właściwą kontrolę ryzyka w różnych obszarach działalności Banku, zapewnienie źródeł pokrycia strat, stabilny wzrost jego portfela kredytowego i podniesienie efektywności w obszarze zarządzania kosztami, w szczególności po integracji z Dominet Bankiem, czego planowanym efektem będzie osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego.

W szczególności Bank podjął działania zmierzające do ograniczenia ryzyka kredytowego związanego z posiadanymi przez Bank kontraktami terminowymi w szczególności opcjami walutowymi oraz transakcjami wymiany walut forward. Bank prognozuje, że w perspektywie roku 2010 zidentyfikowane ryzyko kredytowe będzie miało nadal istotny wpływ na wyniki finansowe Banku.

Bank utrzymuje silną pozycję kapitałową. Kwota kapitałów własnych wzrosła we wrześniu 2009 roku o 440,7 mln PLN w wyniku dokapitalizowania przez spółkę matkę. Niemniej wynikający z tego wzrost podstawowych funduszy własnych został w znacznej mierze wykorzystany (jeszcze w roku 2009) na pokrycie strat. Założenia programu naprawczego przewidują osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego oraz, zgodnie z zapisami art. 142 ust. 4 ustawy Prawo bankowe, stopniowy wzrost kapitałów własnych z tytułu przeniesienia wyniku finansowego na kapitały zapasowe (Bank nie planuje w horyzoncie do roku 2012 wypłaty dywidendy). Na koniec roku 2009 r. współczynnik wypłacalności Banku osiągnął poziom 13,39%, czyli istotnie przekracza minimalny poziom 8% wymagany przez Prawo bankowe.

Rada Nadzorcza i Zarząd realizują politykę niepodawania do publicznej wiadomości prognozy wyników na rok 2010.

7. OPIS PODSTAWOWYCH RODZAJÓW RYZYKA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM

Mając na względzie cele nadrzędne Banku, jakimi są ochrona depozytów klientów i zabezpieczenie płynności, Fortis Bank Polska SA przywiązuje dużą wagę do monitorowania i ograniczania ryzyk występujących w działalności Banku i podmiotu zależnego.

Profil ryzyka Banku po połączeniu Fortis Banku Polska SA i Dominet Banku SA jest pochodną typu działalności biznesowej prowadzonej dotychczas przez oba banki. W 2009 roku prowadzono intensywne prace nad poprawą jakości zarządzania ryzykiem oraz wdrożeniem bardziej konserwatywnego podejścia do polityki sprzedażowej w zakresie pożyczek i kredytów oraz instrumentów finansowych.

System zarządzania ryzykiem obejmuje Radę Nadzorczą, Zarząd, komitety oraz Departamenty obszaru ryzyka.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku, w szczególności sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, ocenia jego adekwatność i skuteczność oraz zatwierdza procedury w tym zakresie.

Zarząd Banku odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywanie przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów. Zarząd Banku jest wspomagany przez komitety.

Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet Ryzyka i ALM) pełni podstawową rolę w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem rynkowym i zarządzania aktywami i pasywami, a także w zakresie strategicznych aspektów zarządzania ryzykiem kredytowym i zarządzania ryzykiem operacyjnym. Przewodniczącym Komitetu Ryzyka i ALM jest wiceprezes zarządu Fortis Banku Polska SA nadzorujący obszar zarządzania ryzykiem.

Komitet Ryzyka i ALM jest uprawniony do powoływania komitetów wspierających jego prace i delegowania uprawnień na te komitety. W ramach tej kompetencji funkcjonują: Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Ryzykiem Płynności, Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego, Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Tworzenia Rezerw, Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, Komitet ds. Bezpieczeństwa Informacji.

We wrześniu 2009 roku powołany został ogólny Komitet Kredytowy, którego Przewodniczącym jest wiceprezes zarządu nadzorujący obszar zarządzania ryzykiem w Banku. Komitet Kredytowy jest organem uprawnionym do podejmowania decyzji kredytowych w Fortis Banku Polska SA do poziomu wyznaczonego przez maksymalny limit kredytowy ustalony przez Radę Nadzorczą Banku.

Do głównych zadań komitetu należy podejmowanie decyzji dotyczących:

- udzielenia, zwiększenia, zmniejszenia, odnowienia kredytu i innych produktów obciążonych ryzykiem kredytowym, ustanowienia zabezpieczeń prawnych kredytów, zasadnicze zmiany warunków (w tym zmiany prawnych zabezpieczeń) kredytów, nadania/zmiany klasyfikacji ryzyka/ratingu;
- restrukturyzacji, zawarcia ugody, przeniesienia z ewidencji bilansowej do pozabilansowej.
- zmian warunków decyzji lub umowy kredytowej, nie wpływających w zasadniczy sposób na zmianę relacji kredytowych między klientem a Bankiem.

Decyzje kredytowe dotyczące przypadków, w których nie zostaje przekroczony określony limit wartości progowej mogą być podejmowane przez właściwe podkomitety kredytowe (międzynarodowy i krajowy) działające w Banku na mocy *Regulaminu podejmowania decyzji kredytowych w Fortis Bank Polska SA* zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą Banku.

Na szczeblu Rady Nadzorczej funkcjonuje Komitet Audytu, którego główne zadania to monitorowanie jakości systemu kontroli wewnętrznej oraz ocena rzetelności informacji finansowych. W szczególności Komitet Audytu ocenia procesy związanych z ryzykiem działalności Banku i środowiskiem kontroli, nadzoruje proces sprawozdawczości finansowej oraz ocenia procesy kontroli wewnętrznej i zewnętrznej.

Kluczową rolę w systemie monitorowania i zarządzania ryzykiem pełni Obszar Ryzyko, a także Departament Audytu oraz Departament ds. Zapewnienia Zgodności.

W 2009 roku przeprowadzono w kilku etapach reorganizację obszaru zarządzania ryzykiem, co znalazło odzwierciedlenie w zmienionej strukturze organizacyjnej. Na czele skonsolidowanego obszaru ryzyka stanął Philippe Van Hellemont, wiceprezes zarządu Banku i Country Chief Risk Officer. Od 15 października 2009 roku w skład Pionu Ryzyka wchodziły trzy pionki skupiające w sobie działalność operacyjną: Pion Ryzyka Kredytowego Klientów Indywidualnych, Pion Kredytów Małych i Średnich Przedsiębiorstw (SME), Pion Kredytów Międzynarodowych i Dużych Ekspozycji oraz Restrukturyzacji i Windykacji oraz dwa pionki działające w wymiarze strategii ryzyka: Pion Strategii, Raportowania i Kontroli Ryzyka Kredytowego, Pion Zintegrowanego Zarządzania Ryzykiem. Wdrażane zmiany miały bezpośredni wpływ na proces związany z oceną zdolności kredytowej oraz podejmowania decyzji kredytowych dla klientów korzystających z finansowania w Banku.

Bank identyfikuje, mierzy, monitoruje oraz zarządza wszystkimi ryzykami występującymi w jego działalności.

Bank dzieli procesy monitoringu, kontroli i zarządzaniem ryzykiem na następujące kategorie:

- ryzyko kredytowe
- ryzyko płynności
- ryzyko walutowe
- ryzyko stopy procentowej
- ryzyko kontrahenta
- ryzyko operacyjne
- ryzyko biznesowe, w tym:
  - ryzyko strategiczne
  - ryzyko utraty reputacji

Zarząd Banku określa politykę ryzyka i przyjmuje zasady kontroli i zarządzania ryzykiem, określa politykę ustanawiania limitów dla wszystkich odpowiednich rodzajów ryzyka, a także procedury kontroli ryzyka.

7.1. Ryzyko płynności, stopy procentowej, walutowe

Bank definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań płatniczych, pozyskiwania alternatywnych do aktualnie posiadanych funduszy, generowania dodatniego salda przepływów gotówkowych w określonym horyzoncie czasowym.

Rynkowe ryzyko stopy procentowej to ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku lub kapitałów Banku, na skutek jednej z następujących przyczyn:

- odmiennego sposobu uzależnienia oprocentowania aktywów banku i finansujących ich zobowiązań od stawek rynkowych (ryzyko niedopasowania);
- zmian rynkowych stóp procentowych, które mają wpływ na wartość godziwą otwartych pozycji Banku (ryzyko zmienności stóp procentowych) lub
- realizacji przez klientów opcji wbudowanych w produkty bankowe, które mogą być realizowane w następstwie zmian rynkowych stóp procentowych (ryzyko opcji klienta).

Rynkowe ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian wyniku finansowego Banku, na skutek zmiany rynkowych kursów wymiany walut spot.

Bank monitoruje ryzyko płynności, ryzyko walutowe i ryzyko stóp procentowych za pomocą wielowymiarowego systemu limitów i raportów.

System limitów jest nałożony na większość analizowanych parametrów ryzyka płynności, walutowego i stopy procentowej. Limity są ustalane w taki sposób, aby:

- Został zachowany pożądany profil rynkowego ryzyka, ustanowiony w strategiach Banku

- Ustalone przez Bank limity nie przekraczały limitów, o ile istnieją, ustanowionych dla tych samych portfeli i rodzaju ryzyk przez Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli.

W przypadku przekroczenia limitu, jednostka odpowiedzialna za utrzymanie raportowanych wartości poniżej danego limitu jest zobowiązana do podjęcia działań umożliwiających zmniejszenie wartości danego ryzyka zgodnie z istniejącymi w Banku procedurami.

System informacyjny Banku, rozwijany jest w taki sposób, aby Bank mógł codziennie, w pełni automatycznie monitorować, analizować i raportować poziom ryzyka płynności, walutowego i rynkowego ryzyka stopy procentowej. Ponadto, system informacyjny, zapewnia gromadzenie (historyzację) danych, o operacjach i transakcjach na stopę procentową, wartościach indyktorów różnego rodzajów ryzyk oraz stawek rynkowych.

Celem polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem jest zapewnienie, aby pracownicy odpowiedzialni za nadzór i obsługę procesów zarządzania ryzykiem, charakteryzowali się wysokim morale oraz posiadali ugruntowaną wiedzę praktyczną i teoretyczną dotyczącą wykonywanych czynności.

Bank w swojej polityce przyjmuje zasadę, iż funkcje biznesowe (bezpośrednie zawieranie transakcji), operacyjne (np. księgowanie transakcji, rozliczanie transakcji), kontrolne (pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka), wchodzące w skład procesu zarządzania ryzykiem walutowym, stopy procentowej i płynności, są realizowane przez jednostki wzajemnie oddzielone organizacyjnie i podlegające różnym członkom Zarządu.

Polityka wyraźnego odseparowania funkcji:

- Biznesowych i operacyjnych od funkcji kontroli poziomu ryzyka - ma na celu zapewnienie, iż jakość kontroli poziomu ryzyka walutowego i stopy procentowej nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów oraz, że wyniki kontroli wskazujące na zbyt wysoki poziom ryzyka spotkają się z właściwą reakcją kierownictwa Banku,
- operacyjnych od funkcji biznesowych – ma na celu zapewnienie, iż jakość procesów operacyjnych, nie obniży się na skutek wewnętrznego konfliktu interesów.

Bank posiada polityki w zakresie kontroli ryzyka i zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz postępowania w przypadku zaistnienia zdarzeń kryzysowych. Polityki te, w naturalny sposób, odnoszą się również do procesów dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym i stopy procentowej.

7.2. Ryzyko kontrahenta

Ryzyko kontrahenta jest to ryzyko braku regulacji zobowiązań kontrahenta wynikających z zawartych kontraktów zaliczanych do portfela handlowego Banku. Ryzyko kontrahenta jest związane z ekspozycjami, które są narażone na działanie czynników rynkowych takich, jak poziom stóp procentowych i kursy wymiany walut. W wyniku oddziaływania czynników rynkowych na transakcje skala ekspozycji może się zmieniać w czasie generując ryzyko kredytowe w momencie niewypłacalności klienta. Aktualna wysokość ekspozycji zależy od wyceny kontraktów oraz narzutu uzależnionego od typu transakcji, typu klienta, dat rozliczenia.

Na koniec grudnia 2009 roku kalkulacja ryzyka kontrahenta obejmowała następujące typy transakcji zaliczanych do portfela handlowego Banku:

- transakcje wymiany walut
- transakcje wymiany stopy procentowej
- opcje wymiany walut
- opcje wymiany stopy procentowej

Wyceniając transakcje wymiany walut (FX forward) oraz opcje wymiany walut Bank dokonał korekty wartości godziwej tych instrumentów o wpływ ryzyka kredytowego, którego istotność znacząco zwiększyła się w obecnych warunkach rynkowych.

Wyznaczenie korekty wartości godziwej instrumentów finansowych z tytułu ryzyka kredytowego odbywa się poprzez ocenę przepływów pieniężnych generowanych przez klientów mogących pokryć wycenę instrumentów pochodnych. Oszacowana w ten sposób zdolność klientów do uregulowania swoich zobowiązań porównywana jest z wielkością ekspozycji klientów uwzględniających transakcje zawarte z

innymi bankami. Ujemna różnica między tymi wielkościami koryguje wartość godziwą instrumentów finansowych.

7.3. Ryzyko operacyjne i biznesowe

Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym to ciągłe procesy identyfikacji, analizy, monitorowania, kontroli oraz ograniczania ryzyka operacyjnego, z uwzględnieniem wskazania zakresów odpowiedzialności za te procesy na różnych szczeblach organizacyjnych Banku. Ryzyko operacyjne jest ryzykiem podstawowym, wpisanym w działalność Banku, które rośnie wraz ze stopniem złożoności organizacji, stosowanych systemów oraz oferowanych produktów i usług.

Bank przyjął dla potrzeb zarządzania ryzykiem operacyjnym definicję zaproponowaną przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, zgodnie z którą ryzyko operacyjne należy rozumieć jako ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub z zagrożeń zewnętrznych. W zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne oraz ryzyko braku zgodności.

Strategia i polityka Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym opisane zostały w przyjętym przez Bank dokumencie „Strategia i polityka ryzyka operacyjnego i ryzyka biznesowego Fortis Bank Polska SA”.

Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania ryzykiem operacyjnym, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału oraz stabilność wyniku finansowego Banku.

Zarząd Banku dokonuje okresowej oceny realizacji założeń strategii w zakresie zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku. W tym celu Zarząd Banku jest regularnie informowany o skali i rodzajach ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, jego skutków i metod zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bieżącym badaniem ryzyka operacyjnego oraz rozwojem i doskonaleniem adekwatnych technik jego kontroli zajmuje się wyspecjalizowana komórka organizacyjna, Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, wchodzący w skład Pionu Zintegrowanego Zarządzania Ryzykiem. Dodatkowo, za koordynację procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w jednostkach organizacyjnych skupionych w Pionie Operacji i Wsparcia Biznesu, odpowiedzialny jest Koordynator ds. Ryzyka Operacyjnego w TOPS. Natomiast określanie i realizacja strategii Banku w zakresie ubezpieczeń, jako metody ograniczania ryzyka stanowi kompetencję Zespołu Transferu Ryzyka w Departamencie Administracji i Ochrony.

Bank precyzyjnie określa podział obowiązków w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, dostosowany do istniejącej struktury organizacyjnej Banku, z uwzględnieniem ewidencji strat operacyjnych oraz monitorowania, ograniczania i raportowania poziomu ryzyka operacyjnego.

Rejestracja strat operacyjnych pozwala na efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Prowadzona przez Bank polityka, dotycząca sposobu rejestracji strat operacyjnych, ma umożliwić sprawne i wolne od błędów, rejestrowane wszystkich strat operacyjnych. Proces ewidencji strat jest nadzorowany przez Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, który również prowadzi dokumentację merytoryczną zawartości baz zarejestrowanych danych i odpowiada za jakość i kompletność tych danych.

Bank przywiązuje szczególną uwagę do procesów identyfikacji i oceny przyczyn bieżącej ekspozycji na ryzyko operacyjne w obrębie produktów bankowych, zmniejszania poziomu ryzyka operacyjnego poprzez poprawę procesów wewnętrznych, a także do ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego wprowadzaniu nowych produktów i usług. W związku z tym każda strata operacyjna jest klasyfikowana z uwzględnieniem typu zagrożeń operacyjnych, przyczyny powstania ryzyka operacyjnego, istnienia ryzyka powiązanego, konsekwencji księgowych oraz ewentualnego zaistnienia roszczenia zgłoszonego przez osoby trzecie.

Polityka Banku stanowi, że straty operacyjne alokowane są na linie biznesowe. Naczelną ideą alokacji, jest zapewnienie, aby kierownictwo linii biznesowych było bezpośrednio zainteresowane jakością kontroli i efektywnością ograniczania ryzyka operacyjnego, towarzyszącego obsłudze poszczególnych produktów.

Bieżącemu monitorowaniu pod kątem ekspozycji na ryzyko operacyjne podlegają obszary ryzyka o kluczowym znaczeniu dla produktów oferowanych przez Bank. W tym celu Bank kontroluje poziom ryzyka operacyjnego przy użyciu zdefiniowanych Kluczowych Wskaźników Ryzyka, czyli mierzalnych wartości umożliwiających bieżące monitorowanie zmian profilu ryzyka operacyjnego, analizę trendu zmian ekspozycji

na ryzyko oraz wczesne wykrycie wzrostu poziomu zagrożenia operacyjnego dla wskazanych obszarów działalności Banku.

Bank dokonuje okresowej weryfikacji skuteczności funkcjonowania wdrożonego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz jego adekwatności do aktualnego profilu ryzyka Banku. Kontrola i regularne przeglądy systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym są dokonywane przez Departament Audytu, niezależny pod względem operacyjnym i zatrudniający kompetentny, odpowiednio wyszkolony personel. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Do wyliczenia wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (ang. Basic Indicator Approach).

W ramach zarządzania ryzykiem prawnym Departament Prawny ds. Obsługi Klientów Korporacyjnych oraz Departament Prawny ds. Obsługi Klientów Detalicznych oraz Funkcji Wspierających monitorują i analizują w/w obszary oraz informują Departament ds. Zapewnienia Zgodności i Departament Audytu o zauważonych ryzykach i nieprawidłowościach.

Bank realizuje działania zmierzające do utworzenia zintegrowanego systemu zarządzania ciągłością pracy, który umożliwi identyfikację potencjalnych zagrożeń dla organizacji oraz oszacowanie przewidywalnego wpływu, jaki zagrożenia te mogłyby wyrzucić na istniejące w Banku procesy, w przypadku ich wystąpienia.

Zasady zarządzania ciągłością działania Banku opisano w wewnętrznych regulacjach: „Zarządzanie kryzysowe w Fortis Bank Polska SA” oraz „Polityka utrzymania ciągłości działania Banku”.

W Banku funkcjonuje wyspecjalizowany Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku, utworzony jako ciało zatwierdzające, które ma na celu wspieranie Zarządu Banku w efektywnym zarządzaniu ciągłością działania Banku.

Bank realizuje analizy dotyczące utrzymania ciągłości działania i wskazujące na konieczność zabezpieczenia danego obszaru, a następnie opracowuje plany zachowania ciągłości, które precyzują działania, jakie należy podjąć w celu przywrócenia funkcji biznesowych przed, w trakcie i po ustaniu zdarzenia kryzysowego.

Ryzyko braku zgodności

Za jeden z kluczowych czynników warunkujących sprawne funkcjonowanie i realizację przyjętej misji i strategii działania, Bank uznaje swój wizerunek i zaufanie, które systematycznie budowane jest w relacjach z klientami, kontrahentami, akcjonariuszami oraz pracownikami. Jako jedno z podstawowych zagrożeń dla dobrej reputacji i wizerunku uznaje się niezgodność działania Banku i jego pracowników z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, jak i wewnętrznych regulacji.

Dążąc do zapewnienia bezpieczeństwa i stabilności działalności, w szczególności przez wykluczenie lub ograniczenie ryzyka braku zgodności, a tym samym i sankcji prawnych, strat finansowych lub utraty dobrej reputacji, istotnych dla obecnej i przyszłej pozycji Banku wobec jego konkurentów i w odbiorze publicznym, opracowana została „Polityka zarządzania przez Fortis Bank Polska S.A. ryzykiem braku zgodności”. Jednocześnie wdrożone zostały procesy monitorowania, identyfikacji i analizy zgodności regulacji wewnętrznych Banku oraz praktyki bankowej i postępowania osób zatrudnionych w Banku z obowiązującymi przepisami. Nad tymi procesami pieczę sprawuje Departament ds. Zapewnienia Zgodności.

Bank opracował wewnętrzną Politykę Akceptacji Klienta, wdrażając tym samym niezbędne oprogramowanie informatyczne, służące do weryfikacji obsługiwanych klientów, pod kątem występowania na listach podmiotów sankcjonowanych i dostosowując Bank do wymogów nowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, co wpisuje się w zarządzanie ryzykiem braku zgodności.

Polityka Bezpieczeństwa

Koncentrując się na minimalizacji ryzyka, Bank uwzględnia potrzebę zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa aktywów oraz informacji w aspekcie prawnym i biznesowym.

Bank, mając na uwadze, iż usługi finansowe wymagają specjalistycznej wiedzy oraz stałego dostępu do rzetelnych danych, a wiarygodne informacje stanowią czynnik decydujący o pozycji rynkowej podmiotu finansowego, szczególną uwagę zwraca na rozwiązania systemowe, których celem jest ochrona informacji przed zagrożeniami w sposób ciągły i właściwy.

Rozwiązaniem systemowym pozwalającym na doskonalenie, monitoring i kontrolę obszaru bezpieczeństwa informacji na każdym poziomie zarządzania Banku, jest System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (SZBI). System oparty jest na podejściu procesowym w aspekcie implementowanych zabezpieczeń.

Zaprojektowane i realizowane systemowe podejście do bezpieczeństwa informacji, w aspekcie implementowanych zabezpieczeń, warunkowane jest potrzebą ciągłego doskonalenia produktów i usług realizowanych dla klienta.

Działania systemowe, polegające na analizie ryzyka, klasyfikacji informacji, zarządzaniu incydentami, zcentralizowanym zarządzaniu i kontroli dostępu do systemów IT, a także zarządzaniem zmianą, usystematyzowanym procesie ciągłości działania, standardach wymiany i dostępu do informacji, standardzie zabezpieczeń mienia, prowadzą do kompleksowego podejścia do problemu bezpieczeństwa informacji.

W 2009 r w procesie nadzoru Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji wykonanego przez audytora zewnętrznego Fortis Bank Polska SA, został poddany ponownej ocenie zgodności Systemu z wymaganiami międzynarodowego standardu ISO/IEC 27001.

Audyt przebiegł pomyślnie, a jego efektem jest podtrzymanie Certyfikacji Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji Fortis Bank Polska w pełnym zakresie normy ISO /IEC 27001 na kolejny 2010 rok.

Fortis Bank Polska realizuje schemat działań w ramach SZBI poprzez Politykę Bezpieczeństwa Informacji oraz polityki obszarowe wchodzące w skład Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, tj. Politykę Bezpieczeństwa Teleinformatycznego, Politykę Bezpieczeństwa Fizycznego, Politykę zarządzania przez Bank ryzykiem braku zgodności, Politykę Bezpieczeństwa Danych Osobowych, Politykę Utrzymania Ciągłości Działania Banku, Zarządzania kryzysowego.

Dla celów planowania i wdrażania działań korygujących i zapobiegawczych, w Banku funkcjonuje system gromadzenia danych o incydentach.

System ten pozwala na budowanie bazy wiedzy o zagrożeniach i podatnościach, mających wpływ na poufność, dostępność i rzetelność informacji oraz danych przetwarzanych w Banku.

Powyższe działania w swoim założeniu przyczyniają się do obniżania ryzyka utraty dostępności, rzetelności i poufności informacji, poprzez przewidywanie i zapobieganie czynnikom ujemnym, mającym odzwierciedlenie w jakości oferowanych produktów i usług.

Koordinacja procesu bezpieczeństwa informacji w Banku, realizowana jest przez Departament Transferu Ryzyka i Bezpieczeństwa Informacji, Komitet ds. Bezpieczeństwa Informacji oraz jednostki merytoryczne realizujące zadania w poszczególnych obszarach BI: Pion Technologii i Systemów Informatycznych, Pion Nieruchomości, Zakupów i Administracji, Departament ds. Zapewnienia Zgodności, Pion Zintegrowanego Zarządzania Ryzykiem oraz Pion Zarządzania Kapitałem Ludzkim.

Mając na uwadze wzrost zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń noszących znamiona nadużycia lub przestępstwa, wymierzonych przeciwko aktywom Banku i jego klientów, a także stale doskonalone modus operandi takich zdarzeń, Bank rozszerzył i udoskonalił procesy przeciwdziałania, wykrywania i badania tego typu przypadków. W zakresie w.w. kompetencji działa Departament ds. Przeciwdziałania Przystępstwu i Nadużyciom, realizujący zadania w oparciu o ścisłą współpracę z instytucjami rynku finansowego w Polsce.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko poniesienia strat o charakterze materialnym i niematerialnym w wyniku zmian w otoczeniu konkurencyjnym, w którym działa Bank, bieżącej działalności biznesowej lub niewłaściwych decyzji biznesowych. Ryzyko biznesowe zazwyczaj wynika z czynników zewnętrznych, jednak może być ograniczane przez efektywne działania zarządcze.

W obszarze ryzyka biznesowego Bank identyfikuje ryzyko strategiczne i ryzyko utraty reputacji.

Ryzyko strategiczne należy rozumieć jako ryzyko negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych podjęciem przez kadrę zarządzającą decyzji dotyczących zarówno wyboru strategii biznesowych, jak również metody ich realizacji, z uwzględnieniem umiejętności efektywnego reagowania na czynniki zewnętrzne.

Utratę reputacji Banku należy rozumieć jako zagrożenie, które może zaszkodzić potencjałowi biznesowemu oraz negatywnie wpłynąć na skalę działalności zarówno samego Banku jak i innych jednostek grupy BNP

Paribas Fortis. Ryzyko utraty reputacji może mieć istotny wpływ na obecne i przyszłe przychody i zdolność pozyskiwania kapitału, co bezpośrednio wynika z negatywnego postrzegania instytucji przez opinię publiczną. Ryzyko to wpływa także na możliwość nawiązywania nowych relacji lub kontynuowania świadczenia usług obecnym klientom.

Ryzyko utraty reputacji to ryzyko utraty przez Bank wizerunku solidnego partnera biznesowego skutkujące pogorszeniem się lub utratą zaufania klientów, akcjonariuszy, kontrahentów lub regulatorów, będącego na przykład wynikiem niewłaściwych działań samego Banku lub jego pracowników, zaangażowania się Banku w niejasne relacje biznesowe czy też konsekwencją przegranych spraw sądowych.

Ocena ryzyka biznesowego wykonywana jest przez Bank w ramach regularnie (corocznie) przeprowadzanych sesji Kontroli i Samooceny Ryzyka, z uczestnictwem członków Zarządu Banku oraz zaproszonych reprezentantów wyższej kadry zarządzającej Banku. Podczas tej sesji Bank wyznacza kwotę kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka biznesowego zgodnie z aktualnie przyjętą przez Bank metodologią.

Bank zarządza ryzykiem biznesowym poprzez ciągłe procesy monitorowania i analizy podjętych decyzji biznesowych w odniesieniu do efektów ich realizacji oraz zmian w otoczeniu rynkowym. Strategią Banku jest wprowadzenie i utrzymanie wysokiego poziomu standardów zarządzania i oceny ryzyka operacyjnego oraz biznesowego, gwarantujących bezpieczeństwo depozytów klientów i kapitału a także stabilność wyniku finansowego Banku.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe definiuje się jako ryzyko dotyczące zysku lub kapitału, wynikające z niespełnienia przez zobowiązanego warunków umowy lub z postępowania w inny, niezgodny z umową sposób. Ryzyko to występuje niezależnie od formy finansowania, a głównym źródłem tego ryzyka jest brak zdolności klienta do wywiązania się ze swoich zobowiązań wobec Banku.

W procesie kredytowym Banku funkcje pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów kredytowych oraz oceny ryzyka kredytowego są rozdzielone.

Filozofia zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku opiera się na koncepcji zintegrowanego systemu zarządzania. Podejście zintegrowane oznacza, że identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku, odbywa się w ramach wspólnej polityki kredytowej, jednolitej strategii oraz spójnych zasad, procedur, struktur i narzędzi w celu właściwego oszacowania i utrzymania adekwatności kapitałowej Banku w relacji do jego profilu ryzyka.

Podejście zintegrowane obejmuje wymiar operacyjny i strategiczny zarządzania ryzykiem kredytowym.

Strategiczne zarządzanie ryzykiem kredytowym dotyczy zarządzania na poziomie zagregowanym i jest powiązane z takimi aspektami działalności Banku jak: zarządzanie kapitałem i wartością Banku, polityką cenową, planowaniem i budżetowaniem.

Wymiar strategiczny skupia się na ryzyku w ujęciu portfelowym i obejmuje działania takie jak:

- implementacja polityki i strategii kredytowej Banku,
- budowa i rozwój systemów i narzędzi kredytowych (inżynieria kredytowa),
- monitoring i zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym,
- raportowanie kredytowe, kontrola kredytowa.

Operacyjne zarządzanie ryzykiem kredytowym skupia się na zarządzaniu z punktu widzenia pojedynczej ekspozycji lub kredytobiorcy, akcentując takie elementy jak identyfikacja, pomiar, monitorowanie i kontrola poszczególnych ryzyk kredytowych.

Na wymiar operacyjny składają się następujące czynności:

- analiza kredytowa i decyzje kredytowe,
- administracja kredytów,
- monitoring ryzyka indywidualnych ekspozycji kredytowych,

- restrukturyzacja,
- windykacja.

Analiza ryzyka kredytowego dokonywana jest na podstawie obowiązującej w Banku standardowej metodologii oceny. Analizie podlega zarówno ryzyko związane z danym produktem kredytowym jak i ryzyko łącznego zaangażowania kredytowego Banku wobec podmiotu, obejmującego wszystkie udzielone kredyty i produkty finansowe obciążone ryzykiem kredytowym.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego, Bank stosuje wewnętrzne procedury przyznawania i monitorowania kredytów. W Banku funkcjonuje kilkupoziomowy system analizy wniosków kredytowych i podejmowania decyzji kredytowych, który ma na celu zapewnienie maksymalnej obiektywności w procesie oceny wniosku i minimalizację ryzyka, związanego z zaangażowaniem kredytowym Banku. Model podejmowania decyzji kredytowych uwzględnia następujące kryteria: łączne zaangażowanie finansowe Banku wobec klienta, przynależność klienta do linii biznesowej, rating wewnętrzny, kategorię ryzyka kredytowego. Bank wprowadził również do stosowania zasady ustalania i monitorowania branżowych limitów koncentracji zaangażowań.

Główne założenia i zasady funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Banku są zawarte w *Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym w Fortis Bank Polska SA*, która uwzględnia wszystkie regulacje wydane przez nadzór bankowy, w tym zapisy Nowej Umowy Kapitałowej.

Polityka determinuje zasady i sposoby zarządzania ryzykiem kredytowym i obejmuje następujące obszary funkcjonalne Banku:

- proces udzielania kredytów w poszczególnych liniach biznesowych,
- procedury w zakresie monitorowania ekspozycji kredytowych na poziomie indywidualnym i portfelowym,
- zasady i kryteria jakościowe dotyczące stosowania prawnych zabezpieczeń kredytów,
- proces zarządzania kredytami trudnymi.

W obszarze identyfikacji i pomiaru ryzyka, Bank wykorzystuje miary obrazujące oczekiwane, nieoczekiwane i poniesione straty kredytowe, generowane przez portfel kredytowy. Są to:

- Straty poniesione, a nieujawnione, na które tworzony jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości (IBNR),
- Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości, na poniesione, zidentyfikowane straty,
- Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe,
- Rzeczywiste straty ekonomiczne,
- Straty oczekiwane,
- Straty nieoczekiwane.

Ocena wiarygodności kredytowej klientów komercyjnych banku (przedsiębiorstw) dokonywana jest w oparciu o system ratingowy Fortis Masterscale, zawierający 17 klas ratingowych dla oceny podmiotów wywiązujących się ze zobowiązań i 3 klasy ratingowe dla przypadków niewykonania zobowiązania (default). Stosowana w Banku aplikacja Rating Tool jest narzędziem, które zapewnia kontrolę prawidłowości i kompletności ratingu portfela kredytowego, archiwizuje ratingi historyczne w bazie danych i generuje raporty ratingowe. Ponadto dokonuje się walidacji wewnętrznej parametrów strat (LGD) dla portfela komercyjnego banku.

Bank w pełni przestrzega i monitoruje limity wynikające z Ustawy Prawo Bankowe określające wielkości koncentracji wierzytelności obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.

W celach monitoringu portfela kredytów hipotecznych mieszkaniowych przeprowadza się testy warunków skrajnych, w zależności od zdefiniowanych zmian takich parametrów rynkowych jak stopa procentowa, kursy wymiany walut czy średnie poziomy cen nieruchomości mieszkalnych.

Dodatkowo portfel ten podlega analizie pod kątem jego jakości. Analiza ta jest uzupełniana okresowymi badaniami wskaźników LTV i DTI, kluczowymi ze względu na politykę banku udzielania kredytów hipotecznych. Bank dokonuje również okresowych aktualizacji wartości nieruchomości mieszkaniowych stanowiących zabezpieczenie kredytów.

W celu standaryzacji procesu klasyfikacji i monitoringu ryzyka portfela kredytowego oraz archiwizowania danych dla celów modeli oceny ryzyka, Bank stosuje wewnętrzne narzędzia informatyczne. Dla celów monitoringu i windykacji należności przeterminowanych, Bank stosuje system WIND, a dla celów monitoringu, przeglądu portfela kredytowego oraz oszacowania utraty wartości ekspozycji kredytowych - Kartę Monitoringową.

Bank jest uczestnikiem systemu Bankowy Rejestr administrowanego przez Związek Banków Polskich oraz systemu Biura Informacji Kredytowej. Uczestnictwo w tych systemach wymiany informacji o klientach kredytowych banków pozwala na pełniejszą ocenę ryzyka kredytowego oraz przyspiesza proces analizy wniosków i podejmowania decyzji kredytowych.

Poprawa jakości zarządzania ryzykiem

W swojej strategii Bank zakłada dalsze prowadzenie działań zmierzających do zwiększenia jakości zarządzania ryzykiem, przede wszystkim w obszarze ryzyka kredytowego jak również ryzyka rynkowego poprzez przegląd aktualnych metodyk oceny ryzyk i ich modyfikację. Bank będzie również przeprowadzał regularne działania w celu poprawy efektywności monitoringu istniejących zaangażowań oraz zwiększenie jakości procesów restrukturyzacyjnych i windykacyjnych poprzez wdrożenie rozwiązania wspomagające proces monitorowania i zarządzania ryzykiem kredytowym Banku.

Głównym zadaniem wdrażanego systemu będzie automatyczne monitorowanie portfela produktów kredytowych Banku oraz wykrywanie i informowanie o nowych, niekorzystnych sytuacjach wpływających na zwiększenie ryzyka kredytowego. W sytuacji wystąpienia istotnego, określonego przez Bank, poziomu ryzyka system będzie automatycznie uruchamiał procesy zmierzające do jego ograniczenia lub całkowitego wyeliminowania.

Bank rozpoczął prace związane z przystąpieniem do systemu wymiany danych dotyczących zaangażowań klientów w zakresie obrotu instrumentami finansowymi, organizowanego i prowadzonego przez Biuro Informacji Kredytowej.

W 2009 roku znowelizowana została ustawa z dnia 29 lipca 2005 r.o obrocie instrumentami finansowymi implementująca zapisy Dyrektywy w sprawie rynków instrumentów finansowych (Markets in Financial Instruments Directive, MIFID), a następnie przepisy wykonawcze do tej ustawy. Bank prowadzi zintensyfikowane działania mające na celu dostosowanie swojej działalności do wymogów określonych w ww. przepisach. Zmiany mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa korzystania z usług finansowych, w szczególności usług inwestycyjnych przez klientów Banku.

Szczegółowe dane dotyczące zarządzania ryzykiem w Fortis Banku Polska SA oraz dane porównawcze za rok 2008 zostały zamieszczone w Nocie 31 w Sprawozdaniu finansowym.

8. UMOWY ZNACZĄCE DLA DZIAŁALNOŚCI BANKU

8.1. Umowy pomiędzy Fortis Bank Polska SA a Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA

W 2009 roku Fortis Bank Polska SA zawarł następujące umowy z Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA z siedzibą w Brukseli:

- W dniu 21 kwietnia 2009 roku podpisano umowę kredytową w sprawie zaciągnięcia przez Bank pożyczki podporządkowanej z Fortis Finance Belgium SCRL w kwocie 50 mln euro. Środki zostały uruchomione 22 kwietnia 2009. Umowę zawarto na 10 lat, tj. do 21 kwietnia 2019 roku. Okres odsetkowy został ustalony na 3 miesiące, oprocentowanie 3-miesięczny EURIBOR plus marża.
- Na podstawie aneksu z dnia 10 czerwca 2009 roku do powyższej umowy kredytowej, kwota pożyczki podporządkowanej została zmniejszona do 20 mln euro. W dniu 30 czerwca 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego wydała zgodę na zaliczenie tej pożyczki, w kwocie 20 mln EUR, jako zobowiązania podporządkowanego, do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego. Pozostałą część długu w wysokości 30 mln euro, Bank spłacił 23 czerwca 2009.
- W związku ze zmniejszeniem kwoty pożyczki podporządkowanej z Fortis Finance Belgium SCRL do 20 mln euro i spłatą pozostałej części długu w wysokości 30 mln euro, Rada Nadzorcza Banku podjęła w dniu 23 czerwca 2009 roku decyzję o emisji podporządkowanych obligacji imiennych. Oferta Fortis Banku Polska SA w sprawie nabycia przedmiotowych obligacji została przyjęta przez Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA. W dniu 29 czerwca 2009 roku została zawarta umowa subemisyjna pomiędzy stronami, określająca szczegółowo warunki emisji i nabycia obligacji przez obligatariusza. Emisja w całości została objęta przez Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA z siedzibą w Brukseli. Emisja została przeprowadzona w trybie subskrypcji prywatnej, 300 sztuk podporządkowanych obligacji imiennych o wartości nominalnej 100 000 EUR każda, z nieoznaczonym terminem wykupu. Zarząd Banku złożył wniosek do Komisji Nadzoru Finansowego o zaliczenie tych obligacji do funduszy własnych (uzupełniających) Banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego. W grudniu 2009 roku nastąpił wykup tych obligacji i w konsekwencji Bank złożył wniosek do Komisji Nadzoru Finansowego o wycofanie poprzedniego wniosku o wydanie zgody na zaliczenie tych obligacji do funduszy własnych.
- W dniu 29 grudnia 2009 roku podpisano umowę kredytową w sprawie udzielenia Bankowi przez Fortis Finance Belgium SCRL/CVBA linii kredytowej w wysokości 200 milionów euro. Uruchomienie kredytu nastąpiło w dniu 4 stycznia 2010 roku. Środki finansowe z kredytu przeznaczone zostaną na ogólne cele korporacyjne banku. Umowa zastąpiła umowę kredytową z dnia 7 grudnia 2007 roku, która wygasła 4 stycznia 2010 roku. Okres kredytowania wynosi 13 miesięcy od momentu uruchomienia kredytu. Oprocentowanie kredytu zostało ustalone w oparciu o stawkę EURIBOR powiększoną o marżę.

Warunki udzielonego finansowania nie odbiegają od warunków rynkowych.

8.2. Aneks do umowy pomiędzy Fortis Bank Polska SA a BGL BNP Paribas SA (poprzednio Fortis Banque Luxembourg SA)

W dniu 8 marca 2010 roku podpisano aneks do umowy kredytowej z dnia 25 lutego 2008 roku pomiędzy BGL BNP Paribas (poprzednio Fortis Banque Luxembourg SA) z siedzibą w Luksemburgu a bankiem. Umowa dotyczyła udzielenia bankowi przez BGL BNP Paribas linii kredytowej z limitem w wysokości 300 milionów euro (lub równowartości w USD lub CHF), z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności operacyjnej banku. Linia kredytowa uległa odnowieniu w dniu 5 marca 2010. W oparciu o aneks określono, że linia kredytowa będzie dostępna do 5 marca 2011. Warunki udzielonego finansowania pozostają niezmienione i nie odbiegają od warunków rynkowych.

8.3. Umowy zawarte z Dominet Bank S.A.

- W dniu 9 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę o współpracy z Dominet Bank S.A., przedmiotem której było zobowiązanie stron do podjęcia wszelkich niezbędnych czynności prowadzących do połączenia Fortis Banku Polska SA oraz Dominet Bank S.A. w drodze przeniesienia całego majątku Dominet Bank S.A. (jako spółki przejmowanej) na Fortis Bank Polska SA (jako spółki przejmującej), w zamian za nowo wyemitowane akcje Fortis Banku Polska SA,

które zostały wydane dotychczasowym akcjonariuszom Dominet Banku S.A., zgodnie z postanowieniami Art. 492 §1 kodeksu spółek handlowych.

- Dnia 25 listopada 2008 roku banki zawarły aneks do umowy o współpracy. Planowana data połączenia prawnego została przesunięta z dnia 30 czerwca 2009 roku na 31 lipca 2009 roku.

8.4. Umowy zawarte przez Dominet Bank S.A.

- W dniu 21 kwietnia 2009 roku Dominet Bank S.A. zawarł umowę z Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli, na podstawie której Dominet Bank S.A. otrzymał pożyczkę podporządkowaną w kwocie 60 mln złotych na okres 10 lat. W dniu 30 czerwca 2009 roku Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na zaliczenie pożyczki, jako zobowiązania podporządkowanego, do funduszy własnych (uzupełniających) banku zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego.
- W wyniku połączenia Fortis Banku Polska SA i Dominet Banku S.A., Fortis Bank Polska SA przejął zobowiązania Dominet Banku S.A. wobec Fortis Banku SA/NV wynikające z powyższej umowy oraz zobowiązania w łącznej wysokości 390 mln zł wynikające z dwóch umów kredytowych zawartych pomiędzy Dominet Bankiem S.A. i Fortis Bankiem SA/NV w dniu 18 kwietnia 2008 roku.
- W wyniku połączenia Fortis Banku Polska SA i Dominet Banku S.A., w księgach połączonego Banku uwzględniony został portfel kredytów będących przedmiotem umowy sekurytyzacji zawartej w dniu 30 stycznia 2006 roku. Dominet Bank S.A. zawarł umowę sekurytyzacji wierzytelności wynikających z udzielonych kredytów detalicznych (samochodowych i gotówkowych) z Polish Assets SPV Limited (SPV), spółką celową utworzoną na potrzeby transakcji oraz spółką Merrill Lynch International pełniącą funkcję podmiotu finansującego. Transakcja sekurytyzacji stanowiła jeden z elementów strategii zarządzania funduszami własnymi Dominet Banku. Dominet Bank S.A. sprzedał wydzieloną część portfela kredytowego spółce specjalnego przeznaczenia (SPV), co w efekcie zmniejszyło wartość ekspozycji kredytowych uwzględnianych w wyliczeniu wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego. Finansowanie zakupu portfela kredytowego przez SPV odbyło się w drodze emisji papierów wartościowych skierowanej do Merrill Lynch Int. zabezpieczonych sprzedawanymi wierzytelnościami. Na dzień 31.12.2009 roku wartość kredytów sekurytyzowanych, prezentowanych w aktywach Fortis Banku Polska SA wynosiła 87 546 tys. PLN. Bank zachował całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, w związku z tym nie wyłączał z bilansu wierzytelności sprzedanych w ramach transakcji sekurytyzacji. Jednocześnie Bank ujawniał w pasywach bilansu zobowiązanie finansowe w wysokości zapłaty otrzymanej za sprzedane wierzytelności.
- W dniu 11 lutego 2010 roku (po dacie bilansu) nastąpiło zawarcie umowy pomiędzy stronami umowy sekurytyzacyjnej, na mocy której Bank odkupił wierzytelności kredytowe od spółki celowej wynikające z sekurytyzacji portfela kredytów konsumenckich Dominet Banku S.A.

8.5. Umowa o współpracy z Fortis Lease Polska Sp. z o.o.

W dniu 1 sierpnia 2009 roku Fortis Bank Polska SA zawarł z Fortis Lease Polska Sp. z o.o. umowę o współpracy, zgodnie z którą Bank informuje swoich klientów o możliwości finansowania w drodze leasingu w Fortis Lease Polska (FLP). W przypadku zawarcia przez Fortis Lease Polska Sp. z o.o. umowy leasingowej z klientem w wyniku pośrednictwa Banku, Bankowi przysługuje prowizja z tego tytułu.

8.6. Aneks do umowy linii kredytowej z Fortis Lease Polska Sp. z o.o.

W dniu 2 marca 2010 Bank podpisał zmianę nr 20 do Umowy wielocelowej linii kredytowej z Fortis Lease Polska Sp. z o.o. zawartej w dniu 17 listopada 2000 roku. Linia kredytowa jest dostępna jako kredyt w rachunku bieżącym, linia akredytyw lub linia gwarancji. Limit kredytowy w wysokości 175 mln złotych nie ulega zmianie. Zmiana umowy dotyczy wydłużenia okresu kredytowania o kolejne 6 miesięcy, tj. do końca lipca 2010.

8.7. Aneks do Umowy o współpracy z Fortis Private Investments Polska SA

W dniu 5 listopada 2007 roku Fortis Bank Polska SA podpisał umowę dystrybucyjną z Fortis Private Investments Polska SA dotyczącą pozyskiwania przez Fortis Bank Polska SA klientów zainteresowanych korzystaniem z usług Fortis Private Investments Polska SA w zakresie zarządzania portfelem instrumentów finansowych na zlecenie. W dniu 19 października 2009 roku podpisano aneks do porozumienia w sprawie wynagrodzenia. Zmiana wynika z rozszerzenia sieci sprzedaży o sieć placówek partnerskich oraz z zamiaru zwiększenia wolumenu sprzedaży jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych.

Szczegółowe dane dotyczące umów i transakcji z podmiotami powiązаныmi za rok 2009 oraz dane porównawcze za rok 2008 zostały zamieszczone w Nocie 28 w Sprawozdaniu finansowym.

8.8. Znaczące umowy z podmiotami niepowiązаныmi z Fortis Bankiem Polska SA

Umowy kredytowe z Klientem niepowiązаныm z Fortis Bankiem Polska SA

W dniu 31 marca 2009 Fortis Bank Polska SA i Fortis Bank SA/NV (kredytodawcy) podpisali porozumienie z klientem nie będącym podmiotem powiązаныm z Grupą Kapitałową Fortis Bank Polska SA. Na podstawie powyższego porozumienia przez okres dwóch miesięcy uległa zawieszeniu spłata kwoty wynikająca z zawartych umów kredytowych z tym Klientem. Kredytodawcy zobowiązali się do niepodejmowania w tym okresie czynności egzekucyjnych i zabezpieczających wobec Klienta. Okres obowiązywania porozumienia przedłużono później do 31 lipca 2009 roku.

W dniu 28 lipca 2009 roku została podpisana umowa („umowa zmieniająca”), na mocy której zmieniono umowy kredytowe i umowa poręczenia. Zmiany związane były z ustaleniem nowych terminów spłaty zadłużenia zgodnie z przyjętym harmonogramem spłat ratalnych z tytułu:

- umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank SA/NV a Klientem w dniu 27 czerwca 2008 roku wraz z późniejszymi zmianami – w wysokości 50 000 tys. PLN, najpóźniej w terminie do dnia 5 stycznia 2012 roku;
- umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank Polska SA a Klientem w dniu 8 maja 2008 roku wraz z późniejszymi zmianami – w wysokości 198 430 tys. PLN, najpóźniej do dnia 5 stycznia 2018 roku;
- umowy poręczenia zawartej między Fortis Bank Polska SA a Klientem w dniu 18 stycznia 2007 roku wraz z późniejszymi zmianami – w kwocie 4 198 tys. EUR, najpóźniej w terminie do dnia 5 stycznia 2018 roku. Umowa poręczenia dotyczy umowy kredytowej zawartej między Fortis Bank Polska SA a spółką zależną Klienta w dniu 18 maja 2007 roku wraz z późniejszymi zmianami.

Umowa zmieniająca została zawarta z zastrzeżeniem warunków zawieszających, obejmujących, między innymi, podjęcie przez walne zgromadzenie spółki będącej Klientem Banku, nie później niż 29 lipca 2009 roku, uchwały o wyrażeniu zgody na ustanowienie na rzecz Fortis Banku Polska SA zastawów rejestrowych na przedsiębiorstwie Klienta. Warunki zostały spełnione. Umowa zmieniająca zawierała również zobowiązanie Banku do objęcia nowych akcji serii I w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Klienta. W dniu 24 listopada 2009 podpisana została umowa objęcia akcji. W ramach subskrypcji prywatnej, Bank objął 8 247 423 akcje na okaziciela serii I o wartości nominalnej 0,20 zł każda i cenie emisyjnej 4,85 zł każda. Łączna wartość emisji obejmowanych akcji wyniosła 40 000 tys. zł i została opłacona w drodze wzajemnego potrącenia wierzytelności. Po zarejestrowaniu podwyższenia kapitału zakładowego Klienta w grudniu 2009 roku, Bank posiadał 7,4% udział w kapitale zakładowym Klienta, uprawniający do wykonywania 7,4% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Klienta.

W związku z powyższą transakcją, zadłużenie Klienta wobec Banku z tytułu umowy kredytowej zawartej w dniu 8 maja 2008 r. w wysokości 198 430 tys. PLN zmniejszyło się o 40 000 tys. PLN.

Całkowite zadłużenie Klienta wobec Banku zmniejszyło się do wysokości 204 mln PLN (w kwocie tej uwzględniona jest równowartość zadłużenia z tytułu poręczenia dla spółki zależnej Klienta w wysokości 2,7 mln EUR oraz kredytowy limit wielocelowy dla Klienta w wysokości 20 mln PLN).

Z dniem zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego spółki Klienta, weszło w życie zobowiązanie Banku - jako akcjonariusza spółki - do wspólnego głosowania na walnych zgromadzeniach spółki w sprawie kandydatur do rady nadzorczej spółki, zawarte w porozumieniu z dnia 28 lipca 2009 roku z akcjonariuszami spółki. Po objęciu przez Bank 8 247 423 akcji spółki, strony porozumienia posiadały łącznie 28 907 159 akcji dających 25,91% udział w ogólnej liczbie głosów.

Umowa gwarancji z Klientem niepowiązаныm z Fortis Bankiem Polska SA

W dniu 17 lipca 2009 roku Fortis Bank Polska SA podpisał porozumienie z Klientem, nie będącym podmiotem powiązаныm z Grupą Kapitałową Fortis Bank Polska SA, zmieniające warunki umowy kredytowej zawartej w dniu 25 kwietnia 2008 roku. Zmiana dotyczyła zwiększenia limitu kredytowego z 200 mln

złoty do 205,8 mln złotych oraz zmiany charakteru linii z umowy wielocelowej linii kredytowej na umowę linii gwarancji.

Umowa kredytowa z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym

W dniu 30 listopada 2009 roku Fortis Bank Polska SA zawarł z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym ("EBI") z siedzibą w Luksemburgu, umowę kredytową, na mocy której EBI udzielił Bankowi kredytu w wysokości 50 mln euro. Bank otrzymał środki przeznaczone na finansowanie projektów inwestycyjnych małych i średnich przedsiębiorstw.

Szczegółowe warunki kredytowania określone zostaną odrębnie dla każdej uruchamianej transzy kredytu. Maksymalny okres spłaty transzy kredytu to 12 lat. Oprocentowanie stałe lub zmienne uzależnione będzie od waluty uruchamianej transzy (EUR, PLN, GBP, USD): odpowiednia stawka referencyjna (EURIBOR, WIBOR, LIBOR) plus marża.

Realizacja umowy uzależniona była od uzyskania gwarancji Fortis Banku SA/NV. Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli udzielił gwarancji realizacji zobowiązań Banku wynikających z umowy kredytowej.

W 2009 roku oraz w 2008 roku nie został przekroczony limit maksymalnego zaangażowania w stosunku do żadnego klienta lub grupy kapitałowej określony w ustawie Prawo Bankowe.

W roku 2009 Bank nie zawarł innych umów, co do których stosuje się obowiązek informacyjny wynikający z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz.U. 2009 nr 33 poz. 259).

8.9. Umowy ubezpieczeniowe

Ubezpieczenie ryzyk bankowych, przestępstw elektronicznych i komputerowych oraz odpowiedzialności zawodowej dla instytucji finansowej

Fortis Bank Polska SA jest włączony do korporacyjnego programu ubezpieczeniowego dedykowanego dla Fortis Bank SA/NV i jego podmiotów zależnych na całym świecie. Program korporacyjny (Combined Crime and Civil Liability) zapewnia ubezpieczenie działalności bankowej od strat wynikłych z przestępstwa, przestępstw elektronicznych i komputerowych oraz odpowiedzialności cywilnej związanej z działalnością zawodową instytucji finansowej do wysokości 160 mln EUR z udziałem własnym (franszyza) wynoszącym 50 mln EUR na każde roszczenie (Master Policy), Fortis Bank Polska SA jest beneficjentem tego ubezpieczenia. W ramach struktury programu korporacyjnego Fortis Bank SA/NV wprowadził system wykupu udziału własnego, zmierzający do pokrycia franszyzy wynoszącej 50 mln EUR – Captive Policy. Dla Fortis Bank Polska SA franszyza ta została zmniejszona odpowiednio dla odpowiedzialności cywilnej zawodowej do kwoty 3 mln EUR oraz dla pozostałych ryzyk do kwoty 500 tys. EUR. Ubezpieczenie zawarte na okres od 01.07.2009 roku do 30.06.2010 roku. Z dniem 01-07-2010 obowiązujący program ubezpieczeniowy zostanie zintegrowany z programem ubezpieczeniowym BNP Paribas SA.

Od maja 2009 Fortis Bank Polska SA, jako spółka zależna Fortis Bank SA/NV, jest objęty programem ubezpieczeniowym BNP Paribas w zakresie odpowiedzialności cywilnej członków Zarządu oraz Rad Nadzorczych (Directors and Officers Insurance Program). Suma ubezpieczenia dla polisy dedykowana dla wszystkich podmiotów Fortis Bank SA/NV wynosi 152,5 mln EUR. Polisa jest zawarta na okres 12-05-2009 do 31-03-2010.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych

Polisa została zawarta zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23-06-2005 w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu wykonywania czynności agencyjnych (Dz.U. nr 122, poz. 1027 z 2005 r.). Suma gwarancyjna wynosi 1 500 000 EUR na wszystkie zdarzenia oraz 1 000 000 EUR na jedno zdarzenie. Polisa została zawarta w InterRisk Vienna Insurance Group na okres 31-07-2009 do 19-02-2010.

Ubezpieczenie mienia, sprzętu elektronicznego, odpowiedzialności cywilnej. Polisa ubezpieczeniowa zawarta w AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA (dawniej Commercial Union Polska – Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych SA) na okres od 01.08.2009 - 25.04.2010.

Obejmuje ubezpieczenie od wszystkich ryzyk utraty lub uszkodzenia mienia - ubezpieczenie mienia, sprzętu elektronicznego, odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadanego mienia oraz prowadzonej działalności. Suma ubezpieczenia dla nakładów inwestycyjnych jest równa wartości księgowej nakładów inwestycyjnych Banku. W pozostałym zakresie suma ubezpieczenia określona jest na podstawie wartości nowoodtworzeniowej.

Ubezpieczenie samochodów służbowych Banku w zakresie OC, AC i NW.

Umowa generalna z dnia 30.03.2009 roku zawarta z PZU SA na okres od 01-03-2009 do 30-06-2010. Umowa określa przedmiot i zakres ubezpieczenia samochodów służbowych Fortis Bank Polska SA oraz formułuje szczegółowe zasady współpracy w zakresie zasad likwidacji szkód komunikacyjnych związanych z eksploatacją floty pojazdów stanowiących własność Fortis Bank Polska SA.

Ubezpieczenie kosztów leczenia podczas służbowych podróży zagranicznych pracowników Fortis Bank Polska zawarta w Chartis Europe S.A. Oddział w Polsce (dawniej AIG Europe SA, Oddział w Polsce) na okres od 01-05-2009 do 30-04-2010. Ochroną ubezpieczeniową w ramach zawartej polisy objęci są wszyscy pracownicy Fortis Bank Polska wyjeżdżający w zagraniczną podróż służbową.

8.10. Umowy z bankiem centralnym i organami nadzoru

Aneks nr 21 z dnia 6 listopada 2009 roku do umowy rachunku bankowego z Narodowym Bankiem Polskim

Aneksy do Porozumienia z Narodowym Bankiem Polskim z dnia 15 maja 2008 roku wprowadzającego tekst jednolity umowy w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku RTGS w systemie Sorbnet-Euro

Porozumienie z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych SA z dnia 27 marca 2009 roku w sprawie składania oświadczeń i przesyłania dokumentów w formie elektronicznej przy użyciu Systemu Wymiany Informacji

8.11. Umowy z audytorami

W dniu 13 października 2008 roku Fortis Bank Polska SA zawarł umowę z KPMG Audyt Sp. z o.o. o badanie i przegląd jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych. Na mocy zawartej umowy, KPMG Audyt Sp. z o.o. przeprowadził badanie skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego za rok 2008 oraz przegląd śródrocznego skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego za I półrocze 2009.

Poniższa tabela przedstawia podział określonego w umowie wynagrodzenia netto audytora, ze względu na rodzaj usługi (w tys. PLN):

Tytuł wynagrodzenia:	2009	2008
Badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2009/2008	-	465
Przeгляд śródrocznego sprawozdania finansowego za I półrocze 2009/za I półrocze 2008	190	110
Inne usługi (przeгляdy grupowe, usługi doradcze)	516	80
Łącznie	706	655

W dniu 1 września 2009 roku, Rada Nadzorcza Banku dokonała wyboru spółki Mazars Audyt Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Pięknej 18, 00-549 Warszawa, nr ewidencyjny KIBR: 186 jako podmiotu przeprowadzającego badanie skonsolidowanego i jednostkowego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA za rok 2009 oraz przegląd sprawozdań finansowych za I półrocze 2010. W 2009 roku spółka Mazars Audyt Sp. z o.o. przeprowadziła przegląd pakietu konsolidacyjnego na 30 września 2009 r. Łączne wynagrodzenie z tytułu zawartej umowy wynosi 162 tys. euro.

Umowa ze spółką Mazars Audyt Sp z o.o. została zawarta w dniu 9 października 2009 roku.

9. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE Z INNYMI PODMIOTAMI

9.1. Charakterystyka Akcjonariusza posiadającego powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu

Jednostką dominującą wyższego szczebla dla Fortis Banku Polska SA jest **BNP Paribas SA z siedzibą w Paryżu**. Na 21 stycznia 2010 roku kapitał zakładowy BNP Paribas SA wynosił 2 miliardy 371 milionów euro i dzielił się na 1 185 281 764 akcji o wartości nominalnej 2 euro każda.

Grupa BNP Paribas to wiodąca europejska instytucja finansowa o międzynarodowym zasięgu, która prowadzi działalność w zakresie bankowości detalicznej, korporacyjnej, inwestycyjnej, zarządzania aktywami i majątkiem oraz ubezpieczeń. Najwięcej – bo aż 60 proc. przychodów BNP Paribas generuje bankowość detaliczna. BNP Paribas to największy bank w strefie euro pod względem zgromadzonych depozytów oraz jeden z sześciu najsolidniejszych banków na świecie wg agencji ratingowej Standard&Poor's. Grupa BNP Paribas SA zatrudnia 205 tys. pracowników i obecna jest w 85 krajach na świecie. Kluczowe rynki grupy w Europie to Belgia, Francja, Włochy i Luksemburg. W Polsce grupa prowadzi działalność poprzez szereg spółek, w szczególności Fortis Bank Polska SA oraz BNP Paribas Oddział w Polsce.

BNP Paribas SA jest notowany na giełdzie Euronext w Paryżu, a jego akcje wchodzi w skład indeksu CAC 40 (40 najsilniejszych spółek spośród 100 o najwyższej kapitalizacji).

BNP Paribas SA jest jednocześnie jednostką dominującą w stosunku do Fortis Bank SA/NV z siedzibą Brukseli, działającym pod marką BNP Paribas Fortis.

Jednostką dominującą Fortis Banku Polska SA jest Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli, do którego należy 99,87% akcji, z czego 78,13% bezpośrednio a 21,74% za pośrednictwem spółki Dominet S.A. Kapitał zakładowy Fortis Bank SA/NV wynosił 9 miliardów 375 milionów euro. Fortis Bank wyemitował 483 241 153 akcje, z czego 74,93% znajduje się w posiadaniu BNP Paribas SA, a właścicielem 25% jest państwo belgijskie poprzez podmiot inwestycyjny SFPI (Société Fédérale de Participations et d'Investissement, SFPI), zaś pozostałe 0,07% akcji znajduje się w posiadaniu rozproszonego akcjonariatu.

Do 10 października 2008 roku Fortis Bank SA/NV był częścią międzynarodowej grupy bankowo-ubezpieczeniowej Fortis. Po przejściu aktywów grupy Fortis przez rządy Belgii, Holandii i Luksemburga, oraz w wyniku dalszych porozumień zawartych między rządem Królestwa Belgii i grupą Fortis, właścicielem 99,93% udziałów w Fortis Bank SA/NV stał się rząd Królestwa Belgii poprzez podmiot inwestycyjny SFPI.

Jednocześnie w październiku 2008 r., belgijski rząd zawarł porozumienie z grupą finansowo-bankową BNP Paribas zarejestrowaną we Francji, które zakładało przejście przez BNP Paribas 75% akcji Fortis Bank SA/NV, 100% akcji Fortis Insurance Belgium od państwa belgijskiego, a także zakup 16% akcji Fortis Banque Luxembourg (zwiększenie pakietu kontrolnego do 67%) od Skarbu Państwa Luksemburg. BNP Paribas zapowiedział przejście kontroli nad Fortis Bank SA/NV wraz z jego międzynarodowymi spółkami zależnymi (w tym Fortis Bank Polska SA). Powyższe porozumienie zostało zatwierdzone przez walne zgromadzenia akcjonariuszy grupy Fortis w kwietniu 2009 roku.

W dniu 12 maja 2009 roku Fortis Bank SA/NV stał się częścią grupy BNP Paribas SA po sfinalizowaniu transakcji zakupu przez BNP Paribas 74,93% akcji Fortis Bank SA/NV od Société Fédérale de Participations et d'Investissement.

Od maja 2009 roku trwają intensywne prace integracyjne Fortis Banku SA/NV i BNP Paribas pod marką BNP Paribas Fortis. W grudniu 2009 został ogłoszony Plan biznesowy (Industrial Plan), zakładający osiągnięcie efektów synergii w wysokości 900 mln euro rocznie do 2012 roku, z czego 850 mln euro stanowią synergie kosztowe, a 50 milionów euro to synergie przychodów. W 2009 roku miało zostać zrealizowane 12 proc. tych synergii, 25 proc. w 2010 roku, a 65 proc. w 2011 roku.

Dochód netto grupy BNP Paribas SA na poziomie 5,8 mld euro potwierdza zdolność grupy do generowania solidnego zysku. Udział BNP Paribas Fortis w zysku grupy wyniósł 708 mln euro.

W sytuacji utrzymującego się kryzysu gospodarczego, a jednocześnie ożywienia na rynkach kapitałowych, grupa BNP Paribas osiągnęła dobre wyniki za rok 2009, generując zysk netto w kwocie 5 832 mln euro, co stanowi znaczący wzrost o 93 proc. w porównaniu z rokiem 2008. Jest to jednak wynik zdecydowanie niższy niż ten sprzed kryzysu finansowego (7 822 mln euro w 2007).

Grupa BNP Paribas osiągnęła przychody w wysokości 40 191 mln euro, przewyższając o 46,8% rezultat wypracowany w 2008 roku. Dzięki ograniczeniu wzrostu kosztów operacyjnych, które wyniosły 23 340 mln euro (wzrost o 26,8% w porównaniu do roku 2008), przychody z działalności operacyjnej brutto sięgnęły 16 851 mln euro, tj. o 87,7% więcej niż w 2008 r. Solidny wynik operacyjny pozwolił BNP Paribas zniwelować ponowny wzrost kosztów ryzyka o 45,5%.

Zwrot na kapitale (ROE) wyniósł 10,8% w porównaniu do 6,6% w 2008 roku oraz 19,6% w roku 2007.

Wzmocniono również współczynnik wypłacalności kapitałów podstawowych (Tier 1), który na koniec grudnia 2009 roku osiągnął poziom 10,1% w porównaniu do 7,8% na koniec grudnia 2008 roku.

Zysk na akcję (zwykłą) w wysokości 5,2 euro był o 74% wyższy niż w 2008 roku, gdy wynosił 3 euro. Po osiągnięciu godnym odnotowania dodatniego wyniku finansowego w roku 2008 roku w okresie samego szczytu kryzysu finansowego, obecny wzrost obrazuje zdolność grupy do wypracowania wzrostu i tworzenia wartości przez cały cykl gospodarczy.

Po integracji z grupą BNP Paribas, tj. od 12 maja 2009 roku BNP Paribas Fortis wypracował przychody w wysokości 5 292 mln euro, wykorzystując poprawę biznesu w sieciach detalicznych i bardzo dobre wolumeny działalności rynkowej w drugim i trzecim kwartale 2009 roku. Koszty operacyjne w wysokości 3 147 obejmują już pierwsze synergije kosztowe w wysokości 120 mln euro. Dochód operacyjny brutto wyniósł 2 145 mln euro. Zysk brutto przed opodatkowaniem osiągnął poziom 1 360 mln euro, a udział BNP Paribas Fortis w zysku grupy wyniósł 708 mln euro.

W styczniu 2010 roku Standard & Poor's podwyższył długoterminowy rating kredytowy BNP Paribas Fortisu oraz BGL BNP Paribas SA (BGL) z poziomu „AA-” do poziomu spółki macierzystej „AA” z perspektywą negatywną. W opinii agencji ratingowej Fortis Bank SA/NV oraz BGL stają się kluczowymi spółkami zależnymi w pełni zintegrowanymi z grupą BNP Paribas pod względem operacyjnym.

Dominet S.A.

Dominet S.A. z siedzibą w Piasecznie jest pośrednikiem kredytowym, leasingowym i ubezpieczeniowym działającym głównie na rynku finansowania zakupu pojazdów. Kapitał zakładowy spółki wynosi 2 971 349 złotych. Do 31 lipca 2009 Dominet S.A. był właścicielem 100% akcji Dominet Banku S.A.

9.2. Fortis Private Investments Polska SA

Fortis Private Investments Polska SA (FPIP SA) – jednostka będąca w 100% własnością Fortis Bank Polska SA jest firmą inwestycyjną prowadzącą działalność maklerską w zakresie:

- zarządzania portfelami instrumentów finansowych na zlecenie, a w szczególności zarządza portfelami instrumentów finansowych klientów indywidualnych oraz portfelami inwestycyjnymi funduszy inwestycyjnych;
- przyjmowania zleceń nabywania lub zbywania tytułów uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania

Fortis Private Investments Polska SA posiada kapitał zakładowy w wysokości 9 048 tys. PLN. podzielony na 377 000 akcji o wartości nominalnej 24 złote każda. Poziom funduszy własnych FPIP SA jest wystarczający dla bezpiecznego prowadzenia bieżącej działalności oraz rozwoju spółki.

FPIP SA zarządza aktywami klientów od 1996 roku. Oferta Fortis Private Investments Polska SA obejmuje kompleksowe rozwiązania w zakresie inwestycji na rynku kapitałowym, zarówno polskim jak i za granicą. FPIP SA oferuje usługę zarządzania aktywami na zlecenie (zarządzanie portfelowe) oraz inwestycje w fundusze inwestycyjne. Dostępne są portfele akcyjne, portfele zrównoważone, portfele dłużne, w tym także portfele funduszy polskich i zagranicznych oraz portfele aktywnej alokacji ze zdefiniowanym udziałem akcji.

FPIP SA zarządza portfelem inwestycyjnym funduszu Fortis Fundusz Inwestycyjny Otwarty (Fortis FIO) wprowadzonego na polski rynek w roku 2005 we współpracy ze SKARBIEC TFI S.A. Fortis FIO to pierwszy w Polsce fundusz inwestycyjny typu parasolowego z wydzielonymi subfunduszami. W jego skład wchodzi dwa subfundusze: Fortis Akcji i Fortis Stabilnego Wzrostu. W ramach Fortis FIO dostępne jest również Indywidualne Konto Emerytalne – IKE Fortis FIO.

W związku ze współpracą z FPIP SA polegającą na pośrednictwie Banku w zakresie sprzedaży usługi zarządzania portfelami instrumentów finansowych, od lutego 2006, Fortis Bank Polska SA jest zarejestrowany przez Komisję Nadzoru Finansowego, jako agent firmy inwestycyjnej.

We współpracy z Departament Bankowości Klientów Zamożnych Fortis Banku Polska SA, usługi inwestycyjne FPIP oferowane są zamożnym klientom indywidualnym.

Od połowy 2008 r. prowadzony jest proces przekształcenia FPIP SA w Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (TFI). W przedmiotowej sprawie został złożony wniosek do KNF, który jest obecnie rozpatrywany. Po przekształceniu w TFI, FPIP SA będzie w dalszym ciągu zarządzał indywidualnymi portfelami instrumentów finansowych oraz rozwinie działalność w zakresie funduszy inwestycyjnych. Planowane jest rozszerzenie sieci dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez FPIP SA na podmioty spoza grupy Fortis – przewiduje się sprzedaż poprzez inne polskie banki, niezależnych doradców finansowych, elektroniczne kanały dystrybucji. Fortis Bank Polska SA będzie wspierać dalszy rozwój FPIP SA zgodny z powyższą strategią.

Komisja Nadzoru Finansowego nie zgłosiła sprzeciwu wobec nabycia pośredniego przez BNP Paribas SA akcji Fortis Private Investments Polska SA w liczbie powodującej przekroczenie 50% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu.

10. CORPORATE GOVERNANCE

Fortis Bank Polska SA, jako spółka giełdowa, przestrzega zasad corporate governance, wewnątrznie propaguje i monitoruje ich funkcjonowanie. Od 1 stycznia 2008 roku obowiązują *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW*.

Zgodnie z *Regulaminem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.* oraz *Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych*, w dniu 6 kwietnia 2009 roku, Fortis Bank Polska SA opublikował Raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego Fortis Bank Polska SA w 2008 roku, łącznie z raportem rocznym za 2008 rok. Pod koniec roku 2009 Bank przystąpił do systemu Elektronicznej Bazy Informacji, udostępnionym przez GPW SA w celu informowania o trwałym lub incydentalnym naruszeniu zasad ładu korporacyjnego.

Obowiązujące *Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW* wymagają, aby w składzie Rady Nadzorczej znajdowało się przynajmniej dwóch członków niezależnych. Jeżeli chodzi o kryteria niezależności członków Rady Nadzorczej oraz zasady funkcjonowania komitetów działających w Radzie Nadzorczej, dokument odsyła do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 roku dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej). Niezależni członkowie Rady Nadzorczej Fortis Banku Polska SA spełniają kryteria niezależności zapisane w Regulaminie Rady Nadzorczej Banku przyjętym przez walne zgromadzenie. Nie spełniają jednak jednego z kryteriów niezależności według zaleceń KE, to jest ograniczenia dotyczącego pełnienia tej funkcji nie dłużej niż 12 lat. W celu zachowania ciągłości działania Rady Nadzorczej w trakcie zmian właścicielskich, nie zmieniano członków niezależnych w trakcie trwania ich kadencji.

W ramach Rady Nadzorczej Fortis Banku Polska SA funkcjonują: Komitet Audytu oraz Komitet ds. wynagrodzeń członków Zarządu Fortis Banku Polska SA, powoływane zgodnie ze Statutem Banku oraz Regulaminem Rady Nadzorczej. Komitet Audytu działa w Banku od roku 2006. Komitet monitoruje rzetelność sprawozdań finansowych, przebieg procesu audytu zewnętrznego, funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej, w szczególności systemu zarządzania ryzykiem oraz skuteczność działania audytu wewnętrznego.

W dniu 1 września 2009 roku Rada Nadzorcza Banku oceniła kwalifikacje członków Komitetu Audytu i potwierdziła, że Komitet Audytu Banku działa zgodnie z obowiązującymi przepisami *ustawy z 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie*. Jeden z niezależnych członków Rady spełnia wymogi dotyczące formalnych kwalifikacji w zakresie rachunkowości.

Ze względu na zmiany własnościowe w grupie kapitałowej Fortis Bank SA/NV, w Banku następowały sukcesywne zmiany w Radzie Nadzorczej. W okresie przejściowym od września 2008 roku do czerwca 2009 roku Rada Nadzorcza Banku funkcjonowała w składzie niższym niż 7 osób wymaganych wówczas w Statucie Banku. Skład ten nie był niższy niż co najmniej 5 osób zgodnie z Art. 22 ustawy prawo bankowe. Walne zgromadzenie, które odbyło się w dniu 26 czerwca 2009, uchwaliło zmianę w Statucie Banku, polegającą na zmniejszeniu minimalnego wymaganego składu Rady Nadzorczej Banku do 5 członków. Po zarejestrowaniu tej zmiany w Statucie, Rada Nadzorcza Banku spełnia wymogi statutowe.

W 2009 roku wprowadzono znaczące zmiany w kodeksie spółek handlowych a także ustawach regulujących funkcjonowanie rynku kapitałowego, przede wszystkim w zakresie organizacji walnych zgromadzeń. O walnych zgromadzeniach Bank będzie informował z zachowaniem wymogów prawnych, jak również zasad corporate governance. Wymagane informacje dostępne będą na stronie internetowej Banku oraz w siedzibie Banku.

W Banku trwają prace nad dostosowaniem dokumentów korporacyjnych do wymogów znowelizowanego kodeksu spółek handlowych. Odpowiednie zmiany w Statucie oraz Regulaminie Walnego Zgromadzenia zostaną przedstawione do uchwalenia na najbliższym walnym zgromadzeniu. Bank nie zamierza realizować transmisji obrad walnego zgromadzenia przez Internet ani rejestrować i publikować tych nagrań, nagrań, co ze względu na obecną strukturę akcjonariatu nie wydaje się uzasadnione. Dostęp do udziału w obradach walnego zgromadzenia mają wszystkie osoby do tego uprawnione oraz przedstawiciele mediów.

Z wyjątkiem powyższych kwestii odnoszących się do zasady 1 w części I oraz zasady 6 w w części III zbioru Dobrych Praktyk, w 2009 roku Fortis Bank Polska SA przestrzegał wszystkich pozostałych zasad ładu korporacyjnego określonych w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW”.

Bank prowadzi dział relacji inwestorskich, który zapewnia akcjonariuszom i potencjalnym inwestorom dostęp do wszystkich istotnych informacji dotyczących swojej organizacji i działalności. Serwis www poświęcony relacjom inwestorskim jest stale rozwijany i aktualizowany. Uruchomiona została platforma wymiany informacji między akcjonariuszami a Bankiem w postaci dedykowanej skrzynki pocztowej. Dokumenty korporacyjne, jak i raporty Banku, są również dostępne za pośrednictwem Internetu.

Opierając się o Modelowy Serwis Relacji Inwestorskich przedstawiony przez Giełdę Papierów Wartościowych SA, Bank na bieżąco dostosowuje stronę www do ustalonych standardów i dokłada wszelkich starań do aktualizacji serwisu www o wszystkie informacje, jakich może potrzebować inwestor.

Od 14 października 2008 roku Bank przystąpił do Program Wspierania Płynności. Uczestnictwo Banku w Programie Wspierania Płynności pozwala na zwiększenie aktywności związanej z obecnością na rynku regulowanym i stałe podnoszenie standardów w zakresie komunikacji z rynkiem.

W strukturze organizacyjnej Banku działa również niezależny Departament ds. Zapewnienia Zgodności (Compliance), którego jednym z celów działania jest monitorowanie przestrzegania standardów ładu korporacyjnego.

Raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego Fortis Bank Polska SA w 2009 roku zostanie opublikowany w dniu 12 marca 2010, łącznie z Raportem rocznym za rok 2009.

11. STRUKTURA ORGANIZACYJNA

11.1. Struktura organów Banku

Zgodnie ze Statutem organami Fortis Banku Polska SA są:

- walne zgromadzenie
- rada nadzorcza
- zarząd

W Banku powoływane są stałe i doraźne komitety o charakterze opiniodawczo - doradczym oraz decyzyjnym.

Stałymi komitetami są:

- Komitet Ryzyka i Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitet Ryzyka i ALM)
- Komitet Kredytowy

Kompetencje, skład i zakres działania Komitetu Ryzyka i ALM określa regulamin przyjęty przez Zarząd Banku. Komitet Ryzyka i ALM jest uprawniony do powoływania komitetów wspierających jego prace, określania ich składu, regulaminów, zakresów działania oraz delegowania uprawnień na te komitety. W ramach tej kompetencji powołane zostały:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Ryzykiem Płynności
- Komitet ds. Ryzyka Operacyjnego
- Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Tworzenia Rezerw
- Komitet ds. Bezpieczeństwa Informacji
- Komitet ds. Utrzymania Ciągłości Pracy Banku

W listopadzie 2009 roku Komitet ds. Ryzyka Kredytowego został przekształcony w Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Tworzenia Rezerw.

Kompetencje i zakres działania Komitetu Kredytowego określa regulamin przyjęty przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą. W Banku istnieją również podkomitety kredytowe (międzynarodowy i krajowy) działające na mocy *Regulaminu podejmowania decyzji kredytowych w Fortis Bank Polska SA* zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą Banku.

W ramach Rady Nadzorczej Fortis Banku Polska SA funkcjonują:

- Komitet audytu
- Komitet ds. wynagrodzeń członków zarządu Banku

powoływane zgodnie ze Statutem Banku oraz Regulaminem Rady Nadzorczej.

11.2. Piony biznesowe i placówki operacyjne

Działalność biznesowa i organizacja Banku oparta jest o tzw. piony biznesowe (business lines), czyli struktury pionowe odpowiedzialne za kompleksową obsługę określonego segmentu klientów i/lub rynku usług, w szczególności: Retail Banking, Commercial Banking (od 1 stycznia 2010 Obszar obsługi przedsiębiorstw i bankowości transakcyjnej (Linia biznesowa ETB) oraz Pion Rynki Finansowe. W maju 2009 roku pion Private Banking został włączony do obszaru Retail Banking. W ramach prac nad integracją Fortis Banku Polska SA z Dominet Bank S.A. opracowano nowy Regulamin organizacyjny oraz w konsekwencji, od 1 sierpnia 2009 roku wprowadzono nową zintegrowaną strukturę organizacyjną połączonego Banku.

Na koniec roku 2008 Fortis Bank Polska SA posiadał 35 oddziałów operacyjnych, 6 filii oraz 9 centrów obsługi średnich i dużych przedsiębiorstw.

W wyniku zintegrowania sieci oddziałów po połączeniu z Dominet Bankiem, na 31 grudnia 2009 roku Fortis Bank Polska SA posiadał:

- 133 oddziały operacyjne, w tym 30 oddziałów wiodących – pięć w Warszawie, trzy w Krakowie, po dwa w Poznaniu, we Wrocławiu, w Lublinie oraz po jednym w Bielsku-Białej, Bydgoszczy,

Częstochowie, Łodzi, Gdyni, Gdańsku, Gliwicach, Katowicach, Kielcach, Lubinie, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Szczecinie, Zakopanem i Ząbkach;

- 117 oddziałów partnerskich;
- 9 Centrów Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw – w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Bydgoszczy, Katowicach, Poznaniu, Wrocławiu, Rzeszowie i Łodzi.

Oddziały wiodące podlegają rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Są odpowiedzialne za realizację zadań własnych oraz przyporządkowanych im jednostek operacyjnych na danym terenie (oddziałów podporządkowanych własnych i partnerskich oraz filii oddziałów). Aktualna struktura sieci dystrybucji uwzględnia podział kraju na 5 geograficznych obszarów działania:

- Region Centrum – 64 oddziały.
- Region Południe – 43 oddziały.
- Region Śląsk – 44 oddziały.
- Region Zachód – 57 oddziałów,
- Region Północ – 46 oddziałów.

Dodatkowo sieć dystrybucji jest wspierana przez 117 oddziałów partnerskich, które obsługują klientów Banku na podstawie umów o współpracy podpisanych z Bankiem.

Struktura organizacyjna Banku na 31 grudnia 2009 r. stanowi załącznik do niniejszego Sprawozdania Zarządu.

12. DANE DOTYCZĄCE WŁADZ I PRACOWNIKÓW BANKU

12.1. Zarząd Fortis Banku Polska SA

Skład zarządu Fortis Banku Polska SA na 31 grudnia 2009 r.:

1. Alexander Paklons	- prezes zarządu
2. Jan Bujak	- pierwszy wiceprezes zarządu
3. Frederic Amoudru	- wiceprezes zarządu, dyrektor generalny
4. Jean-Luc Deguel	- wiceprezes zarządu
5. Jacek Obłąkowski	- wiceprezes zarządu
6. Jaromir Pelczarski	- wiceprezes zarządu
7. Michel Thebault	- wiceprezes zarządu
8. Philippe Van Hellemont	- wiceprezes zarządu

W 2009 roku w składzie zarządu Banku miały miejsce następujące zmiany:

Z dniem 1 kwietnia 2009 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Pana Jacka Obłąkowskiego, prezesa zarządu Dominet Bank S.A., na wiceprezesa zarządu Fortis Banku Polska SA. Pan Obłąkowski pełnił funkcję prezesa zarządu Dominet Bank S.A. do 31 lipca 2009 roku.

Rada Nadzorcza Banku odwołała Pana Thierry'ego Lechien z funkcji wiceprezesa i członka zarządu Banku z dniem 15 czerwca 2009 roku oraz powołała Pana Philippe'a Van Hellemonta na wiceprezesa zarządu od dnia 16 czerwca 2009 roku. Panu Philippe'owi Van Hellemont powierzono obszar zarządzania ryzykiem.

W dniu 1 września 2009 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Pana Michela Thebault na stanowisko wiceprezesa zarządu. Pan Michel Thebault nadzoruje obszar Personal Finance.

W dniu 13 listopada 2009 roku Rada Nadzorcza Banku powołała Pana Frederica Amoudru na stanowisko wiceprezesa zarządu. Od października 2009 Pan Amoudru pełni obowiązki dyrektora generalnego (country manager) BNP Paribas na Polskę.

Wymienione osoby zostały powołane w skład zarządu Banku do końca bieżącej pięcioletniej kadencji, upływającej z dniem odbycia się zwyczajnego walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Banku za rok obrotowy 2009.

12.2. Rada Nadzorcza Fortis Banku Polska SA

Skład Rady Nadzorczej Fortis Banku Polska SA na 31 grudnia 2009 r.:

1. Camille Fohl	- przewodniczący
2. Jos Clijsters	- wiceprzewodniczący
3. Antoni Potocki	- wiceprzewodniczący
4. Zbigniew Dresler	- członek rady nadzorczej
5. Reginald De Gols	- członek rady nadzorczej

W 2009 roku w składzie Rady Nadzorczej miały miejsce następujące zmiany:

W dniu 31 stycznia 2009 roku Pan Christopher Norris złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Fortis Banku Polska SA. Pan Christopher Norris pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej od 26 września 2008 roku.

W dniu 26 czerwca 2009 roku Pan Peter Ullmann złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku. Pan Peter Ullmann pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej od 24 maja 2005 roku.

Zwyczajne walne zgromadzenie, które odbyło się w dniu 26 czerwca 2009 roku, powołało Pana Camille Fohl i Pana Reginalda De Gols w skład Rady Nadzorczej Banku z dniem 26 czerwca 2009 roku. Pan Camille Fohl objął funkcję przewodniczącego Rady Nadzorczej, a Pan Jos Clijsters funkcję wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Banku.

W dniu 25 września 2009 roku Pan Lucas Willemyns złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Banku z dniem 30 września 2009 roku. Pan Lucas Willemyns pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Banku od dnia 21 lutego 2008 roku.

Wymienione osoby zostały powołane w skład Rady Nadzorczej Banku do końca bieżącej pięcioletniej kadencji, upływającej z dniem odbycia się zwyczajnego walnego zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Banku za rok obrotowy 2009.

12.3. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu oraz ich uprawnienia

Członkowie zarządu Fortis Banku Polska SA są powoływani i odwoływani zgodnie z przepisami kodeksu spółek handlowych i ustawy prawo bankowe oraz postanowieniami Statutu Fortis Banku Polska SA. Zarząd Banku składa się z trzech do ośmiu członków, w tym prezesa zarządu, jednego lub kilku wiceprezesów Zarządu i pozostałych członków zarządu w liczbie określonej przez Radę Nadzorczą. Członkowie zarządu są powoływani na okres wspólnej pięcioletniej kadencji przez Radę Nadzorczą. Powołanie dwóch członków zarządu, w tym prezesa zarządu, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego, wyrażoną na wniosek rady nadzorczej.

Zarząd Banku kieruje działalnością operacyjną Banku i reprezentuje Bank na zewnątrz. Do zakresu działania zarządu należą wszystkie sprawy niezatrzymane do kompetencji innych organów Banku. Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwały o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku. Zarząd może przekazać prowadzenie oznaczonych spraw należących do jego kompetencji poszczególnym członkom zarządu lub pracownikom Banku. Decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku, mogą być podejmowane przez komitety Banku lub określone osoby, działające na podstawie uchwały Zarządu, określającej zakres upoważnienia i tryb podejmowania decyzji.

Poszczególni członkowie zarządu nie posiadają szczególnych uprawnień do podejmowania decyzji w sprawie emisji lub wykupu akcji.

Pomiędzy Bankiem a osobami zarządzającymi nie zostały zawarte umowy przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku przez przejęcie.

Łączną wartość wynagrodzeń oraz wartości świadczeń otrzymanych przez członków zarządu, Rady Nadzorczej oraz Dyrektorów Zarządzających Fortis Bank Polska SA przedstawia poniższa tabela:

W tys. PLN	1.01.2009 - 31.12.2009	1.01.2008 - 31.12.2008
Zarząd, w tym:	5 155	6 602
- wynagrodzenia	3 070	3 147
- korzyści*	613	543
- inne**	1 472	2 912
Rada Nadzorcza	598	487
Dyrektorzy zarządzający***	13 189	11 152

* W pozycji korzyści, Bank ujmuje koszty opieki medycznej, samochodu służbowego (ryczałt), koszty mieszkania.

** W pozycji inne, Bank ujmuje ekwiwalent za urlop, premie i wynagrodzenie za posiedzenia Zarządu Banku.

*** Wynagrodzenia brutto z funduszu płac łącznie ze składkami ZUS dla dyrektorów bezpośrednio podlegających Zarządowi.

Na 31 grudnia 2009 trzech członków zarządu Fortis Banku Polska SA wchodziło w skład Rady Nadzorczej spółki zależnej Fortis Private Investmenst Polska SA, jednak nie otrzymywało z tego tytułu żadnego wynagrodzenia ani w roku 2009 ani 2008.

Szczegółowe dane dotyczące wartości wynagrodzeń i innych korzyści członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku za rok 2009 oraz dane porównawcze za rok 2008 zostały zamieszczone w Notach 29.2 i 29.3 w Sprawozdaniu finansowym.

12.4. Informacja o akcjach Banku będących w posiadaniu członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Na 31 grudnia 2009 roku oraz na dzień przekazania niniejszego raportu, czyli 12 marca 2010 roku, żaden z członków Zarządu Banku ani też żaden z członków Rady Nadzorczej nie posiadał akcji wyemitowanych przez Fortis Bank Polska SA lub innych instrumentów finansowych z nimi związanych czy udziałów w jednostkach powiązanych z Fortis Bankiem Polska SA.

12.5. Pracownicy

Wielkość zatrudnienia wyrażona w liczbie pełnych etatów wynosiła 1 768 na 31 grudnia 2008. W ciągu kolejnych 12 miesięcy zatrudnienie wzrosło o 896 etatów do 2 664 etatów na koniec grudnia 2009 roku (wzrost liczby etatów nastąpił skokowo w wyniku połączenia Fortis Banku Polska SA z Dominet Bankiem S.A.). Po połączeniu banków kolejnym krokiem, służącym zwiększeniu efektywności operacyjnej będzie integracja dotychczasowych funkcji i operacji realizowanych przez centralę Dominet Banku w Lubinie ze strukturami operacyjnymi Fortis Banku Polska SA w 2010 roku. Konsekwencją tej integracji będzie redukcja zatrudnienia, która może objąć w całym Banku 361 osób.

Spośród ogółu zatrudnionych na koniec grudnia 2009, 64% zatrudnionych miało wykształcenie wyższe.

W trosce o zapewnienie wysokiego poziomu kwalifikacji pracowników, Bank realizuje opracowaną przez zarząd spójną strategię zarządzania kapitałem ludzkim, ze szczególnym uwzględnieniem programów szkoleniowych, wspomaganie adaptacji nowych pracowników i zarządzania personelem.

Aby zwiększyć szanse rozwoju osobistego i lepiej uwzględnić potrzeby pracowników, podjęto szereg działań zmierzających do poprawy dostępności i skuteczność szkoleń, m.in. dbano o aktualizację dopasowywania do potrzeb wewnętrznych programów szkoleniowych oraz wdrożono kolejne e-learningowe. Zrealizowano kolejne działania w obszarze rozwoju umiejętności przywódczych i zarządczych, w tym udział kadry kierowniczej Banku w Akademii Managera.

Fortis Bank Polska SA otrzymał dofinansowanie do projektu szkoleniowego „Akademia Rozwoju Kompetencji - ARKa”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: „Rozwój Kapitału Ludzkiego Przedsiębiorstw”. Wysokość dofinansowania wynosi 3 200 tys. PLN. Projekt obejmuje 26 tematów szkoleń m.in. z zakresu zarządzania zmianą, zarządzania projektami i procesami, analizy finansowej przedsiębiorstw, technik negocjacji, zarządzania personelem, zarządzania czasem oraz stresem. Szkolenia w ramach Projektu skierowane są do wszystkich pracowników Banku. Projekt będzie trwał 22 miesiące, od marca 2009 roku do grudnia 2010 roku.

13. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zarząd Fortis Banku Polska SA oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy:

Sprawozdanie finansowe Fortis Banku Polska SA za rok 2009 i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy we wszystkich istotnych aspektach.

Sprawozdanie zarządu z działalności Banku w roku 2009 zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań

Zarząd Fortis Banku Polska SA oświadcza, że spółka Mazars Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, została wybrana na podstawie §15, ust. 3 pkt 8) Statutu Fortis Banku Polska SA przez Radę Nadzorczą Banku w oparciu o rekomendację Zarządu i Komitetu Audytu (Uchwała Nr 29/2009 z dnia 1 września 2009 roku) zgodnie z przepisami prawa, jako podmiot przeprowadzający badanie sprawozdania finansowego Fortis Banku Polska SA za rok 2009, oraz że podmiot ten i biegli rewidenci, dokonujący badania, spełniają warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Podpisy wszystkich członków zarządu:

9.03.2010 r.	Alexander Paklons prezes zarządu	..... podpis
9.03.2010 r.	Jan Bujak pierwszy wiceprezes zarządu dyrektor finansowy	..... podpis
9.03.2010 r.	Frédéric Amoudru wiceprezes zarządu	..... podpis
9.03.2010 r.	Jean-Luc Deguel wiceprezes zarządu	..... podpis
9.03.2010 r.	Jacek Obłąkowski wiceprezes zarządu	..... podpis
9.03.2010 r.	Jaromir Pelczarski wiceprezes zarządu	..... podpis
9.03.2010 r.	Michel Thebault wiceprezes zarządu	..... podpis
9.03.2010 r.	Philippe Van Hellemont wiceprezes zarządu	..... podpis

---